DERGİ

AKSEKİ

Sümer Ezgü ile Toroslar

Cumhuriyet Önderlerinden Rasih Kaplan

Noter Amca Hayır Pınarı

Akseki 4.0 Ufku

Akseki'de Atalık Tohum

2021 / Sayı 30 / Üç ayda bir yayınlanır / 8 TL

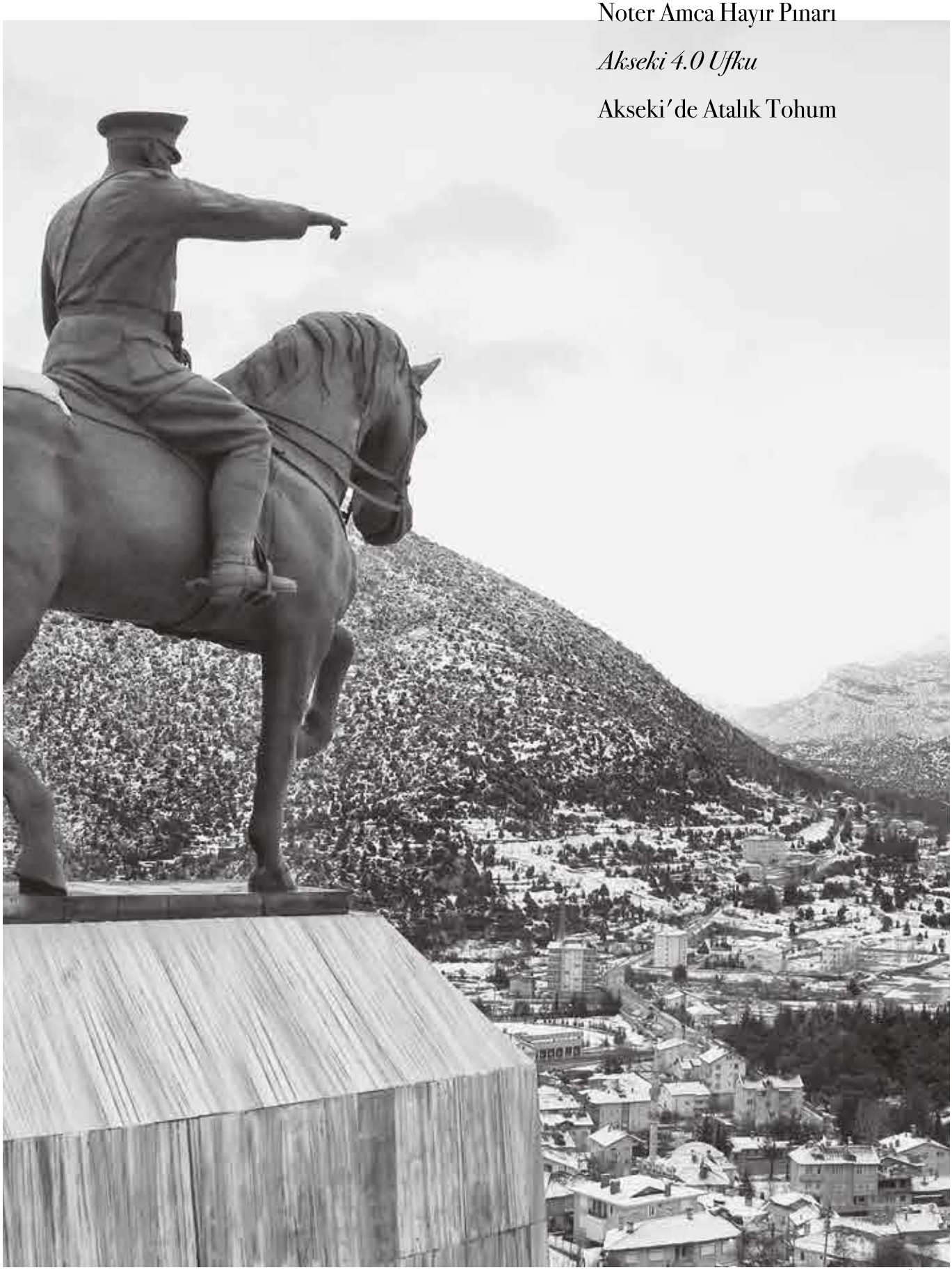

Ücretsiz

aroma Sa-de

SUYUN YENİ KUVVETİ

Doğal Kaynak Suyundan

aroma

Başkan'dan...

Mizan ve Ruh

Ruhumuz bedenden çıkınca mizanımızla başbaşa kalıyoruz.

Ruh mutluluğu mizan beslemesi ile devam edip gidiyor. Ruhumuzun beslenmesi; yaptığımız hayırlar, bıraktığımız eserler, güzel görüşler ve örnek davranışlarla sürüyor.

Mizanımızın hesap verilebilir olması, gerçekleştirdiğimiz olumlu tavırlarla devam ediyor. Akseki'mizin değerli insanlarının davranışları ile yetiştirdiği evlatları, iş arkadaşları ve çırakları ülkemize çok yararlı şeyler katmıştır.

Bunlar Aksekili hemşehrilerimizin ruhlarını mizan olarak beslemeye devam edecektir.
İç temizliği hat safhada olan güzel hemşehrilerimiz, derneğimiz üzerinden gelecek mizan beslemesi ile öğrencileri okutmak, hayırlar yapmak, ülkemize örnek olmuş davranışlarda bulunmak adına eserleriniz mevcuttur.

Derneğimiz de üzerine atfedilen hayır işlerini, üzerine aldığı görevleri, olabildiğince yapmaya devam edip, Akseki'yi ve Aksekiliyi duyurmak adına elinden geleni yapmaktadır.

Bu anlamda hemşehrilerimizin motivasyonunu yüksek tutmaktadır.

Derneğimiz, Akseki'mizin geleceği alternatif turizmi için kangren olabilecek mermer ocak faaliyetine karşı binlerce yıllık doğa ve çevre kültürünü korumak adına mücadelesini şiddetle sürdürmekte ve sürdürmeye devam edecektir.

Derneğimiz, bir elden alıp bir ele vermek adına gelirlerinin büyük bir kısmını Akseki Belediyesine tahsis edip kalanı içinde bağışçılarımızın şartlarına uygun eğitim, sağlık ve diğer faaliyetlere yardımcı olmaktadır.

Bağışçılarımızın güveni yönetim kurulumuzu daha büyük şevkle çalışmaya itmektedir.

Son projemiz Akseki yüksekokulumuzda yeni bölümlerin hayata geçmesidir.

Umarım bu konuda da Aksekili hemşehrilerimiz bizleri yalnız bırakmayıp isimlerinin okulumuzda sonsuza kadar kalmasını sağlayacaklardır.

Sevgili Aksekililer,
Sağlıkla kalın
Mahmut Atom Duruk

DERGİ
AKSEKİ

Kapak Fotoğrafı *Dedik ya, sureti aslı gibidir. Tıpkı bizler gibi...*
Akseki © Attila Durak

Akseki Dergisi
3 Ayda bir yayınlanır.
2021, Sayı: 30

Akseki Eğitim Hayratı Derneği
İktisadi İşletmesi Adına, Sahibi
Mahmut Atom Duruk

Genel Yayın Yönetmeni
Rasih Kaplan

Editör
Vildan Çetinkaya

Tasarım ve Uygulama
Abdullah Yaşar

Fotoğraf Editörü
Attila Durak

Fotoğraflar
Rasih Kaplan, Abdullah Yaşar

Baskı
Elit Ofset Matbaacılık, Ambalaj Sanayi ve Tic.A.Ş.
İkitelli Organize Sanayi Bölgesi İpkas Sanayi Sitesi
19 B 5. Blok 34670 İkitelli / İSTANBUL

Tel:0212 549 88 60(pbx) Faks:0212 549 88 65
e-mail:info@elitofset.com web: www.elitofset.com

Yayın Kurulu
İbrahim Ekmekçi, Mahmut Atom Duruk,
Oğuz Acar, Rasih Kaplan, Vildan Çetinkaya

İletişim Adresi
Akseki Eğitim Hayratı Yapanlar ve Yaşatanlar
Derneği İktisadi İşletmesi
Bakırköy V.D. No: 0340379001
Zeytinlik Mahallesi Mor Menekşe Sokak
No: 7/3 Bakırköy-İstanbul
Tel.: 0212.542 93 48 Faks: 0212 542 02 75

Akseki Eğitim Hayratı Derneği İktisadi İşletmesi
tarafından yayınlanan Akseki Dergisi T.C
yasalarına uygun olarak yayın yapmaktadır.
Dergide yer alan yazı ve makaleler yazarlarının
görüşüdür.

Akseki Eğitim Hayratı Derneği İktisadi İşletmesi
Vakıfbank TAO Ataköy İstanbul Şubesi
TR88 0001 5001 5800 7304 2148 55

Editör'den...

Geçmişten geleceğe Akseki

Eskiden geniş aileleler olur, üç- dört kuşak tek çatı altında ya da birbirine çok yakın evlerde bir arada yaşardı. Büyükbaba, büyükanne, anne, baba, çocuklar ve hatta torunlar... Aile geçmişini nesilden nesile aktarmak önceleri daha kolaydı. Seksen- doksan yaşındaki dede, altı- yedi yaşlarındaki torununa kendi dedesini ve ailesinin anılarını anlatırdı. O torun, iki yüz yıl önce yaşanmış hikayeleri dinlerdi. Atalarının nasıl insanlar olduklarını iyi bilir ve böylece tarih canlı tutulurdu.

Hepimiz, Atalarımız sayesinde burada. Kim bilir bize gelene kadar kaç kuşak insan geçti, o bir kuşak yok olsa şimdi bizi oluşturan değerlerimizi bilerek burada olmazdık değil mi? Böyle düşününce, Akseki'nin köklü tarihine sahip atalarımıza minnet duygusu beslemeden edemiyorum.

Pandemi süreci ile beraber aile ve geçmiş bağlarımız daha çok güçlendi, metropolün keşmekeşi içinde durup düşünmeye, hissetmeye bir dakika olsun vaktimiz yokken: Evde ailece neler yapılır? Eskiden nenelerimiz, dedelerimiz neler yaparlardı? soruları aile içinde daha çok konuşulmaya başlandı, akrabalar arası görüntülü arama sayıları arttı, ata topraklarına dönme planları yapanlar oldu... Velhasıl günümüz şartlarında eski değerlerimizi daha çok yaşamayı ister olduk...

Biz de Dergi Akseki ekibi olarak "Bizden önce gelenlerin kıymetini bilip, yeni yılda da burada olmanın mucizesini" dergimizin yeni tasarımıyla sizlere hissettirmek istedik.

Dergi Akseki ekibi, 60'lı yılllardan bu güne yayında olan bir derginin yeni tasarımını yaparken bu köklü geçmişe gönderme yaparak, Akseki geçmişini sahiplendi. Geçmişe ait dergiler incelenirken, görüldü ki gerek zamanın teknolojisi, gerek kullanılan yazı tipleri, gerekse basım teknikleriyle, konuyla çok yakından ilgili olmayan bile Akseki geçmiş tarihine dair birçok ipuçları alıyordu. Tıpkı baktığımız nostaljik bir aile albümünün geçmişe dair verdiği ipuçları gibi... Ekibimiz, yazımın başında bahsettiğim büyükdedenin, torununa anlattığı o güzel hikayeleri özel tasarımıyla geçmişten aldı ve modern günümüze profesyonel bir şekilde taşıdı diyebilirim.

Akseki Eğitim Hayratı Derneği çatısı altında; "Geçmişten geleceğe Akseki" isimli tasarımıyla, "Özümüzü, günümüz diliyle çok başarılı bir şekilde ifade eden" Tasarımcı Abdullah Yaşar'a, "Geçmişe aitlikle, yeni gelecekte daha güçlü Akseki" diyerek geçmişin izlerini bugüne taşıma kararı veren Genel Yayın Yönetmeni Rasih Kaplan ve Fotoğraf Sanatçısı Attila Durak'a "Dergi Akseki" ailesinin içerisinde olmaktan gurur duyan şahsım ve tüm Aksekililer adına teşekkür ederim.

Keyifli okumalar dilerim.

Vildan ÇETİNKAYA
Şubat 2021 / İstanbul
vildancetinkaya07@gmail.com

8 Sümer Ezgü ile...
Toroslara ve
Geleneksel Kültüre Dair

22
İklimler Değişirken
Ülkemizde Tarım Türleri

14 ALKÜ Rektörü
Prof. Dr. Ekrem Kalan ile
Akseki"

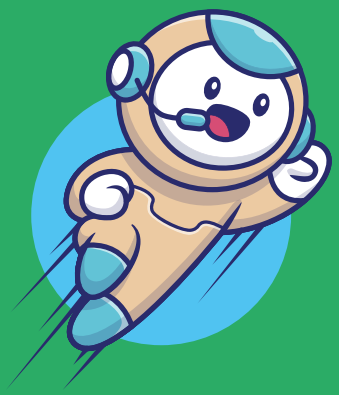

54
Robotik Kodlama Atölyesi

55 Tarihi Kervan
Göç Yollarının Onarımı

İçindekiler...

6- Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Akseki Meslek Yüksekokulundan Atalık Tohum Tarıma Katkı

7- Uzaktan Eğitime Erişemeyen Aksekili Öğrencilere Tablet Desteği

8- Sümer Ezgü ile... Toroslara ve Geleneksel Kültüre Dair

14- ALKÜ Rektörü Prof. Dr. Ekrem Kalan ile Akseki

16- ALKÜ Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Selim Karahasanoğlu ile Akseki

18- Faik Bozkurt "Noter Amca" Hayır Pınarı

22- İklimler Değişirken Ülkemizde Tarım Türleri

24- Aydın Bir Din Adamı ve Cumhuriyetimizin Önderlerinden Rasih Kaplan...

35- Bedendeki Dengeler

36- Akseki'li Duayenden Hayata ve Ticarete Dair...

42- Akseki 4.0 Ufku

46- Gıda Takviyelerinin Akılcı Kullanımı: COVID-19 Sürecinde Nelere Dikkat Etmeliyiz?

50- Sacide Bolcan: Atatürk ve Antalya

54- Robotik Kodlama Atölyesi

55- Tarihi Kervan Göç Yollarının Onarımı

Haber: Mustafa Hatipoğlu

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Akseki Meslek Yüksekokulundan Atalık Tohum Tarıma Katkı

Atalık tohum tarıma ve kırsal kalkınmaya dikkat çeken Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Akseki Meslek Yüksek Okulu tarafından 03 Aralık 2020 tarihinde, pandemi kuralları çerçevesinde gerçekleştirilen **"Tohum Atma Töreni"** ile 3 dönümlük araziye **"Atalık Karakılçık ve Kavılca Buğday"** tohumları ekildi.
Akseki Meslek Yüksek Okulu idaresinin kendi imkânları ile aldığı **"Atalık tohum"** buğdaylar için tohumluk olarak çoğaltıldıktan sonra yerel halka ücretsiz dağıtımı ve halkın bölgesel üretime teşvik edilmesi planlanmaktadır.

Bu proje ile besin değeri yüksek, kaliteli ve genetiği ile oynanmamış tohumların yaygınlaşması, uzun vadede yerli ırk tohumların korunması ve çoğunlukla genetik yapısı değiştirilmiş tohumların da önüne geçilmesi hedefleniyor.

Diğer bir yandan Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Akseki Meslek Yüksekokulunda açılacak olan **"Un ve Unlu Mamuller Teknolojisi"** programı kapsamında, hem eğitim görecek öğrencilerin topraktan tezgâha kadar olan buğday yolculuğunu öğrenmelerine hem de kırsal kalkınma kapsamında bölgedeki yerel halkın, binlerce yıllık ata tohumlarına dönüş yapmalarına yönelik katkı sağlanması amaçlanıyor.

Üniversite Yönetimi, Akseki Meslek Yüksekokulunda açılması planlanan "Un ve Unlu Mamuller Teknolojisi" programına alınacak öğrencilerin, sektörde ara eleman ihtiyacını büyük ölçüde karşılayacağı inancında olduklarını vurguladılar.
Tohum atma töreni, pandemi kuralları çerçevesinde Alaaddin Keykubat Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Selim Karahasanoğlu, Akseki Kaymakamı Volkan Hülür, Akseki Belediye Başkanı İbrahim Özkan, iş insanı Metin Duruk ve Akseki Meslek Yüksek Okulu Yönetiminin katılımıyla Üniversite bahçesinde gerçekleştirildi.

Alaaddin Keykubat Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Selim Karahasanoğlu AA muhabirine yaptığı açıklamada "Çok güzel bir proje ve bu projenin bizim yüksekokulumuz tarafından hayata geçirilmiş olmasından mutluluk duyuyorum. Bizler Üniversite olarak bulunduğumuz il ve ilçelere değer katmak adına bu tür projelerin yaygınlaşması ve gerçekleştirilmesi konusunda her türlü desteği vermeye devam edeceğiz. Akseki'ye hayırlı ve bereketli olsun." diyerek elleriyle ilk tohumları tarlaya serpti.

Uzaktan Eğitime Erişemeyen Aksekili Öğrencilere Tablet Desteği

Akseki Kaymakamı Volkan Hülür özetle düşüncelerini belirtti.

Ülkemizi ve dünyayı çok etkili şekilde değiştiren pandemi sürecinde çok zorlanıyoruz. İstemediğimiz sonuçlarla karşı karşıya kalıyoruz. Bir tarafta tüm insanlarımızın sağlığını korumak zorundayken bir taraftan da "geleceğin mimarlarını" düşünmek zorundayız.

Bu süreçte okullar kapandı, yüz yüze eğitime ara verildi ve uzaktan eğitime geçişle birlikte maalesef özellikle Akseki gibi kırsalda kalan öğrencilerimiz "eğitime uzak" kalma durumuyla yüzleşti. Coğrafya kaderdir anlayışını kabul etmeyerek hızlıca çalışmalara başladık. Evinden canlı derslerine bağlanmak isteyip bu imkanı sağlayacak dijital makinalara sahip olamayan öğrencilerimizi Akseki olarak mahrum bırakamazdık. Bu düşünceyle ihtiyaç sahibi öğrencilerimizi titiz bir çalışmayla belirledik ve hayırsever iş insanlarımızı buluşturduk.

Yaptığımız çalışma Antalya ilinde bir ilk ve örnektir. İlçeler arasında tablet ihtiyacı tamamıyla giderilen tek ilçedir. Eğitime gönül vermiş, geleceğin mimarlarına inanan hayırsever iş insanlarımızla bu çocukların "eğitime uzak" kalmasına razı olmadık. Öğrencilerimizin %20'sine (birçok öğrenciye ve yetim, öksüz tüm kardeşlerimize) tabletlerimiz ulaşmış oldu. Bunu yaparken Devletin kasasından 1 kuruş dahi çıkmamıştır. Bu Akseki'mizin ve Aksekili insanların eğitime verdiği önemi ve cömertliği göstermektedir. Ahmet Hamdi Akseki, Rasih Kaplan, Osman Yüksel Serdengeçti, Fatin Gökmen gibi isimleri yetiştiren İlçeden de bu beklenirdi. Bu vesileyle bu çalışmada emeği geçen çalışma arkadaşlarımıza ve hayırseverlerimize teşekkür ve saygılarımızı arz ediyorum.

En büyük yatırımı geleceğimizin teminatları olan öğrencilerimize yapmaya devam edeceğiz.

Antalya'nın Akseki ilçesinde uzaktan eğitimle derslere katılma imkânı olmayan öğrencilere tablet hediye edildi.

Kaymakamlığın hazırladığı "Eğitime Uzak Kalma Projesi" kapsamında, ilçe genelinde ihtiyacı olan öğrenciler belirlendi. Aksekili iş insanları vasıtasıyla 100 öğrenciye tablet ve 15 öğrenciye de burs verildi.

Akseki Kaymakamı Volkan Hülür, yaptığı açıklamada "Akseki'de eğitim almak isteyen hiçbir bireyin buna uzak kalmayacağını" vurguladı.

İlçede başlatılan proje kapsamında 100 öğrenciye tablet ve 15 öğrenciye burs verildiğini, projenin süreceğini ifade eden Akseki Kaymakamı Volkan Hülür, açıklamasına şu sözlerle devam etti:

"Özellikle pandemi sürecinde, öğrenci kardeşlerimizin ihtiyaçlarını gidermek amacıyla 'Eğitime Uzak Kalma Projesi' kapsamına dahil ettiğimiz hayırsever iş insanlarımızı öğrenci kardeşlerimizle buluşturuyoruz. Bu sayede salgının ortaya çıkarabileceği olumsuz durumları engelleyip öğrenci kardeşlerimizin daha da başarılı olması anlamında çaba gösteriyoruz. Bizler başarılı iş insanlarımız ile her zaman övünüyor ve onlarla daha güçlü olduğumuzu düşünüyoruz. Bu anlamda katkı veren ve vermek isteyen tüm iş insanlarımıza kardeşlerimiz adına teşekkür ediyor desteklerin devamını diliyorum."

Sümer Ezgü ile... Toroslara ve Geleneksel Kültüre Dair

Röportaj: Vildan Çetinkaya

Türk Halk Müziğinin önemli temsilcilerinden, Teke yöresinin kıymetlisi, neşeli ve enerjik halleriyle tanıdığımız, genç yaşlı hepimize türküleri ve geleneksel kültürü daha çok sevdiren bir isim:

Sümer Ezgü, Dergi Akseki okurları için vakit ayırarak sorularımızı yanıtladı.

Sümer Ezgü, 1960 yılında Burdur'da dünyaya geldi. Annesi Şadiye Ezgü; Burdur'lu yörüklerden, ev hanımı ve aynı zamanda terzi. Babası Ahmet Ezgü; Trabzon Akçaabatlı, Köy Enstitüsü Öğretmeni, görev için memleketi Trabzon'dan Burdur'a gidiyor. Anneannesi ise Selanikli, Selanik'ten Adapazarı'na göçmüş. Bir tarafı Balkanlar'a dayanıyor. Dedesi Burdur Çeltikçi Kuzköy yörüklerinden.

"Belki de onun için kültürlere çok koyu bakmıyorum. Halk kültürü, yöreler hepsi çok güzeldir. Bizim Toroslar da ayrı bir güzeldir" diye ekliyor.

Türk Halk Müziği Sanatçısı, derlemeci, besteci ve yorumcu Sümer Ezgü, biz sizi Anadolu ezgileriyle biliyoruz. Aslında siz gençliğinizden bu yana üretim ve proje insanısınız. Halk oyunları, müzik ve eğitim alanlarında oldukça aktifsiniz. Bize geçmişten bugüne tecrübelerinizi anlatır mısınız?

Geçmişten bugüne kadarki tecrübelerim nasıl sıralanır bilmiyorum ama kısaca radyo geçmişimden başlayayım. 15 sene TRT Ankara radyosunda çalıştım. Dolayısıyla burada hatırı sayılır bir repertuvar genişliği oluştu. TRT Ankara radyosunda bütün yöreleri sürekli okuyorduk, TRT ve Kültür Bakanlığı arşivlerine çok sayıda türkü derledim. Onun dışında halk oyunlarından geliyorum, halk oyunu yörelerini ve yörelerin otantik çalgıcılarını; Silifke'nin gırnatacısını, Antep'in zurnacısını, Ankara'nın bağlamacısını, Trakya'nın garmoncusunu, Artvin'in tulumcusunu vb. mahalli müzik çalıcı ustalarını tanıdım. Halk anlatımını ve yörelerin tavırlarını halk oyunları sayesinde öğrendim.

Mesleğimin bana kattığı tecrübelerden biri de sahne ve televizyon programcılığı. Artık meslekte 40 yılımı devirdim, yıllardır sahneye çıkıyorum. Çeşitli televizyon programları yaptım ve halen yapmaya devam ediyorum. Tabi birçok projelerim de oldu, bunlardan bir ikisini örnek vermem gerekirse; Atatürk'ü canlandırdığım "Son Balo Vals ve Zeybek" isimli kısa belge filmi, Burdur Atatürk Stadı konserinde 20.328 kişiye aynı anda "Teke Zortlaması" oynatarak Guinness Rekor denemesi gibi projeleri söyleyebilirim. Tecrübelerimi aktardığım Antalya Sümer Ezgü Sanat Akademisinde ise çeşitli sanatsal eğitimlere yer veriyorum.

Antalya'ya yerleşme konusundaki kararınız nasıl gelişti? Aslen Burdur'lu olmanızın ve Teke yöresi kültürüyle harmanlanmanızın tercihinizde bir etkisi oldu mu?

Ankara'dan sonra İstanbul'a taşındık. İstanbul'da 15 yılımız geçti. İstanbul trafiğiyle, kalabalığıyla tıkanmıştı. Zamanımızı ve enerjimizi çok fazla boşa harcadığımız bir döngü başlamıştı ve artık onun dışına çıkmak gerekliydi. Böylece meslekte daha verimli olma ve özel yaşamımızın da daha anlamlı olabilmesi adına Torosların eteği Antalya'ya taşındık. Burada hem kendimize vakit ayırdık hem iş verimimiz yükseldi. Müziğin ve medyanın merkezi olarak görülen İstanbul'dan ayrı olmama rağmen albüm ve konserlerime burada daha verimli devam ettim. Toroslarda doğdum ve büyüdüm. 2013 yılında Antalya'ya geldiğimizde annem henüz sağ idi. Kardeşim Taner ve çocukluk arkadaşlarım da Antalya'daydı. Dolayısıyla burada kendimizi yalnız hissetmedik. Tabi, kendi toprağımız Toroslara geldiğimizde çok güzel sanat üretimleri de yaptım. Ve sanat üretimlerime Antalya'da halen devam ediyorum.

2016 yılında Antalya'da Sümer Ezgü Sanat Akademisini kurdunuz. Ne mutlu ki bende halk oyuncu olarak akademinizin çalışmalarını görme fırsatı bulmuştum. Profesyonel eğitim ve aile ortamı samimiyetinin bir arada olduğu sanat akademinizin çalışmalarından bahseder misiniz?

Sümer Ezgü Sanat Akademisi, benim mesleğim açısından belki de en değerli adımım. Çünkü çocuklara ve geleceğe yatırım yapıyoruz, çocukları geliştiriyoruz. Onun için okula çok değer veriyorum.

Hem bizim geleneksel müziğimiz hem batı enstrümanları, hem halk oyunları hem batı ve salon dansları, drama, tiyatro, diksiyon, şan ve konservatuar hazırlıkları gibi çok geniş skalada profesyonel eğitimler veriyoruz. Türkiye'de az örneği bulunan yararlı bir okul olduğunu düşünüyorum. Örneğin; Birçok yerde batı enstrümanları, geleneksel enstrümanlar gibi tek bir uzmanlaşmış alan olur. Ama bizde uzmanlaşmış geniş bir alan ve geniş bir yaş skalası var. O sebeple değerli olduğunu düşünüyorum.
4. yılımıza girmemize rağmen bir öğrencimiz İstanbul Teknik Üniversitesi Şan Bölümünü birincilikle, bir öğrencimiz Yeditepe Üniversitesinin Tiyatro Bölümünü %50 bursla kazandı. Küçük bir piyanist kızımız var, uluslararası alanda dereceler aldı. Yani bizi mutlu eden çok güzel başarılarımız var. Pandemi koşullarına rağmen ayaktayız ve bundan sonra da devam etmeyi arzu ediyorum.

Sümer Ezgü Sanat Akademisinin Antalya için yeni projeleri var mı?

Tabi, yeni projelerimiz daima olacak. Avrupa Birliği fonlarından yararlanarak projeler geliştirmeyi düşünüyoruz. Türk Eğitim Vakfı için hazırladığımız uluslararası bir koromuz var. Dünyanın çeşitli uluslarından, Antalya'da yaşayan ev hanımı ve iş hanımları gibi tamamen kadınlardan oluşan uluslararası bir korodur. Bizim Türkülerimizin ve onların halk şarkılarının okunmasıyla verdiğimiz konserlerden elde edilen gelirle, kız çocuklarının eğitimine burs imkânı sağlıyoruz. Pandemi nedeniyle ara versek de bu projeye devam edeceğiz.

Sanat akademisi olarak, uluslararası etnik müzik ve dans festivali düzenlemeyi çok arzu ediyorum. Bunun dışında, bizim kaybolmaya yüz tutan enstrümanlarımızla, Avrupa'da bize yakın olabilecek ve kaybolmaya yüz tutan enstrümanları karşılaştırmak, onların eğitimini sürdürmek, ülkeler arasında karşılıklı alışveriş gibi düşüncelerimiz var. Bunun üzerine de ayrıca çalışıyoruz.

Sümer Ezgü ile... Toroslara ve Geleneksel Kültüre Dair

Tüm albümleriniz ilgi gördü. Özellikle "Hakiki Angara Havaları" albümünüzün çok değerli mesajlar içerdiğini düşünüyorum.

Günümüzdeki oyun havaları; bizim duyduğumuz, bildiğimiz, yetiştiğimiz dönemlerdeki oyun havalarından çok farklı, ritmik Ankara oyun havalarının üzerine belden aşağı sözler yazıldı. Düğünler ve festivallerde dejenere müzik ve kadrolar yer aldı. Ankara havaları adı altında pornografik bir yapı oluştu.

Bugün doğan çocuklarımıza ve gençlerimize; "Hüdayda, Atıp Araptır, Misket" gibi "Rıfat Balaban, Yağcıoğlu Fehmi Efe, Mehmet Erenler, Neşet Ertaş, Refik Başaran, Adnan Şeker, Zekeriya Bozdağ, Burhan Gökalp, Ergin Eroksal gibi ustalardan duyduğumuz gerçek Ankara türkülerini kayda geçirmek için "Hakiki Angara Havaları" adı altında bir albüm yaptım. Ve Ankara'nın göbeği Altındağ'da Hüdayda türküsü için geniş halk katılımlı bir klip çektim. Kalıcı bir eser olduğunu düşünüyorum.

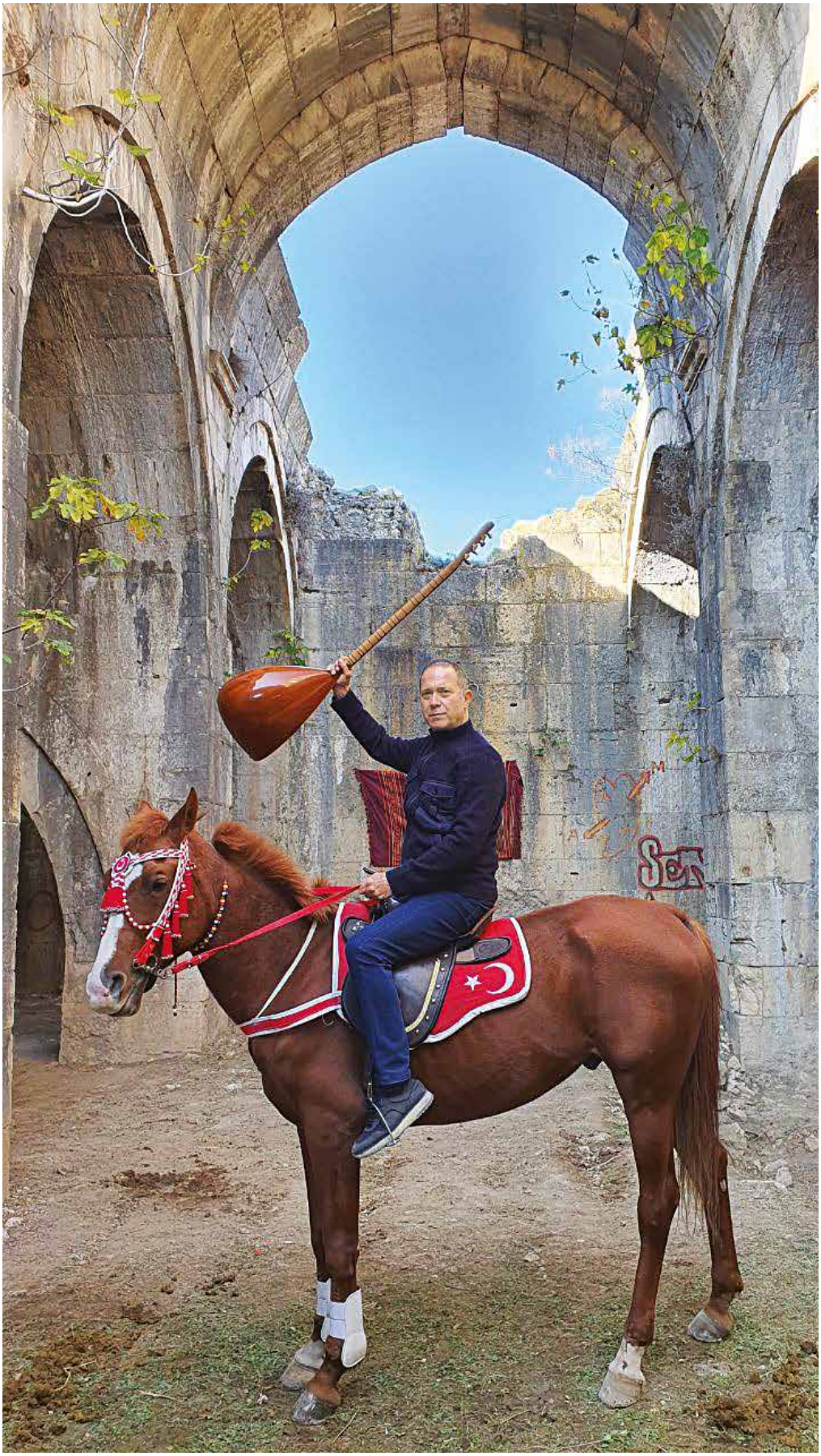

Son yıllarda yerel köy festivallerinde bile popüler kültüre yer verilir oldu. Türkiye'de geleneksel müzik ve oyunların azaldığını, popüler kültüre eğilim olduğunu düşünüyor musunuz? Geleneksel müzik ve oyunların geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Geleneksel müzik; tarihe yazılan, klasikleşen, yaşanmış bir tarzdır. Bu bütün dünyada böyledir. Her zaman bir dinleyicisi olacaktır. Daha çok değer göreceğini, bir altın, bir pırlanta gibi daha değerli olacağını düşünüyorum. Belki kitleler açısından daha farklı müziklerde yaygın olarak dinlenecek ve dinleniyor da, halk müziğinin şeklinde değişiklikler de olabilir, ama klasik olan Türkülerimizin mutlaka kalıcı olduğunu düşünüyorum. Yani "Bu ülkede kuru fasulye, pilav ne zaman yenmezse türkülerin de o zaman dinlenmeyeceğini düşünebiliriz" bilmiyorum siz ne dersiniz?

"Bu ülkede kuru fasulye, pilav ne zaman yenmezse türkülerin de o zaman dinlenmeyeceğini düşünebiliriz"

Köylerden şehirlere büyük oranda göç oldu. Böylece Anadolu kültürü hâkimiyetinde ama bir yandan da büyük bir yozlaşmanın var olduğu yaşam ortamı oluştu. Köy festivalleri açısından bakarsak, bütünleşmiş bir yapı içinde olmalıyız. Yörük çadırında ortama uygun olmayan (cıstak cıstak) müzik yapmanın bir anlamı yoktur, her yapının içinde onu bütünleyen parçalar vardır, parçaları değiştirdiğinizde yozlaşma başlar. Köy festivallerinde, festival içeriğine uygunluk olması için halkın kendi yöresindeki müzik geleneğinin devamı olmalıdır.

Belediye başkanlarının da bu konuda çok hassas olması lazım. Belediye başkanlarının sorumluluğu; sadece alt yapı, su, kanalizasyon vb. hizmetlerin verilmesini değil, aynı zamanda halkın kültür ve sanat ihtiyaçlarını karşılamayı, insanların kültür ve sanatı doğru sürdürebilme haklarını da doğru şekilde yaşatmaktır. O açıdan bu tür yerel festivallere çağrılan kadroların, yetkili kişilerce özenle seçilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Pandemi dönemi sanat dünyasını, halk oyunu öğretmenlerini ve müzisyenleri derinden etkiledi. Bu konuda duygu ve düşünceleriniz nedir?

Pandemi dönemi müzik dünyasını sıfırladı. Birçok çeşitli meslek alanındaki insanların ayakta kalabilmesi için yardım ve destekler oldu. Ancak müzik ve halk oyunları açısından bakarsak bu konuyla ilgili evine ekmek götüren milyonlarca insan tamamen dibe vurdu. Günlük kazanç ile yaşayan, eğlence yerlerinde ya da çeşitli salonlarda müzik yapan müzisyenlerin durumu gerçekten çok kötüydü. Aynı durum halk oyunu öğretmenleri için de geçerliydi, aileleri çok zor durumdaydı. Nedense kültür ve sanat, bu tür durumlarda hep geri plana atılıyor. Ancak, kültür ve sanat insanların moral değerlerini destekleyen, ruh sağlıklarına iyi gelen önemli bir unsurdur.

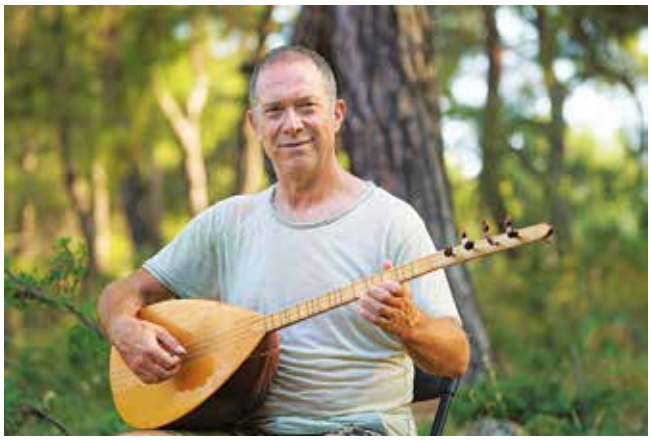

Pandemi dönemi sizin için nasıl geçti? Doğasever biri olduğunuzu biliyoruz, bu dönemde evde kalmak dışında doğa aktiviteleriniz oldu mu?

Pandemi döneminde eve kapandık tabi, 3 ay boyunca doğa aktivitesi yapmak mümkün değildi. Biz bu süreçte, internetten canlı yayınlarla bağ kurarak insanlara moral aşılamaya çalıştık. Canlı yayınlarla, hem halk ile iletişimimizi koparmadık hem de kendimizi daha diri tuttuk. Yayınlarımıza, dünyanın her yerinden yüksek oranda katılımlar oluyordu, bize de moral oldu. Onun dışında saç tıraşımızı kendimiz yaptık, ekmeğimizi de evde yaptık, fırıncı olduk artık (gülüyor). Meğerse öğreneceğimiz ne meslekler varmış, yeni yeni meslekler öğrendik.

Sonraları mümkün olduğunca ilgili saatlerde doğa yürüyüşleri yapmaya gayret ettik, doğada ailemle çadır kurduk. Ailece daha çok yakınlaştık, çocuklarımla oyunlar oynadım, büyük oğluma şan dersleri verdim. O da müzikle ilgileniyor, oturduk uzun uzun şan çalışmaları yaptık, ona da böyle bir yarar sağladım.

Peki, kırsal turizm bölgesi olan Akseki'ye geldiniz mi? Akseki ile ilgili anınız varsa paylaşır mısınız?

Akseki'ye geldim tabi, konser de verdim. Ben o zaman İstanbul'da yaşıyordum, Akseki'ye oradan gelmiştim. Hiç unutmuyorum, orada çok kalabalık bir konser vermiştik. Akseki'de 500 kişi, hepsi aynı anda "Teke Zortlatması" oynuyordu. İstanbul'dan benimle beraber gelen orkestra arkadaşlarım gözlerine inanamadı. Arkadaşlarım

konserden sonra "Yahu hocam ne zaman çalıştı bu kadar kalabalık? Herkes aynı anda, aynı figürlerle oyunlar oynuyor." dedi. Bunu şöyle düşünmeliyiz ki; "Tarhana çorbası çalışılarak öğrenilmez; neneden, atadan görerek öğrenilir." Halk oyunları da işte böyle düğünlerde, derneklerde, yaşayarak öğrenilen bir kültürdür. Hiç unutmam o konseri, bizim orkestradaki arkadaşlar çok şaşırmıştı.

İbradı'da da ayrıca enteresan bir anım var. Yine konsere gelmiştik. İnanılmaz bir yağmur yağdı. Neredeyse sahnedeki tüm cihazlarımızı yağmur yerlere attı. Korkunç bir rüzgar ve yağmurdu, kendimizi zor kurtardık sahneden ve apar topar toplandık. Tabi konser iptal oldu. İkinci sene tekrar konser planlandı. Ancak yine yağmur yağdı ve gidemedik. Bir arkadaşım anlatıyor, benim afişimi gören vatandaşlardan biri "Sümer Ezgü'yü çok seviyoruz, çünkü buraya çok yağmur yağıyor. Konser iptal oluyor ama bizim kestanelere çok iyi yarıyor yağmur..." diye esprili bir söz söylemiş. Bu da çok hoştu. *(gülüyor)*

Akseki için yapılırsa iyi olacağını düşündüğünüz herhangi bir konuda önerileriniz var mı?

Akseki, yayla-köy yaşamının ve otantik arı duru yaşamın çok güzel olduğu bir bölge. Bozulmamasını arzu ettiğim ve turizm açısından da çok iyi değerlendirilebilecek bir bölge olarak düşünüyorum. Oraya turistler gelip köy yaşantısını yaşarlarsa çok değişik ve güzel olur. Mesela bizi Norveç'te bir Viking köyüne götürmüşlerdi. O bölgeyi özellikle de koruyorlardı. Bizim için çok ilginç bir anı olmuştu. Artık turizmde kum - deniz mantığının ötesinde, kültür ve doğa turizmine önem verilmeye başlandı. Bu açıdan baktığımızda Akseki çok önemli bir yer diye düşünüyorum.

Akseki ve İbradı aynı kültüre sahip oraların düğmeli evleri çok güzel. Bu otantik yaşamın özellikle sürdürülerek yaşatılması lazım. Çünkü dışarıdan gelen insanlar bu köye geldiği zaman hem o otantik yaşamı görüp öğreniyorlar hem de o yaşamın içinde tatil yapıyorlar. Yaşayan bir kültür var ve bu çok değerli. Akseki- İbradı- Ormana, yayla ve yörük kültürünün halen sürdürüldüğü, turizmle iç içe yaşayacak değerlerdir. Bu kültürün korunarak devam ettirilmesi ve çok iyi değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Özellikle genç Aksekililerin bilgilenmesi için sizden yöremizin müzik ve oyun kültürünü kısaca dinlemek isteriz.

Akseki'nin kendine has oyunları var. Kaşıkla oynanan oyunları çok güzel. Aynı zamanda Gülay Diri gibi değerli mahalli sanatçılarınız var. Bu kaynaklar çok değerli. Akseki'de bu tür kültürel organizasyonlar yapılıp, gençler yetiştirilebilir. Özellikle genç kızlar grup halinde Gülay Diri'den def çalmak için eğitim alsa, gençler yöresel ezgiler ve enstrümanlar öğrense, halk oyuncuları yetiştirilse çok çok güzel olur.

Güzel çalışmalar yapan Sami Demircioğlu var. Sami kardeşimiz de, halk oyunu çalışmalarında bir hayli önder

Bölgenizin kültürlerini, ezgilerini, danslarını yaşatmalısınız. Çünkü bunlar bizi bir arada tutan ve bağlarımızı güçlendiren unsurlardır.

durumda, onun yaptığı çalışmaları iyi biliyorum. Bunların hepsi yaşayan değerler. Mahalli sanatçılar sağ iken gelecek kuşaklara kültürün aktarılması adına iyi değerlendirilmeli.

Bana göre özellikle Teke yöresi kültürümüzün önemli temsilcilerindensiniz. Son olarak Torosların incisi Akseki'ye ve Aksekili gençlerimize kültürümüz hakkında söylemek istedikleriniz var mı?

Tabi ki, Aksekili gençlere söyleyeceğim sözler var. Yaşanmışlık çok değerli, yaşanmışlığı yok etmemek lazım. Genelde yeni sayfalar açarak geçmişi kapatıyoruz ama geçmişte de büyük güzellikler, arı duru ilmekten süzülen kültürel bir yapı var. Yani, diğer bir deyişle yaşanmışlık var. Geçmiş kültürel değerlerimiz oldukça hayatımız anlam kazanıyor, onları yok etmememiz ve bu değerlerin kıymetini çok iyi bilmek lazım.

Gerek Akseki bölgesinin mimarisi açısından gerekse kültürel gelenek açısından, yaşana yaşana gelenekte artık doğrular ortaya çıkıyor. Üretim açısından da insan ilişkisi açısından da bu yaşanmış, denenmiş güzel doğruları yaşatmak lazım. **Bölgenizin kültürlerini, ezgilerini, danslarını yaşatmalısınız. Çünkü bunlar bizi bir arada tutan ve bağlarımızı güçlendiren unsurlardır.** Eğlencelerde, düğünlerde bunları söylüyoruz, bunları yaşıyoruz. İşte o zaman yaşamımız daha bir anlam kazanıyor, birlikte olmanın güzelliğini daha iyi ve anlamlı yaşıyoruz. Halk türküleri, halk dansları ağlatır da eğlendirir de, böyle bir kültürde yaşamın içindeki her konuyu bulabilirsiniz. Aksekili gençlerinde bu anlamda kültürüne sahip çıkmasını arzu ederim.

Özellikle genç Aksekililerin bilgilenmesi için sizden yöremizin müzik ve oyun kültürünü kısaca dinlemek isteriz.

Akseki'nin kendine has oyunları var. Kaşıkla oynanan oyunları çok güzel. Aynı zamanda Gülay Diri gibi değerli mahalli sanatçılarınız var. Bu kaynaklar çok değerli. Akseki'de bu tür kültürel organizasyonlar yapılıp, gençler yetiştirilebilir. Özellikle genç kızlar grup halinde Gülay Diri'den def çalmak için eğitim alsa, gençler yöresel ezgiler ve enstrümanlar öğrense, halk oyuncuları yetiştirilse çok çok güzel olur.

Güzel çalışmalar yapan Sami Demircioğlu var. Sami kardeşimiz de, halk oyunu çalışmalarında bir hayli önder durumda, onun yaptığı çalışmaları iyi biliyorum. Bunların hepsi yaşayan değerler. Mahalli sanatçılar sağ iken gelecek kuşaklara kültürün aktarılması adına iyi değerlendirilmeli.

Bana göre özellikle Teke yöresi kültürümüzün önemli temsilcilerindensiniz. Son olarak Torosların incisi Akseki'ye ve Aksekili gençlerimize kültürümüz hakkında söylemek istedikleriniz var mı?

Tabi ki, Aksekili gençlere söyleyeceğim sözler var. Yaşanmışlık çok değerli, yaşanmışlığı yok etmemek lazım. Genelde yeni sayfalar açarak geçmişi kapatıyoruz ama geçmişte de büyük güzellikler, arı duru ilmekten süzülen kültürel bir yapı var. Yani, diğer bir deyişle yaşanmışlık var. Geçmiş kültürel değerlerimiz oldukça hayatımız anlam kazanıyor, onları yok etmememiz ve bu değerlerin kıymetini çok iyi bilmek lazım.

Gerek Akseki bölgesinin mimarisi açısından gerekse kültürel gelenek açısından, yaşana yaşana gelenekte artık doğrular ortaya çıkıyor. Üretim açısından da insan ilişkisi açısından da bu yaşanmış, denenmiş güzel doğruları yaşatmak lazım. **Bölgenizin kültürlerini, ezgilerini, danslarını yaşatmalısınız. Çünkü bunlar bizi bir arada tutan ve bağlarımızı güçlendiren unsurlardır.** Eğlencelerde, düğünlerde bunları söylüyoruz, bunları yaşıyoruz. İşte o zaman yaşamımız daha bir anlam kazanıyor, birlikte olmanın güzelliğini daha iyi ve anlamlı yaşıyoruz. Halk türküleri, halk dansları ağlatır da eğlendirir de, böyle bir kültürde yaşamın içindeki her konuyu bulabilirsiniz. Aksekili gençlerinde bu anlamda kültürüne sahip çıkmasını arzu ederim.

ALKÜ Rektörü Prof. Dr. Ekrem Kalan ile Akseki

Röportaj: Vildan Çetinkaya

Bize kendinizden bahseder misiniz?

2002 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden mezun oldum. Daha sonra Moğolistan Devlet Üniversitesi'nde Moğolca hazırlık okudum ve aynı üniversitenin Türkoloji Bölümü'nde "Türk Tarihi" dersleri verdim.

2004 yılında Pamukkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Genel Türk Tarihi Anabilim Dalına Araştırma Görevlisi olarak atandım. 2005 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Orta Çağ Programından mezun oldum.

2006 yılında "IX. Uluslararası Mongolistler Kongresinde" sunduğum bildiriyle Moğolistan Cumhurbaşkanı N. Enhbayar tarafından "Cengiz Han Onur Madalyası" ile ödüllendirildim. Aynı yıl Kazan Federal Üniversitesinde başlamış olduğum doktora öğrenimini 2011 yılında tamamladım. 2007-2011 yılları arasında Kazan Federal Üniversitesi Şarkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türkoloji Bölümünde TİKA adına "Türkoloji Okutmanı" olarak görev yaptım. 2012-2015 yılları arasında Pamukkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalıştım.

2012-2015 yılları arasında T.C. Başbakanlık Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) Ulanbator PKO'da Program Koordinatörü olarak görev yaptım. 2015 yılı sonunda Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Orta Çağ Tarihi Anabilim Dalına Öğretim Üyesi olarak atandım.

2018 yılında T.C. Kiev Büyükelçiliğinde 6 ay süreyle kurucu Eğitim Müşavirliği görevini yaptım. 2018-2019 yılları arasında da Akdeniz Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Müdürlüğünü yürüttüm. 19.09.2019 tarihinden itibaren de Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Rektörü olarak görevime devam etmekteyim.

"Moğolların Gizli Tarihçesi" olmak üzere yayınlanmış 4 adet bilimsel kitabınız ve çok sayıda makaleniz var. Kısaca akademik çalışmalarınızdan bahseder misiniz?

İlgi alanım ve uzmanlığım Orta Asya tarihidir. Bu anlamda 9 adet kitap ve kitap bölümünün yanı sıra, hakemli kongre/ sempozyumların bildiri kitaplarında yer alan yirmiye yakın yayınım bulunmaktadır. Bunların yanında doktora ve yüksek lisans öğrencilerimle yürütmüş olduğum birçok projelerle beraber akademisyen olarak bilim hayatına katkımız hayatımızın her anında devam edecektir.

ALKÜ Akseki Meslek Yüksekokulunda açılması planlanan yeni bölümler ve programlar var mı?

Bölüm ve program açarken bölgemizin ihtiyaçlarını ön planda tutmak ana gayemiz. Bu anlamda 2020-2021 eğitim-öğretim yılı içerisinde yüksekokulumuz bünyesinde Bitkisel ve Hayvansal Üretim bölümü açılması planlanmaktadır. Bu bölüm içerisinde toplam 6 adet yeni program açılması için gerekli dosyalar hazırlanmış, üniversitemiz senatosu tarafından onaylanmış ve YÖK'e sunulmuştur. "Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü" içerisinde açılmasını planladığımız 6 yeni program: "Pastacılık ve Ekmekçilik, Arıcılık, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler, Un ve Unlu Mamuller Teknolojisi, Süt ve Ürünleri Teknolojisi ve Bağcılık" olarak belirlenmiştir.

Yeni açılacak bölümlerle, öğrencilerin uygulamalı eğitimleri ve Akseki bölgesinin yeni tarımsal faaliyetleri arasında nasıl bir etkileşim olmasını öngörüyorsunuz?

Açılması planlanan programlar kapsamında öncelikle "Kırsal Kalkınmaya" dikkat çekmek istiyoruz. Bu bağlamda bölgenin "Tarımsal" dinamiklerine uygun programlar planladık. Açılması planlanan programlar için öncelikle uygulama alanların çalışmalarına başladık. Planlanan programlardan "Un ve Unlu Mamuller Teknolojisi" için Sayın Metin Duruk ve Üniversitemizin destekleri ile 1 dönüm Kavılca buğdayı, 1 dönüm Karakılçık buğdayı ve 3 dönüm Yeraslı (Akseki'nin yerli buğday ırkı) buğdayı ekimi yapıldı.

Açılması planlanan bir diğer programımız olan "Bağcılık" programı için ise Sayın Metin Duruk beyefendi tarafından 6 dönüm arazi tahsisi yapıldı. Bu arazi üzerine Antalya İl Tarım Müdürlüğü ve Üniversitemizin iş birliğiyle, Akseki bölgesinin yerli ırk üzümleri ile Anadolu ırkı üzüm bağları oluşturulacaktır.

Akseki Eğitim Hayratı Derneğinin Üniversitemizin kullanımına sunmuş olduğu ikinci eğitim binası ile açılması planlanan; "Pastacılık ve Ekmekçilik, Un ve Unlu Mamuller Teknolojisi, Arıcılık" programlarımızın uygulama ve üretim laboratuvarlarının teknik çizimleri tamamlanmıştır. Diğer programlarımız için uygulama laboratuvar çalışmalarımız devam etmektedir.

Sonuç olarak yaptığımız ön hazırlık çalışmaları ile açılması planlanan programlarımıza gelecek öğrenciler, eğitim aldıkları alana ilişkin özellikle uygulamalı eğitim alma konusunda oldukça şanslı olacaklardır. Özellikle mesleki eğitim noktasında okullarda uygulamalı eğitim kısıtları göz önüne alındığında, ALKÜ olarak bu problemleri aşarak öğrencilerimizin nitelikli olarak yetişebileceği alanlar oluşturacağız.

Yakın dönemde Akseki Meslek Yüksekokulu bahçesinde "Atalık tohum atma töreni" yapıldı. Atalık tohum projesine dair görüşlerinizi alabilir miyiz?

Açılmasını planladığımız "Un ve Unlu Mamuller" programı ile "Pastacılık ve Ekmekçilik" programlarına dikkat çekmek için özellikle en temel uygulama alanı olan arazi uygulaması yapma koşullarını okulumuz bahçesi ve çevresinde şimdiden sağlamış olduk. Böylece yapmış olduğumuz planlar çerçevesinde Atalık buğday tohumu ekme projemiz iki amaca hizmet edecektir. Birincisi açmayı planladığımız programlarımıza uygulama alanı oluşturmak ikincisi ve en önemlisi yerel halkı Anadolu'nun yerli ırk tohumları ile yeniden tanıştırmaktır. Tarımın geleceği açısından kıymetli olan bu projenin ülkemizdeki çiftçilere örnek olması fikri bizleri heyecanlandırmaktadır.

Akseki Meslek Yüksekokulu adına ilerleyen dönemler için düşündüğünüz yeni çalışmalar/ projeler olacak mı?

Elbette yeni projelerimiz bulunmaktadır. Çünkü Akseki Meslek Yüksekokulunu "Bitkisel ve Hayvansal" üretimi yaygınlaştıracak bir eğitim merkezi haline dönüştürmek istiyoruz. Bunun için en kısa süre içesinde "Et ve Ürünleri Teknolojisi" programının açılması için çalışmalara başlayacağız. Yüksekokulumuz yakınında bulunan ve Akseki Belediyesine ait olan et işleme merkezinin, yüksekokulumuz ve belediye iş birliği ile et ve ürünlerinin işlenmesi için uygulama merkezi haline dönüştürmek istiyoruz. Bu noktada gerekli çalışmaları yapmaları için yüksekokul yönetimine gerekli talimatlar verilmiştir.

Akseki ile ilgili gözlemlerinizi anlatır mısınız?

Antalya ilinde, ziyaret ettiğim noktalar içerisinde en önemli ilçelerimizden biridir. Tarihçi olmam dolayısıyla özellikle Osmanlı arşivlerinde Akseki ile ilgili birçok arşiv kayıtlarına rastlanmaktadır. Bunun yanında Cumhuriyetin temellerinin atılmasına, bilim, sanat vb. alanlara katkı sağlamış; Rasih Kaplan, Ahmet Hamdi Akseki, Osman Yüksel Serdengeçti, Sezen Cumhur Önal ve adını sayamadığımız birçok önemli şahsiyetin Aksekili olduğunu biliyoruz. Akseki'nin coğrafi olarak önemli bir geçiş noktası olması, buna bağlı olarak özellikle Roma imparatorluğunun ticaret yol güzergâhlarından Via Sebastia'nın Akseki üzerinden geçmesine vesile olmuştur. Akseki'nin çok sık kullanılan bir yol üstü yerleşim yeri olması, farklı medeniyetlerin izleriyle tanışmasına vesile olmuştur. Bu bağlamda kente girildiğinde kent 3.000 yıl öncesine dönük tarihi güzelliklerini göstermektedir. Bunun yanında yine yol güzergâhında olmasından dolayı gastronomi alanında da oldukça hatırı sayılır bir kaynağa sahiptir.
Açılması planlanan yeni bölümlerimiz ile Akseki'nin hem tarihi dokusunu öne çıkartıp hem de gastronomisine dikkat çekmek istiyoruz. Akseki, geçmişinden aldığı kuvvet ile ileride mimari ve gastronomi alanında da adını duyuracak bir kent olacaktır.

ALKÜ Akseki Meslek Yüksek Okulu olarak Akseki'de yapılmasını istediğiniz ya da düşündüğünüz şeyler var mı?

ALKÜ ailesi olarak Akseki'de bulunmamız bizim için bir gurur kaynağı. Bu bakımdan bizlerin de çalışmaları ile Akseki'nin adının daha fazla duyularak hak ettiği değeri alacağını düşünüyoruz.

Yerel yönetimler ile bu bağlamda yakın çalışmalarımız bulunmaktadır. Görüşmelerimizde de dile getirdiğimiz; Akseki evlerini, tarihi mirasını, gastronomisini öne çıkaracak CİTTASLOW çalışmasına başlanması ve bir an önce başvurularda bulunulmasıdır. Biz üniversite olarak bu bakımdan yerel yönetimlere destek olmaktan büyük mutluluk duyacağız. Türkiye'de yapılan CİTTASLOW çalışmalarında adaylığı kabul edilen kentlerin bilinirliğinin çok kısa bir sürede arttığı bilinmektedir.

ALKÜ Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Selim Karahasanoğlu ile Akseki

Röportaj: Vildan Çetinkaya

Alaaddin Keykubat Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof Dr. Selim Karahasanoğlu, Dergi Akseki'ye verdiği röportajda; yakın zaman içerisinde Akseki'de yapılan tohum atma töreni, Akseki Meslek Yüksekokulu için açmayı planladıkları bölümler ve Mayıs ayı içerisinde gerçekleştirmeyi planladıkları "Tarihte Akseki, Akseki'de Tarih" adlı sempozyumdan bahsetti.

Bize kendinizden bahseder misiniz?

1980 yılında Trabzon Maçka'da doğdum. Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde lisans (2001), ODTÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde yüksek lisans (2004), New York Eyalet Üniversitesi-Binghamton Tarih Bölümünde doktora eğitimimi tamamladım (2009). Meslek hayatıma T.C. Dışişleri Bakanlığında sözleşmeli arşiv uzmanı olarak başladım. Burada Almanya ile ilgili belgelerin tasnifinde görev yapmakta iken, kısa süre sonra Pamukkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi Anabilim Dalı bünyesinde açılan sınavı kazandım ve burada iki yıla yakın araştırma görevlisi olarak çalıştım (2002-2004). Ardından New York Eyalet Üniversitesi-Binghamton Tarih Bölümünde, öğretim asistanı (teaching assistant) olarak çalıştım (2004-2009). 2009-2012 yılları arasında, Pamukkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde yardımcı doçent olarak görev yaptım. Bu sürede, Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi Anabilim Dalı Başkanlığı (2009-2012) ve bölüm başkan yardımcılığı (2011-2012) görevlerini yürüttüm. 2012'de İstanbul Medeniyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'ne geçtim; burada Ekim 2013'te doçent, Ocak 2019'da profesör oldum. İstanbul Medeniyet Üniversitesinde, Yeniçağ Tarihi Anabilim Dalı Başkanlığı (2015-2019) ve Medeniyet Araştırmaları Merkezi Müdür Yardımcılığı (2012-2016) görevlerinde bulundum. Aynı zamanda, Maltepe Üniversitesi bünyesinde yarı zamanlı öğretim üyeliği de yaptım (2015-2019).

2016-2017 eğitim öğretim yılında, TÜBİTAK 2219 bursuyla, bir yıl süreyle, Berlin Freie Üniversitesi Türkoloji Bölümünde araştırmacı konuk bilim insanı statüsünde bulundum. 2018-2019 eğitim öğretim yılında ise aynı bölümde bu kez Alexander Von Humboldt Vakfı bursu ile yedi ay süreyle, deneyimli araştırmacı statüsünde bulunmuş ve

yine Humboldt bursu kapsamında bir ay süreyle Paris'te, Fransa Milli Kütüphanesinde Türk yazmaları üzerinde çalıştım.

Ulusal ve uluslararası makalelerinizin yanı sıra yayımlanmış dört kitap çalışmanız bulunmaktadır. Kısaca kitaplarınızdan ve akademik çalışmalarınızdan bahseder misiniz?
İlk kitabım, 1730 isyanına dair Fransa Milli Kütüphanesinde bulunan bir yazma eserin yayını ve eserin isyanın bir değerlendirmesi olup Harvard Üniversitesi, Yakın Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Bölümü, Doğu Dilleri ve Edebiyatının Kaynakları serisinde 2010 yılında yayımlanmıştır: Politics and Governance in the Ottoman Empire: the Rebellion of 1730.

Doçentlik çalışmam, Kadı ve Günlüğü başlığıyla Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları arasında 2013'te çıkmıştır. Aynı yıl, Osmanlı döneminin önemli suyolu köylerinden Küçükköy (Gaziosmanpaşa) üzerine bir kitabım daha yayımlanmıştır: Küçükköy-Taşlıtarla-Gaziosmanpaşa: Bir İlçenin Öyküsü. İstanbul: Gaziosmanpaşa Belediyesi Yayınları.

Son kitabım, Deniz Cenk Demir ile birlikte editoryal bir çalışma olup çoğunluğu 19. yüzyıl Osmanlı sosyal-ekonomik tarihi üzerine 33 akademik makaleden oluşmaktadır: History from Below: A Tribute in Memory of Donald Quataert. Istanbul: Istanbul Bilgi University Press, 2016.

Ulusal ve uluslararası dergilerde makale hakemliklerinin yanı sıra TÜBİTAK araştırma projelerinde değerlendirme jürilerinde sıkça bulundum, proje danışmanlığı üstlendim ve Türkiye Bilimler Akademisi bünyesinde ödül hakemlikleri yaptım.

2016 yılında, Türkiye Bilimler Akademisi tarafından Üstün Başarılı Genç Bilim İnsanı Ödülü'ne (GEBİP) layık görüldüm.

24.12.2019 tarihi itibarıyla Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi rektör yardımcısı olarak göreve başladım.
Yakın dönemde Akseki Meslek Yüksekokulu bahçesinde sizin de katılımınızla "Atalık tohum atma töreni" yapıldı. Atalık tohum projesini ve projeden beklenen faydayı anlatır mısınız?

ALKÜ ailesi olarak Akseki Meslek Yüksekokulumuz ile kent içerisinde bulunan üniversite kampüslerini sadece öğrenci odaklı örgün öğretim sağlayan kurumlar olmaktan çıkarmak istiyoruz.

Bu kapsamda, öğrencilerimizin uygulamalı eğitim ihtiyacını karşılarken, içinde yaşadığımız kentin de iktisadi dinamiklerine uygun olarak yaygın eğitim vermeyi hedeflemekteyiz. Çünkü iktisadi hayatta gelişen teknolojileri yakalayan, öğrenen, gelişen beyinler başarılı olmaktadır.

Bu kapsamda Akseki'nin kendi dinamiklerine uygun yeni programlar açma planlarımızın ilk göstergesi olarak atalık tohum atma töreni gerçekleştirdik. Böylece tüm dünyada ata tohumuna olan ilgiyi ve yönelime uygun olarak antik tohumculuk bağlamında bir farkındalık yaratmak istedik.
Bu sene ektiğimiz atalık tohumlar toprağa tutundu ve hasadını gerçekleştirdiğimizde, bu tohumları Aksekililere dağıtarak bölgede atalık tohum ekiminin yaygınlaşmasını sağlayacağız. Böylece hem kırsal kalkınmaya destek sağlamış olacağız hem de bölgenin ziyaret edilebilirliğini artıracağız.

Yeni açılacak bölümlerle, öğrencilerin uygulamalı eğitimleri ve Akseki bölgesinin yeni tarımsal faaliyetleri arasında nasıl bir etkileşim olmasını öngörüyorsunuz?
Akseki 100 yıl öncesine kadar buğday ve üzüm tarımı ile geçimini gerçekleştiren bir yerleşim yeriydi. Bu noktadan bakıldığında, yaşanan göç hareketleri ile bu özelliğini kaybetmiştir. Bu bağlamda, üniversite olarak hedefimiz; tersine göçü başlatarak, insanların yüksek gelir elde edebilecekleri bitkisel ve hayvansal üretimi yeniden canlandırmaktır. Açmayı planladığımız bölümler bu fikrin ürünleridir.

Akseki Meslek Yüksekokulu adına ilerleyen dönemler için düşündüğünüz yeni çalışmalar/ projeler olacak mı?

Akseki Meslek Yüksekokulu olarak önümüzdeki 20-21 Mayıs tarihleri içerisinde, "Tarihte Akseki, Akseki'de Tarih" adlı bir sempozyum düzenleyeceğiz. Bu sempozyum ile Akseki'nin tarihine ve kültürüne akademik bir katkı vermeyi hedefliyoruz. Bu sempozyum fikrimiz bir Akseki ziyaretimizde tamamen spontane gerçekleşmiştir. Akabinde, organizasyon için, bölgede doğmuş büyümüş akademik yaşama atılmış meslektaşlarımızdan büyük destek gördük.

Araştırma alanlarınızın içinde "Tarih, Osmanlı müesseseleri ve medeniyeti tarihi, sosyal ve beşeri bilimler" yer alıyor. Akseki ile ilgili gözlemlerinizi anlatır mısınız?

"Tarihte Akseki, Akseki'de Tarih" duyurusuna çıktığımızda, Japonya'da Osmanlı tarihçisi meslektaşımız Jun Akiba heyecanlı bir tweet attı. Kendisi kadılık teşkilatı üzerine uzman bir arkadaşımız ve İbradı kadıları ile ilgili müstakil olarak çalışmış. Bu bölgenin Osmanlı ilim dünyasında bir ağırlığı olduğu kesin. Ahmet Hamdi Akseki hepimizin bildiği bir sima.

Bunlar tarihçi olarak Akseki'nin ifade ettiği. Bir de Akseki'nin doğasının, yiyecek maddelerinin ve insanın cazibesi var. Buraya ne zaman gelsem çok etkilendiğimi ifade etmeliyim. Akseki bana Maçka'yı andırıyor. Metin Duruk beyefendi her geldiğimizde bizi müthiş bir misafirperverlikle ağırladı. Ömrüm boyunca, Akseki'yi ve bu misafirperverliği hatırlayacağım.

Faik Bozkurt "Noter Amca"

Hayır Pınarı

Av. Faik Bozkurt
(Noter Amca)

Hayırsever hemşehrimiz Avukat Faik Bozkurt'dan çalışkan, azim dolu ve bir o kadar da renkli hayat hikâyesini Dergi Akseki okurlarına anlatmasını istedik.

Yardımseverliği, sosyal kişiliği ve "Noter Amca" ismiyle tanınan Faik Bey; "Okuyup iş güç sahibi olduğumda, çalışkan ve ihtiyacı olan öğrencilere yardım etmeyi ve burs vermeyi arzuluyordum. Okudum. Avukat oldum, noter oldum ve bu arzularımı gerçekleştirmek için çok çalıştım." dedi... Ve gençlere, memleketine iyilik yapma arzusunu gerçekleştiren "Noter Amca" hepimize örnek olacak nitelikteki yaşantısını bizlerle paylaştı. Keyifli okumalar dileriz.

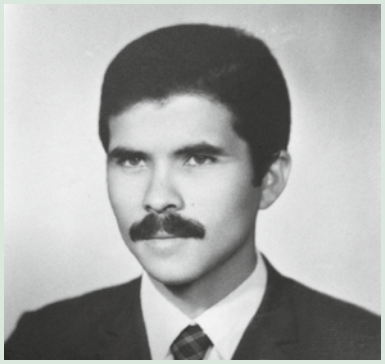

2. Dünya Savaşı nedeniyle açlık ve kıtlık hüküm sürerken, 28 Şubat 1944 yılında, tavanı olmayan ve lohusa şerbeti bile bulunmayan bir evde, Akseki'nin Değirmenlik köyünde dünyaya geldim. Babam İstanbul'da zeytin, zeytinyağı, sabun ve yumurta satan bir seyyar satıcıydı. Annem, Çanakkale'de şehit düşen Çoruklar'ın Osman'ın kızı Ünzile Bozkurt idi. Köyde, bütün köylü kadınları gibi ziraat ve hayvancılıkla uğraşırdı. Annemin babasının adı, Çanakkale Seddülbahir'deki Büyük Şehitler Abidesinin altındaki kitabelerde "Antalya'dan Durmuş Oğlu Osman" diye yazılıdır.

İlkokulu köyümde okuyup, bitirdim. Beraber mezun olduğumuz arkadaşlar, Aksu Öğretmen Okulu'na veya Akseki Ortaokulu'na gideceklerinden bahsederlerdi. Babaları köyde olduğu için götürüp kayıt yaptıracaklarmış. Benim babam İstanbul'da olduğu için bana oku diyen ve kayıt yaptıralım diyen yoktu. Arkadaşlarım okula gidecekler diye imrenirken bir yandan da kendim için üzülüyordum.

Okullar açılıyordu, arkadaşlarım köyden okumak için Akseki'ye gittiler. Bu sırada İstanbul'dan babamdan bir mektup geldi. Mektupta "Rafet ağabey'in İstanbul'a geliyor, sen de gel!" yazıyordu. Bunun üzerine 1954 yılının Eylül ayında Rafet ağabey ile İstanbul'a gittim. O zamana kadar köyden dışarıya çıkmamıştım. İlk defa köyden çıkıp, şehre gelmiştim. Hemşehriler arasında meşhur olan Kasımpaşa Çivici sokaktaki Hasan Bey'in kahvehanesinin üstünde bulunan bekâr odalarından birine yerleştim. Yerleştiğim bir odada Şevket amcam, Abdullah Girgin ağabeyim, babam, Rafet ağabey ve ben dâhil 6-7 kişi kalıyorduk (kendisi Kasımpaşa Karma Ortaokulu, Kuleli Askeri Lisesi ve Harbiye 1.'si olup, emekli Kurmay Albay'dır). Burada banyo ve mutfak yoktu. 15-20 kişi bir lavaboyu kullanıyorduk.

Ortaokul için Rafet Ağabey'in devam ettiği ve okul birincisi olduğu Kasımpaşa Karma Ortaokulu'na kayıt oldum. Okula birkaç gün geç başladım. Köyde beş sınıf bir arada ve tek öğretmen ile öğrenim görmüştük. Böyle bir okuldan mezun olan köylü çocuğu olarak, İstanbul'da geniş imkânlarla öğrenim görmüş öğrencilerle yarışa başlamış oldum. Buna rağmen sınıfta, ilk pekiyi notunu ben aldım. Bekâr odaları çok soğuk olduğundan odada sadece geceleri kalıyorduk, gündüzleri bekâr odalarının altındaki kahvehanede oturuyor ve ders çalışıyordum. Ortaokuldayken babam köye döndüğü için Kasımpaşa'daki Numan amcamın evinde kaldım. Ortaokulu ve

Lise 1. sınıfı amcamlarda okudum. Lise 1. sınıfı Beyoğlu Atatürk Lisesinde, lise 2. ve 3. sınıfları Haydarpaşa Lisesinde yatılı okuyup, mezun oldum.

Köylü çocuğu olduğumuz için idealim ziraat mühendisi olmaktı. İstanbul'da Ziraat Fakültesi yoktu. Benim de İstanbul dışında okumam mümkün değildi. Bu nedenle sınavlarda İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesini birinci tercih olarak yazdım ve kazandım. (Yıl 1960) Hukuk Fakültesinde okurken, yedek subay öğretmen olarak askere gittim. Kırşehir'in Hanyeri Çürükler Köyü'nde iki yıl Yedek Subay Öğretmenlik yaptım ve askerliğimi bitirdim. Askerlik sırasında, fakültede sınava girerek bir sınıf geçtim.

Aksekililer Derneği, İstanbul, Beyoğlu Asmalımescit'de bir daire almış ve bu daireyi dernek merkezi olarak kullanıyordu. Ayrıca bu dairede altı - yedi tane ranza vardı. İstanbul'a yüksek tahsile gelen Aksekili ihtiyaç sahibi öğrenciler, sırtına yatak atıp gelirler, bu mekânda barınırlardı. Ben de bir süre burada kaldım. 1960 - 1962 yıllarında, okullar yarıyıl tatiline girince, yurtta kalan öğrenciler ailelerinin yanlarına köylerine gittiler. Zaten yurtta 10 - 15 öğrenci barınıyordu. Ben ve Akseki Boğaz Mahallesi'nden Ahmet Tanyer memlekete gitmemiştik.

Bir akşamüstü yurtta ikimiz otururken kapı zili çaldı. Ben gidip kapıyı açtım. Karşımda orta yaşlı, elinde iki kese kağıdı olan bir kişi vardı. Akseki'li olduğunu ve yurdu ziyarete geldiğini söyledi, içeriye buyur ettim. Ahmet Tanyer ile birlikte üçümüz oturup bir süre sohbet ettik. Akseki'nin güney köylerinin birinden olup, Tahtakale'de esnaf olduğunu söyledi. Müsaade istedi ve elindeki iki kese kağıdını masaya bıraktı, "bunlar sizin" dedi ve gitti. Gidince biz kese kağıtlarını açtık. Birinin içinde yaklaşık bir kg çorbalık kırmızı mercimek, diğerinin içinde yaklaşık bir kg pilavlık bulgur çıktı. Sonra biz bunları birkaç gün pişirip yedik.

Bu olay, sonraki yaşamımda bana ışık oldu ve çok yol gösterdi. Yardımın büyüğü küçüğü olmadığını, herkesin gücüne göre yardım etmesi gerektiğini kafama çivi ile çaktı. Sabancılar'ın ve Koçlar'ın yurtları ve bursları ile bu şahsın yardımının aynı olduğunu, esas olanın yardım niyeti olduğunu vurgulamış oldu. Yardım konusunun açıldığı her yerde bu olayı hep anlatırım.

Hatırladığım kadarıyla bu yurtta sevgili kardeşim İbrahim Ekmekçi, Salim Arslan, Hasan Eğitmenoğlu, Oğuz Borat, Mehmet Borat, Ahmet Tanyer, Gökoğlanların Lütfi Göğüş, Hüsnü Bodur, Osman Çelik, Osman Aydın, Mehmet Bedel, Hüseyin Bedel, Kemal Erdoğan, Nazmi Başeskioğlu, Ferruh Müftüoğlu, Selahattin Yıldırım, Osman Çakaloğlu, Artemis Çetin ve daha niceleri barındılar.

Hukuk Fakültesi'ni epeyce uzatmalı ve maceralı bir şekilde 1970 yılında bitirdim. Avukatlık stajını yaptıktan sonra, İstanbul'da iki yıl serbest avukatlık yaptım. Daha sonra 1973-1983 yılları arasında 10 yıl Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Vekili olarak Konya Bölge Müdürlüğü Avukatlığını yaptım. 1983 yılında noterliğe geçtim. Balıkesir'in Sındırgı ilçesinde, 1989 yılına kadar 7 yıl noterlik yaptım. 1989 yılında isteğim üzerine Çanakkale 1. noterliğine atandım. Burada 20 yıl Çanakkale 1. noteri olarak görev yaptım. 28 Şubat 2009 tarihinde yaş haddinden emekli oldum. Büyük şehirlere Noter olarak atanma imkânım olduğu halde, ailecek Çanakkale'yi çok sevdiğimiz için, Çanakkale'de kaldık. Serbest Avukat olarak, avukatlık yapma hakkım olduğu halde yapmadım.

Sizlere biraz ailemden bahsetmek isterim. Eşim Akseki'nin Süleymaniye Köyünden Mustafa Ünal Çavuş'un kızı Neriman Bozkurt'tur. Üç çocuğum var: En büyük oğlum Ahmetcan Bozkurt, İstanbul'da avukattır. Denizcilik ve Deniz Sigortaları ile uğraşan bir şirketin Genel Müdürü aynı zamanda İstanbul Deniz Ticaret Odası Meclis, Yönetim Kurulu ve Hukuk Komisyon üyesidir. Bunlara ek olarak Fenerbahçe Spor Kulübü kongre üyesi, Piri Reis Üniversitesi Mütevelli Heyeti üyesidir. Aktif maraton koşucusudur (42.296 km).

Kızım Çağla Bozkurt - Güzel, İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmasötik Mikrobiyoloji Anabilim dalında Doçent Dr. olarak görev yapmaktadır.

Küçük oğlum Sercan Bozkurt, gemi işletme ve kurtarma işinde faaliyet gösteren iki denizcilik şirketinin genel müdürüdür.

Öğrenciliğim sırasında en genç başkan olarak beş yıl köyümüz derneğinin başkanlığını yaptım. Yönetim kurulunda Hafız Ali Sümbül, Selim Girgin, Sıtkı Arslan ve Torun Şahin vardı. Ali Sümbül Başkan Yardımcısı, Selim Girgin ise Muhasebeci idi.

1968 yılı Ocak ayında dernek olarak "Değirmenlik Toros Postası" gazetesini çıkartmaya başladık. Gazetenin sahibi, dernek adına bendim. Yazı işleri müdürü ise o zaman Orman Fakültesi öğrencisi olan teyzemin oğlu Eşref Girgin idi. Eşref Girgin üst düzey memuriyetlerin yanı sıra Ağaçlandırma Genel Müdürlüğü, Orman Bakanlığı müsteşarlığı yapmıştır. Gazetemiz yerel bir gazate olup hemşehriler arasında çok rağbet gördü.

1968 yılında Değirmenlik Spor Kulübü'nü kurdum. Kulüp başkanı bendim. Yönetim kurulu: Ahmet Bozkurt (Numan oğlu), Mehmet Özdemir (Pele), Yahya Arslan (Naim oğlu), Durmuş Ali Özkan (Hasan oğlu, Atike'den doğma), Recep Girgin, Zekai Girgin, Selahattin Bozkurt'tan teşekkül ediyordu. Takım kaptanı Ahmet Bozkurt idi. Takımın rengi lacivert, mavi, kırmızı, beyazdı. Amblemi D ve S harflerinden oluşan, spor yapan bir kişi şeklindeydi.

Öğrenciliğim sırasında yedi yıl İstanbul Türk Folklor Kurumunda halk oyunları

oyunculuğu ve hocalığı yaptım. Konya'da avukatken, 1974 yılında Kız Sağlık Okulu'nu çalıştırıp, Elazığ oyunları ile Konya 1. liği kazandım.

Öğrenciliğim, avukatlığım ve noterliğim sırasında satranç sporu ile ilgilendim. Türkiye'nin en büyük satranç turnuvalarından olan "Çanakkale Truva Satranç Turnuvası" nın diğer arkadaşlar ile beraber organizasyonunu yapıyorum. Lisanslı olarak satranç oyunculuğu, Satranç antrenörü ve Satranç hakemliği yaptım ve halen devam ediyorum.

Çanakkale Altınyıllar Yaşam Merkezinde Türk Müziği koristliği yapıyorum. 1977 ile 1983 yılları arasında Konyaspor kulübünde yöneticilik, avukatlık, kulüp müdürlüğü ve amatör şubeler kaptanlığı yaptım. Konyaspor tarihinde, ilk hentbol branşını ben kurdum. Bu takım, gençlerde ve yıldızlarda Türkiye şampiyonlukları yaşadı ve milli takıma oyuncular verdi.

İdareciliğim sırasında Konya'da 2. ligde iki kulüp vardı. Biri siyah beyaz renkli, amblemi çift başlı siyah Selçuklu Kartal'ı olan Konyaspor. Diğeri ise yeşil beyaz renkli, amblemi futbol topu ve başak olan, Konya İdman Yurdu idi. Bu iki kulüp arasındaki rekabet, Konya'daki spor dallarını olumsuz etkiliyordu. Kulüplerin birleşmesi halinde Konya'da sporun daha ileri gideceğini düşünüyordum. İki kulübün birleştirilmesi çalışmalarını başlattık. Bu konuda o zaman 2. Ordu ve Sıkı Yönetim Komutanı olan Kıbrıs Fatihi Bedrettin Demirel Paşa ve Kurmay Başkanı Nahit Arda Paşa'nın çok emekleri geçti. Ayrıca, o zamanki Konyaspor Kulüp Başkanı Veysel Büyükmumcu ve yönetim kurulundaki arkadaşları, Konya İdman Yurdu Kulübü Başkanı Halis Ünal ve yönetim kurulundaki arkadaşlarının çok katkıları oldu. Her iki kulüpte, birleşme kararı almak için genel kurul yaptılar. Genel kurulun tek gündem maddesi birleşme konusuydu. Her iki kuruldan da aynı gün birleşme kararı çıktı. Konyaspor Kulübü Genel Kurulu, birleşme konusunda müzakereler yaparak birleştirmeyi sonuçlandırmak için bendenizi, Avukat Ünal Öz ve Avukat Zafer Uğur Eken'i temsilci tayin etti. Üçümüz birden, aynı konuda yetkilendirilen Konya İdman Yurdu yöneticileri ile bir araya geldik. Konuyu müzakere ettik. Bu yetkililer, birleşmenin Ankara'da Türkiye Futbol Federasyonunda tescil yaptırılması ve evrakları imzalama için beni tek yetkili tayin ettiler. Ben de ertesi gün o zamanki Beden Terbiyesi Bölge Müdürü Orta Karaviranlı Bahtiyar Demir ve Konya tescil şefi Kerim Sargın'ı yanıma alarak, Ankara'ya gittim. Ankara Ulus'taki Futbol Federasyonunda gerekli işlemleri yaparak, evrakları tanzim ve imza ederek, bugünkü Konyaspor kulübünü tescil ettirdim. Yeni tescilde kulübün ismi "Konyaspor", rengi "yeşil beyaz", amblemi de, içinde "1922 yazılı siyah kartal ve başak" tan ibaret oldu.

1960 ve 1970'li yıllarda İstanbul'da ve özellikle Kasımpaşa'daki Aksekililer arasında dernekçilik ve yardımlaşma konusunda yoğun faaliyetler vardı. Bu faaliyetler hemşehrileri epeyce sosyalleştiriyordu. Herhangi bir sıkıntı olduğu zaman, bir araya gelip kolayca çözüm bulabiliyorlardı.

Dernekçilik ve yardımlaşma konusunda, Akseki'den Ömer Duruk, Rifat Akbelen, Cevizli'den Musa Çetin, Susuz Şahap'tan yağcı Ahmet Arslan, Ceceler'den Koca Hüseyin Dayı, Süleymaniye'den Mustafa Ünal, Tevfik Arıburnu, Hakkı Uygun ve İsmail oğlu Mehmet Ünal, Değirmenlik'ten İsmail Özdemir, Ömer Özen ve babam Halis Bozkurt öne çıkan ve bana ışık tutan isimlerdendir.

Okuyup iş güç sahibi olduğumda, çalışkan ve ihtiyacı olan öğrencilere yardım etmeyi ve Rifat Akbelen gibi burs vermeyi arzuluyordum. Okudum. Avukat oldum, noter oldum ve bu arzularımı gerçekleştirmek için çok çalıştım. Konya'da avukatken hemşehrilerin hukuki sorunlarına fahriyen yardımcı oldum. Çanakkale'de 1. noter olarak görev yaparken, Antalya'lı olan ve olmayanlara yardım edip burslar veriyordum. Noterlik, bu kişilerin lokali gibiydi. Bir işleri olduğu zaman gelirlerdi. Yeri gelmişken bahsetmek isterim. Çanakkale'de 1. noter olarak

Eğitim alanında verdiği ödüllerle öğrencileri çalışmaya, hemşehrilerini ise yadımlaşmaya motive eden "Noter Amca" nın iyi niyetleri, Akseki ve Aksekililere iyi sonuçlar getirdi...

görev yaparken; Manavgat'ın Ahmetler köyünden Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eski Rektörü Prof.Dr. Abdurrahman Güzel, Akseki'nin Dikmen köyünden Prof. Dr. Sabri Şener, Sadıklar köyünden Prof.Dr. Mustafa Alparslan, Erenkaya köyünden Emekli öğretmen Mehmet Güven, Gazipaşa'lı Kaymakam Şükrü Görücü (şu anda İnegöl'de Kaymakam), Gazipaşalı Dr. Mehmet Yılmaz, Antalya'lı Dr. Levent Öztürk, Gazipaşa'lı Doç.Dr. Ayhan Oral görev yapıyorlardı ve görüşüyorduk.

Çanakkale'de yaşayan Antalyalılar ve öğrenciler için, tarihi ve turistik geziler, şehitlik ziyaretleri ve yemekli toplantılar yapıyordum. Öğrencileri hastalıklarında tedavi ettiriyor, barınacak ev ve yurt temini konularında yardımcı oluyordum. Zamanla bu faaliyetlerimin çok artması nedeniyle, kurumsallaşmayı düşündüm ve amaçladım. 2006 yılında bu amaçla, "Noter Amca Yönetmeliğini" hazırladım. Bu yönetmelikten Akseki Kaymakamlığı, Belediye Başkanlığı ve Milli Eğitim Müdürlüğüne birer örnek verdim ve bilgilendirdim. Yönetmeliğe göre; Akseki ve köylerindeki okullarda ihtiyaç sahibi, dürüst, çalışkan ve vatanını, milletini seven öğrencilere ödül vermeyi amaçladım. Akseki merkez ve köylerinde İlköğretim, Ortaöğretim ve Lise olarak 15 adet okul bulunmaktadır. Bu okullarda ilk üçe giren toplam 45 öğrenciye ödül olarak altınlar, kitaplar ve plaketler vermeye başladım.

Okullarında ilk üçe giren öğrencileri, sınıf öğretmenleri, yöneticileri ve Milli Eğitim Müdürlüğü tespit ediyor. Her yıl, mayıs ayının sonunda veliler, misafirler ve yetkililer huzurunda yapılan törenlerle ödüller vermekteyim.
Bunun dışında oğlum Avukat Ahmetcan Bozkurt ile beraber, dürüst, çalışkan, vatanını ve milletini seven ihtiyaç sahibi öğrencilere yardım etmekte ve burslar vermekteyiz. Bu yardımlarımız bundan sonra da devam edecektir.

Ödülleri vermekteki amacım, öğrencileri çalışmaya ve hemşehrilerimizi yardımlaşmaya teşvik etmektir. Böylece ben de kıyısından kenarından memleketim ve insanlarına bir faydam olsun istedim.

Bu faaliyetlerim sırasında bana yardımcı olan Akseki Kaymakamlığına, Belediye Başkanlığına, Milli Eğitim Müdürü İmdat Mithat Bağcı, Milli Eğitim Emekli Şefi akrabam Ercan Arslan ve bana yol gösteren Akseki eşrafından ve önde gelen aydınlarından olup Akseki aşığı, sevgili kardeşim İbrahim Ekmekçi'ye çok teşekkür ediyorum ve saygılarımı sunuyorum.

Tüm hemşehrilerime sevgilerimle

İklimler Değişirken Ülkemizde Tarım Türleri

Vildan Çetinkaya
Gıda Teknikeri
vildancetinkaya07@gmail.com

Geçtiğimiz sayıda tüm dünya ülkelerini etkisi altına alan COVID-19 sebebiyle tarımsal üretimin sürdürülebilir olması gerekliliğini vurgulayarak, sürdürülebilir tarım yönteminden bahsetmiştik. Sürdürülebilir tarım, iklimler değişirken ve nüfus artarken gelecekte oluşabilecek kıtlık riskine karşın günümüzde tekrar konuşulmaya başlanmıştır. Bu sayımızda ise Türkiye'de uygulanan tarım türleri ve özelliklerinden bahsedeceğim.

Eski zamanlardan beri insanlar tarım yapıyorlar. Yani toprağı işleyip bitkilerden ürün elde ediyor ve hayvan yetiştiriyorlar. Peki, tarım eski zamanlarda nasıl yapılıyordu, günümüzde nasıl yapılıyor?

Çoğu teoreme göre ilk tarım, insanların vahşi doğadan topladığı bitkisel besinleri ve tohumlarını mağara önlerine düşürmesiyle başlamaktadır. Topraktan besin çıktığını fark eden insanlar tüm gün yiyecek aramaktansa, bitkileri toprağa ekerek yerleşik haldeyken sürekli besin elde etme yolunu bulmuşlar. Bu keşif tüm toplumlarca farklı dönemlerde gerçekleşmiştir. Öncelikle Anadolu ve Orta Doğu'da rastlanan tarımsal etkinlikler, toplumsal etkileşimler aracılığıyla dünyaya yayılmıştır. Tarımı daha erken keşfeden toplumlar daha önce yerleşik yaşama geçmiş ve günümüz uygarlıkları oluşmuştur. Yiyecek üretimi zamanla arttı ve çiftçiler tüketemedikleri fazla yiyecekleri başka mallarla değiş tokuş etmeye başladılar. Yani ticaret yapılmaya başlandı. Bazı küçük yerleşim yerleri giderek büyüdü ve kalabalıklaştı. Böylece kentler oluştu. Zamanla tarımda farklı teknikler, farklı alet ve makineler kullanıldı. Bunlar ürün miktarının daha da artmasını sağladı. 1900'lü yılların başlarından itibaren tarım makineleri yaygınlaştı. Bu sayede çiftçilerin işi kolaylaştı. Daha geniş alanlarda tarım yapılır oldu. Yabani otları ve zararlı böcekleri öldüren ilaçlar ve yapay gübreler kullanılmaya başlandı. Tüm bunlar da ürün miktarının artmasını sağladı. İnsanlar zamanla tarımda kullanılan kimyasal ilaçların doğaya ve insan sağlığına zarar verdiğini fark ettiler. Bu kimyasal maddeler, suyu ve toprağı kirleterek doğal dengeyi bozuyordu. Bazı çiftçiler tarım yaparken yapay gübre ve tarım ilaçları kullanmak yerine çevreyle uyumlu ve doğaya fazla zarar vermeyen yöntemler kullanmaya başladı. Organik, doğal ve bilge köylü (atalık) tarımı bu yöntemlerden en yaygın olanı. Doğal ve bilge köylü (atalık) tarımda gübre olarak bitkisel ve hayvansal atıklar gibi doğal maddelerden yararlanılır. Organik tarımda ise yine organik bitkisel ilaçlar kullanılır. Ayrıca böcekleri öldüren ilaçlar yerineyse kimi zaman onları yiyen başka canlıların kullanıldığı farklı yöntemler tercih edilir.

Türkiye'de günümüzde uygulanan tarım türleri neler?

Endüstriyel Tarım: Konvansiyonel tarım olarak da bilinen endüstriyel tarım, yüksek hasat oranlarına ulaşmayı hedefler. Endüstriyel tarım aynı zamanda yoğun girdili tarımdır. Tohum, gübre, ilaç, makine ilk akla gelenler. Buna iş gücü ve sermayeyi, özellikle günümüzde teknolojiyi de ekleyebiliriz. Ancak bu tür tarım, bir yandan toprağın verimliliğini yitirmesine, bir yandan da sentetik kimyasal gübre kullanımına neden olarak toprak, gıda ve insan sağlığı için risk oluşturmaktadır. Unutulmamalıdır ki birçok medeniyet, toprağını doğru yollarla işlemediği için yok olmuştur.

Bu sebeple bir önceki yazımda bahsettiğim sürdürülebilir tarım yöntemlerinin günümüz tarım teknolojisini de bertaraf etmeden faydalı teknolojiyle uygulanmaya başlanması, hem toprak verimliliğinin sağlanıp gıda arz güvenliğinin garanti edilebilmesi hem de sağlıklı gıda ihtiyacımızın karşılanabilmesi için önemli.

Doğal Tarım, Doğa Dostu Tarım: Doğa dostu tarım, bir diğer adıyla doğal tarım, üretim yaparken doğanın sunduğu hizmetleri, doğal kaynakları da koruyan, üretim maliyetini içinde hesap eden üretim biçimlerinin tümüne verilen genel addır. Bu uygulamada üreticiler, toprağı yoran ve aşındıran kimyasal uygulamalar yerine toprağı zenginleştiren ve organik madde açısından yüksek besinlerle uygulama yaparlar. Bu sayede toprağın devamlılığı sağlanır ve gelecek nesillerin de toprağı kullanma olanağı ortaya çıkar.

Organik Tarım, Ekolojik Tarım: Pazarlarda, marketlerde organik yumurta, yoğurt, bal, birçok meyve ve sebze görüyoruz. Bu ürünlerin diğerlerinden farkı nedir? Elbette sertifikalı tarımla üretilmeleri... Organik tarımın özelliği her aşamasının kontrollü ve sertifikalı olmasıdır. Çiftçi danışmanlık hizmeti aldığından dolayı ürünlerini nasıl yetiştireceği konusunda bilinçlenir. Üretimin başından sonuna kadar düzenli olarak kayıt tutulur. Üretim süreci denetlenir ve gözlem sonuçları rapor edilir. Ürünün doğal olup olmadığı laboratuvarda incelenir. Tüm bu inceleme ve denetlemeler sonunda ürün belgelenir. Organik tarım her yerde yapılamaz. Organik tarım için arazilerin belirli koşullara sahip olması gerekir. Örneğin, ana yollara 1 kilometreden az uzaklıktaki tarım arazilerinde organik tarım yapılamaz. Ağır sanayi tesislerine, reaktörlere, hidrolik ve termik enerji üretim santrallerine, maden işletmelerine ve kentsel atıkların toplu olarak bırakıldığı alanlara 3 kilometreden az uzaklıktaki alanlarda uygun değildir. Kuşku duyulan alanlar uzmanlar tarafından incelenerek buralarda organik tarım yapılıp yapılamayacağına karar verilir.

Geleneksel Tarım, Bilge Köylü Tarımı: Geleneksel tarım, diğer adlarıyla atalık tarım, bilge köylü tarımı doğa şartlarının elverdiği ölçüde yapılmaktadır. Bu da çiftçilere çeşitli hastalık ve zararlılarla baş edecek doğal çareler geliştirmeye fırsat tanıyor. Doğanın ritmi ve akışı içinde gıda üretiliyor. Bu üretim tarzı sayesinde zamanla önemli keşifler yapıldı ve buluşlar ortaya çıktı. Sütün bakteriler tarafından mayalandığının keşfedilip yoğurdun bulunması gibi. Kantaron bitkisinin kurutulmuş çiçekleri zeytinyağında bekletilerek elde edilen yağın, ciltte iyileştirici etkisinin keşfedilip ilaç olarak kullanılması gibi. Zamanla gıdanın üretimi, kurutma, tuzlama, turşu yapma gibi yollarla saklanması ve değerlendirilmesi konularında muazzam bir bilgi birikimi oluştu. Geleneksel tarımla geleneksel yöntemler elde edildi. Bu bilgiler nesilden nesile aktarılarak tohum çeşitliliği, toprağın işlenmesi, şifalı bitkiler gibi insanlığın ortak mirası olan bir kültür oluştu ve bu kültür yaşamımızı zenginleştirdi, hala da zenginleştirmeye devam ediyor.

Geçmişten günümüze tarımın nasıl geliştiğini, günümüzde uygulanan tarım türleri ve özelliklerinden genel hatlarıyla bahsettim. Geçmişte doğaya sınırlı müdahale ederek ürettiklerimizle yaşam sürerken, günümüzde iklim değişikliği ve artan nüfusla beraber daha çok gıda üretebilmek için doğaya çok fazla müdahale ettiğimiz tarım yöntemlerinde yoğunlaştık. Halbuki teknolojiyi ve ar-ge'yi faydalı yönde geliştirip kullanabilmek, daha iyi ve daha çok üretebilmeyi destekler. Ve hepimizin bildiği üzere ülkemiz için bir kuraklık tehlikesi var. Bitkinin ihtiyacını karşılayacak kadar su bulmaması ürün miktarında azalmaya ve yapılarında değişime sebebiyet verir. Bu nedenle elimizdeki doğal kaynakları doğru müdahaleyle, doğru miktarda ve özenle kullanmalıyız. Unutulmamalıdır ki; ekonomik kalkınma için sağlıklı toprak, neslimizin devamı için sağlıklı insana ihtiyacımız vardır.

Sağlık ve üretimle kalın.

Aydın Bir Din Adamı ve

Cumhuriyetimizin Önderlerinden Rasih Kaplan...

Giray Ercenk

"Ecnebi esaretine geçmek, ölümden daha kötü bir şeydir. Bunu anlamalı efendiler!
İnsan ölür; fakat şerefi korunur, namı ölmez.
Fakat esarete geçerse, ne namı muhafaza edilir, ne de şerefi..."

Rasih Kaplan

Aksekili Şatıroğlu ailesinin oğlu olan Rasih Kaplan, 1883 yılında Akseki'nin birkaç km güneyindeki Hüsamettin Köyü'nde doğdu. Dedesi Akseki müftüsü Şükrü Efendi, babası Akseki Müftülüğü ve Belediye başkanlığı görevlerinde bulunan Hafız Mehmet Tahir Efendi'dir. Tahir Efendi, bu görevleri sırasında başta Merkez İlkokulunun inşaatı olmak üzere Milli Eğitim bilincinin uyanmasına katkıları olan aydın fikirli bir din adamıdır. Tahir Efendi, oğlu Mehmet Rasih'i de bu bilinçle yetiştirdi.

Rasih Kaplan, ilk ve orta öğrenimini Akseki'de tamamladıktan sonra 1902 yılında Konya'ya gönderildi. Burada iki ayrı medresede eğitim alarak 1906 yılında müderris icazeti aldı. Konya'dan sonra El-Ezher ve Kahire Darülfünunda eğitim almak üzere Mısır'a gönderilen Rasih Kaplan, El-Ezher'de Arapça ve din eğitimi; Kahire Darülfünun'da ise sosyoloji ve edebiyat alanında dersler aldı. Mısır'da eğitimini tamamlayan Rasih Kaplan 1911 yılında yurda dönerek, doğup yetiştiği, o sıralarda Konya'ya bağlı olan Akseki'ye yerleşti. Aynı yıl Antalya'yı temsilen Konya İl Genel Meclisi üyeliğine seçildi. Akseki'de 1912-1913 yıllarında Maarif Encümeni üyesi olarak görev yaptı.

1914 yılında bağımsız Liva (Vilayet) haline getirilen Antalya'ya bağlanan Akseki'yi temsilen İl Daimi Encümen üyeliğine getirildi. Bu tarih aynı zamanda I. Dünya Savaşının da başladığı tarihtir. 30 Ekim 1918 Mondros Ateşkes Anlaşması'nın ardından Antalya İtalyanlar tarafından 29 Nisan 1919'da işgal edilecek, bunu 19 Mayıs 1919'da İzmir'in Yunanlar tarafından işgal edilmesi izleyecektir.

Rasih Kaplan bu süreçte Antalya'daki İl Genel Meclisi üyeliği görevinin başındadır; Mondros anlaşmasının ardından yurdun dört bir yanında başlayan işgal eylemlerine tepki olarak Antalya'da da "Müdafaa-i Hukuku Milliye Cemiyetinin" kurucuları arasında yerini alır.

İzmir'in kısa bir süre sonra işgal edilecek olmasının halkta yaratacağı infialden çekinen Osmanlı Hükümeti, Şehzade Abdurrahim Efendi'yi oluşturan nasihat heyetinin başında Ege Bölgesi'ne gönderir. İzmir'in işgalinin yakın olduğu günlerde Ege'ye gelen; geçtiği yerlerde yaptığı toplantılarda, "İşgalcilere zorluk çıkarılmaması" anlamına gelen padişah fermanını okuyan Şehzade, Balıkesir üzerinden Manisa, İzmir, Aydın, Denizli'yi ziyaret ettikten sonra Konya'ya gitmek üzere Burdur'a gelir. Burada kendisini karşılayan İttihat Terakki Fırkasının muhalifi olan ve artık hükümet eden Hürriyet İtilaf Fırkasının Antalya vilayet temsilcilerinin ısrarlı davetleri üzerine, seyahat programında olmamasına karşın Mayıs ayının ilk günlerinde Antalya'ya gelecek, geçtiği yerlerde yaptığı "nasihat toplantılarının" benzerlerini burada yapacaktır. Antalya'da yapılan toplantıda hazır bulunanlar arasında Rasih Kaplan'da vardır.

Abdurrahim Efendi'nin konuşmasından sonra söz alan Rasih Kaplan, **"Anavatan'dan ayrılmamak için canımızı vermeye hazırız, bunun için bir işarete bakıyoruz."** diyecektir. Kaynak, "Bu işareti verecek olan adam, herhalde Abdurrahim Efendi değildi" yorumunu yapar.

Şehzade Abdurrahim Efendi başkanlığındaki "Nasihat Heyetinin" Konya'ya gitmek üzere Antalya'dan ayrılmasının ardından İzmir'in işgali gerçekleşecek, Şehzade ve yanındakiler Konya'dan bindikleri "özel bir trenle kaçar gibi" İstanbul'a döneceklerdir.

Yukarı belirtilen toplantının ardından harekete geçen İtalyanlar, dağlara sığınan Rasih Kaplan'ı ele geçiremediler. Rasih Kaplan'ın kayıplara karıştığı tarihlerde Antalya Müdafaa-i Milliye Cemiyetinin halkın direniş konusunda aydınlatılmasının yanında, özel çabalarla toplanan ve Hilal-i Ahmer (Kızılay) tarafından temin edilen silah, yiyecek, sağlık malzemeleri ve giyecek yardımlarının kurulmasına gayret sarf edilen cephelere, özellikle Nazilli cephesine sevk edilmesi çalışmalarında aktif olarak katılacaktır. Yaptığı önemli hizmetlerin başında "cepheye asker sevkiyatını" yönetmek gelir.

Rasih Kaplan'ı Erzurum, Sivas kongrelerinin ardından 23 Nisan 1920 yılında açılan Büyük Millet Meclisinde Antalya'yı temsil eden altı milletvekilinden biri olarak görüyoruz. Aksekili Rasih Kaplan, 23 Nisan 1920'de başladığı yasama görevini, sekiz dönem Maraş milletvekili olmak üzere toplam otuz yıl boyunca sürdürecektir.

Dördü kapalı oturum olmak üzere kırk dokuz konuşma yaptığı yasama döneminde Meclis Genel Kurulu kararıyla İrşat (toplumu aydınlatma), Dışişleri ve Milli Eğitim komisyonlarında görev yaptı. Kurtuluş Savaşı süresince ayaklanma çıkaran, cepheden kaçıp sözde efeliğe soyunan, yağmacılık ve vatan hainliği gibi suçluları cezalandırmak üzere TBMM'nin 18 Eylül 1920'de kurulmasına acilen karar verdiği yedi İstiklal Mahkemesinden biri olan Eskişehir İstiklal Mahkemesine en yüksek ikinci sayıda oy alarak seçildi. Bu görevini, olağan üstü yetkilerle donatılmış bu mahkemelerin Ankara dışında olanlarının kapatacağı Şubat 1921'e kadar kararlılıkla sürdürecektir.

Kurtuluş Savaşı'nın en dağdağalı günlerinde; 4 Ekim 1920'de öğretmen ve öğrencilerin askere alınmaması için verdiği yasada değişiklik önergesi hakkında yaptığı konuşmada **"Memlekette yapacağımız gerek teşkilat gerek ıslahat ne ise yine temelden başlayalım. Temel de maariftir. Milletin seviye-i irfanını yükseltecek, hâlet-i ruhiyesini takviye edecek surette bir program kabul etmek zannedersem Heyet-i Aliye'nin borcudur, maarif nazırı ne kadar değişirse değişsin, memleketin hâlet-i ruhiyesi yani temeli ile oynanamaz"** diyecektir.

1920'den ölümüne kadar **Mustafa Kemal Atatürk**'ün yanı başında yer alan Rasih Kaplan, devrim yasalarının hayata geçirilmesinde Atatürk'ün en büyük yardımcılarından biri olmuştur. Meclisin en yetkin din bilginlerinden biri olduğu ifade edilen Rasih Kaplan'ın, devrim yasalarının gerekçelerinin milletvekilleri ve halk nezdinde benimsenmesinde önemli rol oynadığından kuşku yoktur.

Rasih Kaplan'ın devrim yasalarının TBMM'de görüşülmesi sırasında

Rasih Hoca'nın 1920 tarihli Milletvekilliği Mazbatası...

yaptığı konuşmaların; tereddüt geçiren milletvekillerinin ikna olmasında etkili olduğu, aralarında Mustafa Kemal'in yakın silah arkadaşlarının da bulunduğu birçok milletvekilinin, onun telkinleriyle fikir değiştirdikleri yazılı kaynaklarda vardır.

Saltanatın kaldırılması süreci, Lozan görüşmeleri öncesinde İstanbul'daki Tevfik Paşa hükümeti ile çıkan temsil sorunuyla başladığı kabul edilir. İtilaf Devletleri, başta İngiltere olmak üzere İstanbul hükümetinin de katılmasını isterken, TBMM'deki Müdafaa-i Hukuk grubu, bu hakkın Ankara hükümetine ait olduğunu savunmakta, yetkinin paylaşmasına karşı çıkmaktadır.

TBMM'de muhalif ikinci grup, Lozan görüşmelerinde İstanbul hükümetinin de katılması gerektiği fikrindedir. Bu konuyu karara bağlamak üzere oluşturulan komisyon karar alamamakta, süreç sıkışmaktadır. Saltanatın kaldırılmasının ilk kez dile getirmesi işte tam bu sırada yaşanmıştır.

Rasih Kaplan, 30 Ekim 1922 tarihinde yapılan TBMM'deki kapalı oturumda yaptığı konuşmasında, görüşmelere İstanbul hükümetinin katılmasını isteyen Batılı devletleri ve işbirlikçilerini kast ederek dile getirdiği "Babıâli ve Padişah'ın dayandığı istilacı kuvvetlerin pek yakında yıkılıp gittiğini göreceğiz" sözleri önemlidir.

Rasih Bey'in o gün yaptığı konuşmada söylediği bu sözler, temsilde yaşanan iki başlılığı ortadan kaldıran; böylece Cumhuriyete giden yolun önündeki tek engel olarak görünen saltanatın kaldırılması sürecini başlatan işaret fişeği olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. Mustafa Kemal'in, ertesi gün hala tereddüt içinde olan komisyonda yaptığı ünlü konuşma ile düğüm çözülecek, komisyon saltanatın kaldırılmasını TBMM'ne teklif etmek ile karar alınacaktır. Bu konuşmasının ardından hazırlanan Saltanatın Kaldırılmasına Dair Kanun teklifi seksen iki imzalı önerge halinde oy'a sunulacak bir iki muhalif olsa da "oy birliği ile kabul edilmiştir" şeklinde karara bağlanacaktır.

İlginç olan, saltanatın kaldırılması gerektiği fikrinin, TBMM'de ilk kez Rasih Bey tarafından dile getirilmiş olmasıdır. 29 Ekim 1923 günü Cumhuriyetin ilanını gerçekleştirecek TBMM oturumunun sert tartışmalara sahne olduğunda yaptığı konuşma oturum seyrini değiştirecekti. "Gerek mutlak gerekse meşruti (şarta dayalı) her ikisi de şahsi hükümet demektir. Fakat Teşkilatı Esasi ile sizin (milletvekillerinin) ilan buyurduğunuz esas, doğrudan doğruya milletin heyet-i umûmiyesinin hâkimiyetinin tecellisidir, kendi hakkının kendisi tarafından idaresi ve idamesidir. İşte bu dâhilde kendi devletine riyaset edecek şahsı da yine kendi devletine, kendi vatanına karşı kendi hizmeti getirilerek seçme usulünü de kabul ediyorsunuz ki, bu milletin ilelebet kendisini kurtaracak yollar ve yollar içerisinde yaşıyorsunuz."

TBMM'de 29 Ekim 1023 günlü oturumunda yaptığı konuşmanın can alıcı anını Şevket Süreyya Aydemir yazar; "Nihayet Meclisin sarıklı, fakat atılgan ve hareketli mebuslarından Antalya mebusu Rasih Kaplan söz aldı. Rasih Hoca'nın ağır, dokunaklı ve tesirli bir sesi vardı. Açık, kesin konuştu ve sözlerini; "Din bakımından en muvafık hükümet şekli Cumhuriyettir." diye bağladı ve haykırdı; "Yaşasın cumhuriyet!" Meclis birden dalgalandı herkes ayakta ve bütün mebuslar haykırıyorlardı; "Yaşasın Cumhuriyet!"

Kaynaklar, Milli Mücadelenin önemli maddi kaynaklarından birinin Hintli Müslümanların toplayarak Ankara'ya gönderdiği paralar olduğunu yazar. Toplanan paraların getirilmesi Hilal-i Ahmer (Kızılay) kanalıyla gerçekleştirilmiş; bunun için Hindistan'a iki ayrı heyet gönderilmiştir. 1924 yılının Şubat-Mart aylarında Hindistan'a gönderilen ikinci heyetin başında yer alan Rasih Hoca; mühürlü sandıklar içinde getirdiği parayı Mustafa Kemal'e makbuz karşılığında teslim edecektir. Bu paranın bir bölümü kurulacak olan İş Bankasına sermaye yapılırken, bir bölümü TBMM binasının yenilenmesi için harcanacaktır.

Kılık kıyafeti düzenleyen yasanın görüşülmesi sırasında yaptığı konuşmada dile getirdiği örnekleme dikkat çekicidir; "Şapka giymekle Hristiyan olunmaz, Yahudiler şapka giymişler diye Hristiyan mı olmuşlardır, Hindistan Mecusileri sarık sarıyorlar diye Müslüman mı olmuşlardır?"

Seksenli yaşlarını süren yeğeni Emin Kaplan; soyadı kanununun yürürlüğe girdiği günlerde Rasih Bey, Atatürk'ün yanına gider ve "Bana ve aileme bir soyadı lütfedin" der. Atatürk'ün "Sen Kaplan gibi atak ve cesursun; o yüzden Kaplan soyadını uygun gördüm" dediğini anlatmıştır. Atak ve yürekli oluşu nedeniyle Atatürk'ün Kaplan soyadını uygun gördüğü Rasih Kaplan'ın siyasi yaşamı CHP'nin 14 Mayıs 1950 genel seçiminde aldığı yenilgiyle sona erecek, iki yıl sonra 14 Kasım 1952'de Akseki'de ki evinde geçirdiği kalp krizi sonunda vefat edecektir.

Akseki, Manavgat, Gündoğmuş Alanya yöresinde; kasabalarda, köylerde, yaylarda, her evin, her çadırın; çobanından, ağasına herkesin hakkında söyleyecek bir sözü mutlaka olan Rasih Kaplan, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurtuluş ve kuruluş yıllarında hem eylem adamı hem de siyasetçi olarak tarihe yazılmayı hak etmiş önemli bir düşünce ve devlet adamıdır.

Rasih Hoca; Mustafa Kemal, İsmet Paşa, Latife Hanım'la birlikte...

Aydın Bir Din Adamı ve Cumhuriyetimizin Önderlerinden Rasih Kaplan...

1920 Haziran'da başlayan Bozkır isyanı sırasında TBMM tarafından gönderilen "Nasihat Heyeti" içinde Rasih Kaplan'da yerini aldı. İsyan bölgesine yaptığı gezi sonrası gizli oturumda isyanın asıl nedeninin "İstanbul hükümeti ile İngiliz propaganları ve Konya'daki askeri ve mülki idarenin dikkatsizliği olduğunu" dile getirecektir.

2000 yılında Rasih Kaplan'ın siyasi kimliği hakkında onu tanıyan, bugün hayatta olmayan iki eski Antalyalı siyasetçi ve milletvekili ile görüşmüş, notlar almıştım. Bunlardan biri 1957'de Demokrat Parti (DP) Antalya milletvekili Adnan Selekler, diğeri 1961'de Adalet Partisi (AP) Antalya milletvekili olan Nazmi Kerimoğlu idi.

Adnan Selekler anlatıyor...

"Rasih Bey, fazilet örneğidir. Eğer Batı'da herhangi bir ülkede yaşasaydı; Vatanı için yaptıklarından ötürü aziz ilan edilirdi."

Adnan Selekler

Rasih Bey, Antalya'nın en renkli ve hakkında en çok konuşulan insanıydı. Antalya, Burdur, Isparta'nın siyası kaderi hakkında otuz yıl boyunca son sözü o söylerdi. Atatürk'ü en kolay anlayan Rasih Kaplan oldu. Onun en samimi destekçisiydi. Ona daha başında inanmış bir adamdı. Rasih Bey, Cumhuriyeti ve laikliği, devrimleri anlayarak kavramış, içtenlikle benimsemiş bir parlamenterdi.

Başbakan dâhil bakanlarla randevu almadan görüşürdü. Eğer bastonunu alıp Celal Bayar'a gitseydi, varlığa gark edilirdi. Arkadaşlarının hepsi varlık içindeydiler; Kılıç Aliler vs. fakat o yoksul öldü.

Adnan Selekler, takip ettiği davalar nedeniyle sık sık Ankara'ya gidiyordu.

Bu seyahatlerinde, TRT'de spiker olan dayısı Baki Süha Edipoğlu ile buluşuyor, birlikte yemeğe çıkıyorlardı. "Bir keresinde Ankara Palas'a gittik. Yemek sırasında Yahya Kemal, masamıza geldi. Konu oraya gelmiş olacak ki birden "Bakın, sizin hemşeriniz Rasih Kaplan, yalnız TBMM'de değil, İngiliz ya da Fransız parlamentolarında da görev yapabilecek değerde bir insandır. Kıymetini bilin." dedi ve ekledi, mecliste iki mebus; "Rasih Kaplan ve Emin Sazak isterlerse tek başlarına hükümet düşürebilirler!"

"Babam Macit Selekler; bacanağı ve ortağı Gebizli Ali Bey ile orman ürünleri işletmeciliği yaparken, bir orman bölgesinin işletme hakkını temin için hükümete başvururlar. Bu arada Rasih Bey'den de yardım isterler. Rasih Bey öne düşer ve gerekli izni alır. Bakanlıktan çıktıktan sonra babam, Rasih Bey'e "Hocam çok emeğiniz geçti, bizden bir şey dileyin der" Rasih Bey babama bakar ve Macit Bey'e der, "Ben seni akıllı, zeki adam sanırdım, sen böyle bir şeyi bana nasıl teklif ediyorsun?" diye adeta çıkışır. Babam bu kez, "İyi ama hocam, hükümete yakın olan arkadaşlarınız, iş takip ettiklerinde alıyorlar." deyince, Rasih Bey "Sen onu bırak, sen ileride onlar nasıl, ben nasıl anılacağım onu düşün, ona bak" yanıtını verir.

Nazmi Kerimoğlu anlatıyor...

"Rasih Kaplan'ı, ister muhalif olsun ister olmasın; her Antalyalı sever, sayardı. CHP hakkında söz söylenirdi ama Rasih Bey hakkında asla. Antalyalılar 'da ona karşı, "İnsan hiç atasına laf eder mi" duygusu hâkimdi.

"İlk meclise hep fedakâr insanlar gitti. Antalya milletvekilleri içinde en bonkörü Rasih Kaplan idi. Başka hiçbir milletvekilinin ismi anılmazdı. Antalya milletvekilleri içinde sadece Rasih Kaplan anılırdı. Bu tarafa geleceğinde, Antalya halkı Rasih Beyi Çeltikçi'nin yukarısındaki Kaplan Pınarı denilen yerde karşılardı. Kaplan Pınarı adı, Rasih Kaplan'ın karşılandığı yerin hatırası olarak kaldı. Antalya'ya her gelişinde günlerce kazan kaynardı, ziyafetler verilirdi.

Bizim bu taraftaki köylere vaaza gelen hocalar Akseki'den gelirdi. Bizim köylere, Rasih Bey'in talimatıyla hep iyi hocalar gönderildiği konuşulurdu. Rasih Bey çok dürüst bir insandı; bu yüzden tenezzülsüzdü.

Liseden sonra Ankara Hukuk'a kaydoldum. Fakat o arada TRT'nin açtığı şarkı yarışmasına girdim, kazandım. Babamın haberi olmuş. Rasih Bey'e haber göndermiş "Ben onu okusun diye gönderdim. Lakin o şarkıcı olacakmış, siz bu çocuğa bir nasihat edin de vazgeçsin." demiş. Rasih Bey beni çağırttı, konuştu ve vazgeçtim.

Dursun Kut Gündoğmuş'un Karadere köyünün Güneyyaka mahallesinde doğmuş, ilkokuldan sonra Aksu Köy Enstitüsünü bitirmişti. Dursun Kut'la yaptığımız sohbette anlatmıştı; "Rasih Bey 1940'ta Enstitüyü ziyarete gelmişti. Kendisini karşılamak için sıraya dizilmiş öğrenciler ile tek tek konuştu; kim ve hangi köyden olduklarını sordu. Sıra bana geldiğinde adımı ve nereli olduğumu sordu. Gündoğmuş'un Karadere köyünden olduğumu söyledim. "Bak!"dedi, "Sizin orada çöğre dediğimiz çitlembik ağaçlarına Antep fıstığı aşıla; köyüne dönünce ilk işin bu olsun." 1944 yılında mezun oldum. Yüksek Öğretmen Okuluna Ankara'ya gittim. Rasih Kaplan'ı 1947'de Ankara'daki evinde ziyaret etmiştim. Cebeci'de bağdadi eski bir evde, kirada oturuyordu.

Rasih Bey, bu ağaç aşılama işini Antalya'ya gittiği her yerde anlatırdı, teşvik ederdi. Bir de ceviz ve badem

Besim Atalay, Rasih Kaplan (Barış Eraşkın Arşivinden 1920'ler)

Rasih Kaplan Antalya'da... Halkevi önünde...(Ortada,gözlüklü.)

Rasih Kaplan'ın 1930'lu yıllarda Akseki'yi ziyaretlerinden bir anı fotoğrafı. Oturanların solunda Muallim Hamdi Özdemir, ortada fötr şapkası elinde ve bastonlu Rasih Kaplan, "Koca Reis" olarak anılan Askerlik Şubesi Başkanı Yzb. Kasım Dalkılınç; (en sağda) Belediye Başkanı Hasan Göksoy. Ayaktakilerin en solundaki kişi, Belediye Katibi Gani Bey. (Gani Bey'in henüz Belediye Başkanı olmadığı yıllar, 1935 den önce) (Ayakta Ortada kravatlı kişi) Kaymakamlık Tahrirat Katibi Ziya Özdemir.

Foto: Ayten-Hamdi Özdemir Koleksiyonundan.

yetiştirilmesi üzerinde çok dururdu.

1940 yılı Aksu Köy Enstitüsünün açılışında yaptığı konuşma ilginç mesajlar içermektedir:

"Şu nurlu yuvanızın arkasını dayadığı kocaman harabeyi, eski Perge harabelerini göz önüne getiriniz. Bunu yapanlara bu yurt ne feyizler bahşetmiş ne servetler kazandırmış. Bu muazzam kâşaneler içinde insanları mesut ve müreffeh yaşatmış bu topraklar, şu geniş ovalara, feyizli sahalara bakınız. Şu amfi tiyatroya, şu stada bakınız, üç veya dört senede bir toplanıp eserlerini, sanatlarını teşhir ettikleri bu yerlerde en güzel cins atlarını, hayvanlarını koşturdukları bu statta bugün bu koşular, bu sergiler niçin yapılamıyor? Sebebini hep birlikte araştıralım..."

Rasih Kaplan'ın Gündoğmuş'a her gelişinde "Size iyi cins ceviz fidan göndereyim, yamaçlara dikin. Cevizin, hem meyvesi hem kerestesi çok değerlidir." derdi. Bir de payam deriz, badem dikmeleri için halkı teşvik ederdi.

Sadece Gündoğmuş, Akseki yöresinde değil, hemen tüm Antalya çevresinde bugün var olan badem ağacı varlığının, büyük çoğunluğu Rasih Kaplan'ın teşvik ve desteği ile dikilen ağaçların bakiyeleridir, onların hatırasıdır.

Mustafa Kemal'in, Rasih Kaplan'ı Cumhuriyetin ilanından sonraki günlerde, konuşmalar yaparak Cumhuriyeti ve kazanımlarını anlatması için Antalya' ya ve yurdun başka yerlerine sık sık gönderdiği biliniyor. Gündoğmus'ta o günleri hatırlayan kuşak gitti. Onların seksenli, doksanlı yaslarını süren çocukları kaldı. O kuşağın ana babalarından dinlediklerinden dile getirdikleri önemli bilgiler vardı. Rasih Hoca Akseki'de, bizim buralarda yaptığı konuşmalarda dermiş ki; "Ben Akseki'de doğdum, büyüdüm; Konya'da, Mısır'da din tahsil ettim. Yani sarıklı din adamı olarak yetiştim, içtimaiyat (sosyoloji) tahsil ettim. Cumhuriyetin dine karşı olduğunu söylemek cahilliktir; Cumhuriyet dine karşı değildir, olamaz; Cumhuriyetten korkmayın. Çocuğum olursa adını Cumhuriyet koyacağım..."

Akseki'de, seksenli yaşlarını süren Ali (Çavuş) Yüksel ile hemşehrisi Rasih Kaplan'ı konuşmuştuk. "Sözünün eri adamdı." dedikten sonra şunları anlatmıştı; "50 seçimlerinden önceki günlerdeydi. Gündoğmuş'ta Halk Partililerle, Demokratlar arasında bir hadise patlak vermiş, seçim öncesi huzursuzluk çıkmıştı. CHP, Rasih Beyi göndermişti. Rasih Bey, Akseki'ye geldi. Koparan derdik şoförün FORD kamyonu ile Gündoğmuş'a gittiler. Bir iki gün sonra da dönüp geldiler. Ben meraklıyım ya Koparan'ı bir kenara çektim; "Neymiş mesele? Halloldu mu?" diye sordum. Koparan bir hiddetli, bir hiddetli ki, anlatılmaz. Arkadaş, "Biz bu adamla Rasih Bey ile bu seçimi alamayız. Alırsak bana ne dersen de" dedi. Sonra anlattı; "Gündoğmuş'a vardığımızda önce Demokratlarla toplantı yaptı. Sonra Halk partilileri topladı. Halk partililere ne dese beğenirsin, "Bu kanunu seçim kanununu biz çıkardık. Adamlar haklı; şimdi kalkıp onlara bu kanuna göre siz haksızsınız diyemeyiz" dedi. Halk partililer çok kızdılar... Sonra dönüp geldik, hepsi bu. "Kız kardeşi Fatma hanımın oğlu A. Rıfat Kaplan dayısı

Rasih Bey'in milletvekili olduğu yıllarda Siyasal Bilgiler'de okudu, mesleği olan kamu yöneticiliğinde yükseldi. Devletin üst kademelerinde görev yaptı. 2000 yılında düzenlediğimiz "Antalyalı Bir Kuvay-ı Milliyeci; Rasih Kaplan" anma toplantısına davet etmek üzere kendisini telefonla aramıştım.

A. Rıfat Kaplan, üniversite eğitiminin ardından maiyet memurluğu stajı için Antalya'ya; oradan Gündoğmuş ilçesinin Güzelbağ maiyet memurluğuna gönderilmişti. Ancak, büyük şehirde okumuş bu genç ve geleceği parlak görünen yüksek yönetici adayında Güzelbağ'da pek bir şey yapamayacağı düşüncesi hâkimdi. Oturup dayısına bir mektup yazdı. Güzelbağ'ın durumunu anlatarak, Alanya'da görevlendirilmesi konusunda destek istedi.

"Rahmetli dayısının, A. Rıfat Kaplan'a verdiği cevapta görev yerinin değiştirilmesine dair tek bir sözcük yoktu. Aksine, köylere yol yapım işine ağırlık vermesini okullar açmak için çalışmasını, yoksul köy çocuklarının eğitimi için imkânlar geliştirmesini isteyen; bunun için yollar öneren bir mektup almıştır. Çok dürüst adamdı." A. Rıfat Kaplan bu böylece görev süresi bitene kadar Güzelbağ'da kaldı. Güzelbağ'dan sonra ülkenin muhtelif ilçelerinde kaymakamlık, il vali yardımcılığı görevlerinde bulunmuş, Elazığ, Samsun ve Denizli'de Vali olarak, son olarak da İç İşleri Bakanlığı Müsteşarı olarak görev yapmıştır. 05 Aralık 2011 tarihinde vefat etmiştir.

Konya medresesinden arkadaşı; yakınlarının, "Hilafetin kaldırılması arifesinde görüşü alınan din adamlarından biri olduğunu" belirttiği, Manavgat müftüsü Eksereli Ali Rıza Efendi'nin oğlu Zühtü Okur ile görüşmemizde, "Rasih Bey Manavgat, Akseki tarafına geldiğinde bizim evde kalırdı" diye anlatmıştı.

Zühtü Okur'un o gün anlattıklarından dikkate değer olduğuna inandığımız tüm tümceyi kaydetmemek konuyu eksik bırakmak olacaktı. Zühtü Okur, o gün yaptığımız sohbeti şu sözlerle tamamlamıştı; "Rasih Kaplan, Şahsiyet sahibi, güven verici, hitabeti kuvvetli, azim sahibi bir insandı. En cahil insan bile ne demek istediğini kolaylıkla anlardı."

Bir yurtsever olarak, I. Dünya ve Kurtuluş Savaşı yıllarında uğraş veren; sonrasında aralıksız otuz yıl milletvekilliği yapan; Cumhuriyet'e anlam kazandıran tüm devrim yasalarında imzası olan Rasih Kaplan, 1950 yılının Mayıs ayında yaşadığı seçim yenilgisinin ardından doğduğu yere, Akseki'ye çekildi.

Ve 1952 yılının Kasım ayında vefat etti. Hemşerileri, "Öldüğünde cebin de ancak birkaç kuruş para çıktığını" anlatırlar.

Konuyu, yeğeni A. Rıfat Kaplan'ın sözleri ile bağlayalım; "Rasih Kaplan, babasının kiliminde doğdu, aynı kilimin üzerinde öldü" desek olur.

Rasih Kaplan Akseki'de doğmuş, yetişmişti. Ancak Rasih Kaplan, herhangi bir ilçeye ya da il'e sığmayacak kadar büyük bir kimliktir.

Tarih, Rasih Kaplan'ı Cumhuriyetin kurucu babalar kadrosu içinde sayılmış; zapta öylece geçirmiştir. O, Anadolu halkının kurtuluş, kuruluş sürecinde verdiği mücadelede sergilediği kararlılıkla; üzerinde yaşadığımız bu coğrafyada, dağlarda yakılan çoban ateşlerinin aydınlanmacı ruhunu temsil eder...

Giray Ercenk anlatıyor...

Gazeteci Yazar Giray Ercenk'in, Rasih Hocayı anlattıklarından sonra tekrarlardan kaçınarak, Aksekili gözüyle izlenimlerimize de yer vermek, Rasih Kaplan'ın, Padişahın Şehzadeyi Ege Bölgesine göndererek, işgale hoşgörü gösterilmesi isteklerine tepkisini anlatmak gerekir. Mondros Anlaşmasıyla silahları bırakmak zorunda kalan Osmanlı, sarayı ve saltanatı koruma telaşındadır. Bu amaçla şehzade başkanlığında, İstanbul'dan başlayıp Balıkesir, İzmir, Aydın'ı ziyaret etmeye başlayan "Heyet-i Nasihiye" grubunun anlaşma gereği olarak, galip devletlerin asker çıkarmaları ve yönetimi ele almalarına tepki gösterilmemesi telkinlerinde bulunduklarının anlaşılması üzerine Rasih Kaplan, Padişah Vahdettin'e "Savaşmadan direnmeden teslim olmak, geleneklerimizce ve dinimizce caiz değildir." telgrafı göndermiştir. Heyet henüz Denizli'ye gelmeden kısa bir süre sonra, 15 Mayıs 1919'da Yunanlılar İzmir'e asker çıkararak zulmetmeye başlar. Şehzade başkanlığındaki heyetin geri döndüğü, Milliyet yayınları arasında yer alan, "Karacan Armağanı Ödülü" kazanan Nurdoğan Taçalan'ın "Ege'de Kurtuluş Savaşı Başlarken" araştırma kitaplarında yer almışsa da Yunanlılara teslim edilmesinde etkili olan Mutasarrıf Hüsnü'ye halk "Hüsniyadis" adını verdiği anlatılıyor.

Kitapta ilk baskısına ek olarak ayrıntılara giriliyor. Manisa'dan sonra İzmir'deki karşılanışını, Buca'da heyetin "Zito" sesleriyle karşılandığını, Aydın'a gelişlerinde kendilerini karşılamadığını öğrendikleri Hilal Ahmer Reisi Esat Hoca'yı çağırtıp nedenini sorduğunda, Esat Hoca ziyaretlerinin sebebini bildiğini, kendilerinin değil Hristiyanlara nasihat edilmesi gerektiğini anlatıyor. Esat Hoca'dan etkili bir cevap alan Şehzade ve heyetinin İtalyan işgali altındaki Antalya'ya uğramadan dönmek üzereyken, 57. Tümen Komutanının ısrarı üzerine Burdur'da kararını değiştirerek Antalya'ya geldiğini ve Şehzade'nin fermanı okumasından sonra ona cevap veren Rasih Kaplan'ın yaptığı konuşmada, "Anavatandan ayrılmamak için canımızı vermeye hazırız. Bunun için bir işaret bekliyoruz." dediği kitapta yer alıyor.

Aydın Bir Din Adamı ve Cumhuriyetimizin Önderlerinden Rasih Kaplan...

Kitabın bu bölümünün son paragrafı; "Nasihat Heyeti Antalya'dan ayrılıp Korkuteli, Eğridir, Akşehir yoluyla Konya'ya vardığı zaman İzmir Yunanlılar tarafından işgal edilmişti. Damat Ferit Paşa, heyette bulunan Ali Rıza Paşa'ya bir telgraf çekerek, "Şehzadenin kimseyle temas ettirilmeden, derhal İstanbul'a getirilmesini" istedi. "Konya'da hazır bekleyen özel bir trene binen heyet mensupları, kaçar gibi İstanbul'a gittiler." diye son buluyor.

Yol üzerindeki bir kasabada konaklayan Heyet'in başındaki Şehzade Abdurrahim Efendiye, kasabanın ileri gelen kişisinin, "Burada da bir çakılı çiviniz bulunsun" isteğinin anlamını kavrayamayan Şehzade'nin, "Öyleyse getirin bir çivi ve çekiç" dediği ve ahşap bir zemine çivi çaktığı da biliniyor. İstekte bulunan kişinin de devletin içinde bulunduğu durumu fark edemediği, Şehzadenin de talebin, yörede bir devlet hizmeti beklentisinin olduğunu kavrayamadığı anlaşılıyor.

Kendi saltanatını korumayı tek hedef olarak gören Vahdettin'in fermanına karşı tepki gösteren, Antalya Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin kurucularından Rasih Hoca, Vilayet Encümenindeki çalışmalarından sonra TBMM'ne Antalya temsilcisi olarak katıldı. Rasih Bey'in kurtuluş için örgütlenme çalışmaları Teke yöresiyle sınırlı kalmamış, doğudaki Müslüman ülkeleri ziyaret ederek, önemli ölçüde bağış topladığı bilinmektedir. Bu özverili çalışma, tarih kitaplarında, "Hindistan Müslümanlarının bağışları" başlığında anlatılmaktaysa da Rasih Hoca, günümüzde bile gerçekleşmesi zor olan seferlere; Azerbaycan, Afganistan, Pakistan, Bangaldeş'den Java Adalarına dek bağış toplamak için gitmiştir. Dünyada tek bağımsız Müslüman devlet Osmanlı'nın yerine kurulacak yeni devletin, tüm Müslüman ülkelerin sesi olacağını anlatmış, vaazlarıyla insanları duygulandırmış, 124.000 İngiliz paundunu Atatürk'e teslim etmiştir. Rasih Kaplan'ın getirdiği paralar, Rusya'dan silah almak için kullanılmış, Atatürk Orman Çiftliği, İş Bankası sermayesi ve yeni kuruluşlar için harcanmıştır. Çok büyük meşakkatli, tehlikeli yolculuğu sırasında, toplananlardan tek kuruş harcanmadığını, anasının altınlarını, babasının tarlasını satarak yolculuk giderlerinin karşılandığını anlatan günlüğü, Oğlu Abidin'in Diyanet İşleri Kütüphanesi'ne götürdüğü iki bini aşkın kitapları arasında olabileceği sanılmaktadır.

Rasih Kaplan (önde sağ başta)
Akseki'de İdari Protokolle birlikte.

Sevr Anlaşması'nı araştıran yazar Sinan Meydan, TBMM'nin 22 Mayıs 1920 tarihli oturumunda, Antalya Milletvekili Rasih Efendi'nin "Çanakkale müdafası bu milleti yeniden diriltmişti. Yaşamak isteyen bu milleti kaldırmak ellerinde ise gelsinler kaldırsınlar" sözüne, Sözcü Gazetesinde yayınlanan "Tarihten Günümüze" makalesinde yer vermektedir.

23 Nisan 1920'den, 15 Mayıs 1950'ye kadar sekiz devre milletvekilliğinin bir devresi Maraş, diğerleri Antalya Milletvekili seçilen Rasih Kaplan'ın soyadını Atatürk uygun bulmuş, yalnız Antalya'nın değil, Türk İnkılap tarihinde de yer alan önemli hizmetleri olmuştur.

"Rasih Hoca" olarak anılan Rasih Kaplan, Konya Ziayie ve İrfaniye Medreselerinden sonra Kahire Cami'ül Ezher Üniversitelerinde engin din ve içtimaiyat bilgisi almıştır. Yurdumuz eğitimindeki aksaklıkları görmüş, gerekli yeniliklerin yapılmasında, laik düzenin kurulmasında, saltanat ve hilafetin kaldırılmasında ve kılık-kıyafet yeniliklerinin gerçekleştirilmesinde Atatürk'e büyük destek vermiş aydın bir din bilgini olarak inkılap tarihimizde hak ettiği yeri almıştır.

Perge antik kenti yakınlarındaki "Karanlık Sokak" denilen verimsiz arazi üzerinde Aksu Köy Enstitüsünün kuruluşunda da etkili olan Rasih Kaplan, eğitime olan ilgisini, Doğruyol Partisi Antalya Milletvekili Av. Galip Kaya, derneğimizin Antalya'da "Her ayın ilk cumartesi toplantısına" teşriflerinde Rasih Kaplan'ı anlattı. Ankara Hukuk Fakültesi son sınıf öğrencileri olarak, Ankara Saman Pazarı mevkiindeki mütevazı evin giriş katındaki evinde kendilerini kabul eden milletvekili Rasih Bey'in kendilerinin adlarını alarak, her aybaşında zarf içine koyduğu paralarla destek olduğunu, ayrıca bütün çabalarına rağmen kendilerine geçer not vermeyen hocalarıyla Başbakan Şükrü Saracoğlu'nun ilgilenmesini sağladığını söyledikten sonra Rasih Kaplan'ın "Babalarınız Sizleri okuyunuz, yöremizde adaletin sağlanmasına yardımınız olsun diye, ahırındaki öküzünü, ineğini satarak gönderdi. Onlara lâyık olun." diye de nasihat ettiğini anlattıktan sonra sözüne devam eden emekli parlamenter Av. Galip Kaya; "Bir diğer Aksekili 'ye, Dernek Başkanı Ömer Duruk'a da başvurdum. Korkuteli Yüksek Meslek

Okulu öğrenci yurdu yapımına yardımcı olması dileğime karşılık, 22 bin lira verdi. Daha sonra da iki yüz bin vaadinde bulunmuştu ama ömrü izin vermedi." yakınmasıyla şükranlarını dile getirmesi, bizleri gururlandırmış; konuşmacının; "Atatürk ve Rasih Kaplan'ın posterleri bulunmayan Akseki toplantıları olamaz." sözlerini alkışlamak da, bizlere düşmüştü...

Rasih Hoca ve arkadaşlarının kendi geleceklerini değil, ülkemizi düşündüklerinin kanıtı, milletvekili emeklilerine, emekli aylığı bağlayacak yasa çıkarmamış olmalarıdır. Büyük Atatürk'ün de, "Milletvekilleri aylıkları belirlenirken, öğretmen aylıklarına göre düzenleyin." talimatları, o günlerin özverisinin kanıtı olsa gerek.

Rasih Hoca, devlet işlerindeki etkin çalışmalarının yanı sıra, bölgenin yaşamını etkileyen her konuya ilgi gösteren, yaşam koşullarını iyileştirmek için çaba gösteren ve yöre halkına hizmeti öncelikli sayan bir devlet adamıydı. O, tekrar seçilebilmek için popülist davranışlardan uzak, yararlı olduğuna inandıklarını gerçekleştirmek için çaba gösterirdi. Doğup büyüdüğü Akseki'nin sınırları içindeki güney köylerinin ilçeye uzaklığını ve yöre halkının ilçe merkezine ulaşmadaki zorluklarını bilen bir mebus olarak, söz konusu köylerin orta yerinde bulunan "Eksere" köyünün ilçe olmasını önerdi. "Gündoğmuş Kazası" kuruluşunu, Akseki sınırının daralmasına neden olmasına rağmen yasalaşmasını sağladı. Bu durum, yörede daha çok nüfuslu nahiyelerin tepkisini çekti, kendisine oy kaybettirebilirdi ama o doğru bildiğini gerçekleştirdi. Alanya'nın doğusundaki köylerin benzer sıkıntılarını da gidermek için "Selendi" adlı köyden "Gazipaşa" kazası" Rasih Kaplan'ın çabalarıyla oluştu.

Rasih Kaplan önerisiyle yasalaşan Gündoğmuş ilçesini, yöresine müjdeleme görevini Dr. Asım Okur'a verir. Genç doktor tek partili dönemde Cumhuriyet Halk Partisi'nin Gençlik Kollarında görev almış, Rasih Hoca'nın Konya Medresesinde sınıf arkadaşı, Manavgat Müftüsü Zühtü Okur'un yeğenidir. Dr. Asım Okur, Antalya'nın tanınmış ailelerinden Berberoğullarının kızıyla evlenmesinden olacak ki, Demokrat Parti için çalışmaya başlar. 1950 seçimlerinde milletvekili adayları arasında yer alamaz ama 1954 seçimlerinde Demokrat Parti'den Antalya Milletvekili seçilir. 1957 yılında Demokrat Parti'den ayrılarak, Hürriyet Partisi'ni kuranların arasında yer alır.

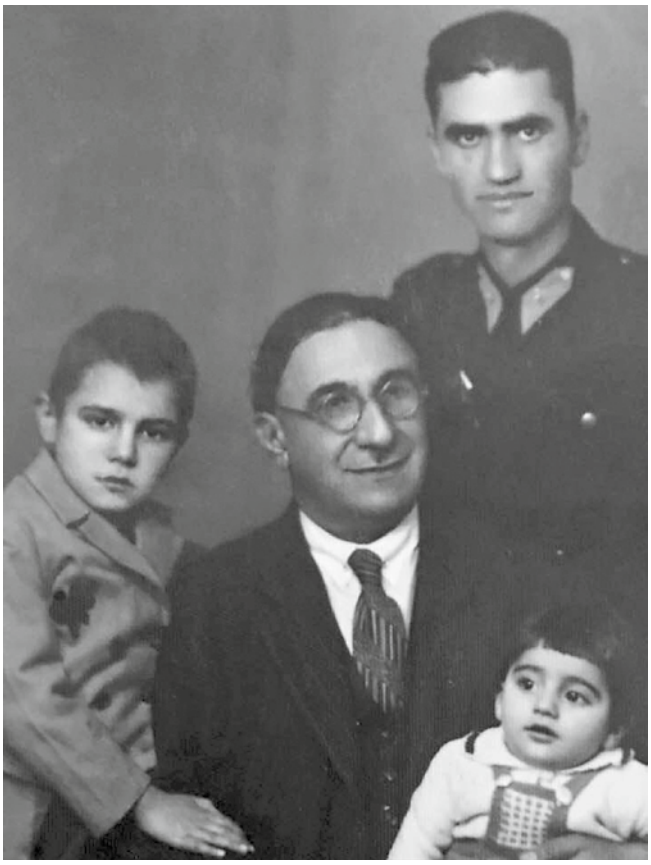

Rasih Kaplan ailesinden

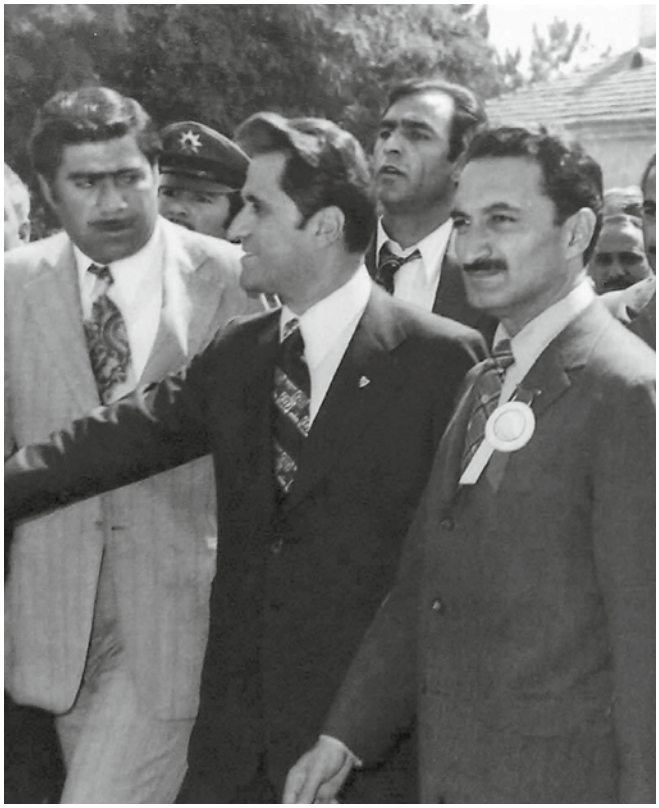

>Yeğeni Rıfat Kaplan Elazığ Valisi görevindeyken, dönemin Başbakanı Bülent Ecevit'le birlikte.

YARARLANILAN KAYNAKLAR:
ATSO Antalya Ticaret Odası Kültür Yayını, Dağın Dili Usauria-Taşeli-Gündoğmuş (Eksere) adlı kitap

ÖMER DURUK TESİSLERİ

YÖRESEL ÜRÜNLER

TAŞ FIRIN

DURUK MARKET

TARİHİ KÖY EVLERİ

PO AKARYAKIT İSTASYONU

YÖRÜK ÇADIR

TOPLANTI ve DÜĞÜN SALONU

KAMYONCULAR LOKANTASI

BARBEKÜ

ÖMER DURUK DİNLENME TESİSLERİ
Konya Yolu Üzeri Büyükalan Mahallesi Akseki / ANTALYA TEL.: +90 242 682 10 14 - +90 242 682 10 13
info@omerduruktesisleri.com.tr www.omerduruktesisleri.com.tr

Bedendeki Dengeler

Başımız dönüpte dengemizi kaybettiğimiz anda anlarız ki bedenimizde bir şeyler yanlış gidiyor. Bedenimiz, tuhaflık ve dengesizlik sinyali veriyor.

Atom, hücre, beden, denge, dünya, kâinat, bir arada uyumla ve kendi senkronizasyonunda bir saat gibi akıyor.

Hücrelerimizdeki dengenin bir anda bozularak genetik yapımızı dinlemeyip, anlamsızca çoğalmaya başlaması, bizleri kanser dediğimiz illetle baş başa bırakmakta veya damarlarımızdaki kan pıhtılaşmasının dengesizleşmesi ile beyin damarlarımızı tıkayıp bizlere emboliyi hediye etmektedir.

Bunun gibi birçok hastalık senkron bozukluğu sonucudur.

Covit-19 gibi sentetik veya gerçek bir virüs, bedene girip değişik organlarda kan pıhtılaşmasını hızlandırıyor. Böylece ya araz bırakarak vücuttan çıkmakta ya da kendisiyle birlikte bizleri kâinatın sonsuzluğuna yolcu etmektedir.

Basitçe denge; evrenin uyan zamanında uyan, çalış zamanında çalış, diğer zamanlarda ise, "Canlılara ve evrene dengeyle yaklaş, yoksa yok ederim!" mesajları ile doludur.

Gereksiz tüketim ile doğa katliamı olarak bıraktığımız tüm izler bizlere beden tahribatı olarak geri dönecektir.

Anlamsız kötü ve saygısız davranışlar, başkalarının haklarını hiçe saymak, çıkarımız için yapılacak yanıltıcı konuşmalar, rüşvet, teamül dışı kazançlar vb. gibi saçma sapan para girişleri, insan bedenini yorup, dengeyi bozarak vücutlarımızda tahribatlara yol açmaktadır.

Bu güne kadar yakın ve uzak çevremde bu tip kazanç sahiplerinin, beden ve ruh sağlıklarının, bu denge bozuklukları ile tahrip olduğuna, birçoğunun servet kaybı yaşadığına, bazılarının da organ kaybı ve acı çeken ölümlerine ibretle şahit oldum. Büyük bir kısmının ise servetlerinin daha ikinci nesile geçmeden buharlaştığı gerçeğini biliyoruz.

İbadetimizde bulunan namaz, günümüzde beş defa dengemizi düzenlemek fabrika ayarlarımıza dönmek adına yüce rabbimizin bizlere armağanıdır.

Ahlak, secde, abdest ve orucun birçok dinde olması, bizlere fabrika ayarlarına dön mesajının, tüm dinlerde emrediciliği anlamındadır.

Bunun yanında deistlerde dürüst olma, iç yapı temizliğinde bir başka denge unsurudur.

Hele ki gece yapılan ibadet ve ruhun gece dengelenmesi için yapılan ritüeller, bizleri daha hızlı yoğun olarak dengeye getirir. Tüm bunlar dengemizi sonsuza kadar taşımak adına elimizdeki büyük bir hazinedir.

Tabi ki yüzleşmemizi, dengesiz hataları yapmamak ana ilkesiyle ve geçmiş yapılanları telafi etmek duygusuyla yaşamalıyız. Dünyamızın gelişmiş ülkelerinde maddi çıkarlar halen ön planda olup, elliye yakın ailenin dünya GSMH' da aldıkları pay gittikçe artmakta ve bu anlayış dünyanın hızlıca sona yaklaşmasını sağlamaktadır. Servet belli guruplarda vahşice toplanmaktadır.

Çevre felaketleri, depremler, virüsler gelir adaletsizlikleri, dünya karbon ayak izi miktarı artışı ve çevre kirlilikleri, dünyamızın kâinatta kaybolmasının önünü açmaktadır.

Atomdan başlayıp kâinata yürüdüğümüz yazımızda dengemizin kendi içimizden başlayıp evrene kadar senkronize olması en önemli amacımız olmalıdır.

Unutmayalım ki; yaptığımız dengesizlikler yaydığımız frekanslarla kâinata yayılmaktadır. Bu frekansların sonsuzlukta hesabını vermek, hepimizin boynunun doğal bir borcudur.

Dengeli bir yaşam dileğimle,

Mahmut Atom Duruk

Akseki'li Duayenden Hayata ve Ticarete Dair...

Röportaj: Rasih Kaplan

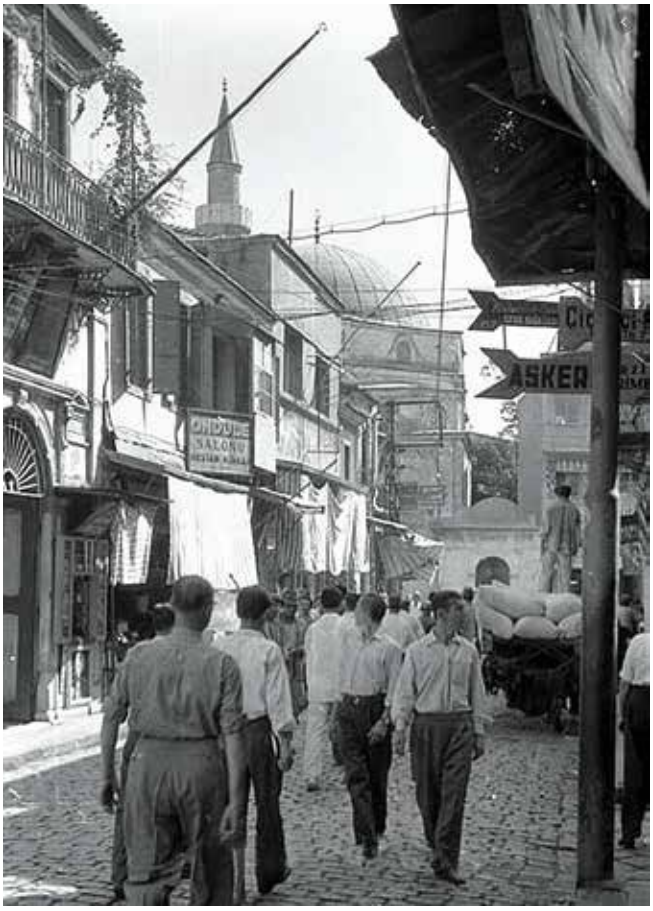

Kemeraltı -1954

Aksekililer ve ticari özellikleri ne kadar özdeşleşmişse, Kemeraltı'da İzmir'in ticaret hayatıyla o kadar özdeşleşmiştir. Bu sayımızda Aksekili ticaret duayenlerinden İsmail Külahçıoğlu ile hem kendisinin ticaret hayatını, hem de Kemeraltı anılarını konuştuk.

Akseki günlerinizi ve ticarete nasıl başladığınızı anlatır mısınız?

1932 yılında Akseki - Antalya'da doğdum. Babam Abdullah Külahçıoğlu, annem Emine Külahçıoğlu... Mustafa, Muammer, Fatma (Kavruk), Düriye (Kızılkaya), Uğur adlarında 5 kardeşim var. Çocukluğum Akseki-Fakılar Mahallesi'nde geçti.

Babam, önceleri Irak cephesinde yıllarca savaşmış, sonunda İngilizlere esir düşmüş, uzun zaman cephede esir kalmış, İstiklal Madalyalı bir insandı. Savaş yıllarının izi olan mide ve kalp hastalıkları dükkanda uzun saatler tek başına çalışmasına izin vermiyordu. Babamın okuma yazması da yoktu. İlkokul 4. sınıfta, ona yardım etmek üzere bakkal dükkanımızda çalışmaya başladım. O zamanlar Akseki pazarı Cumartesi günleri kuruluyordu. Ben hafta içi dükkanda çalışıyor, pazarın kurulduğu Cumartesi günleri de dört terazimizi, pazarda mallarını satmaya gelen köylülere 60 paraya yani 1½ kuruşa kiralıyordum. O günlerden aklımda kalan en tatlı anı, özellikle malı az olan müşterileri gözüme kestirip teraziyi onlara kiraya vermek için uğraşmamdır. Böylelikle terazileri takip ederek her pazarda çok sayıda kişiye kiralıyor, eve daha fazla para götürmeye çalışıyordum.

Bakkal dükkanımızın tedariklerini genelde Konya'dan yapardık, benim de dükkâna mal almak için Konya'ya ilk gidişim 13 yaşında iken oldu. Konya'da Toptancılar Çarşısını sorarak buldum, alacağım bütün çeşitleri satan büyük depoya girdim. Ancak depo sahibi karşısındaki küçük bir çocuk olarak duran benim mal alacağıma inanmayarak memleketimizi ve babamın niye gelmediğini sordu. Ben "Babam hasta, benim param var." deyince ikna olarak malları listeye göre toplayıp teslim etti. Ben de belimdeki kuşakta sakladığım parayı çıkarak borcumu ödedim. O Konyalı tüccarın başımı okşayarak bana "Aferin!" demesini ve cebime bir avuç leblebi ile üzüm doldurmasını hiç unutamam.

Peki, İzmir'e gelişiniz nasıl oldu?

1941 senesinde ağabeyim Mustafa Külahçıoğlu, dayımız Abdullah Kocaoğlu'nun yanında çalışmak üzere İzmir'e

gitti, ama dayımla 2 sene çalıştıktan sonra onun yanından ayrılarak işportacılığa başladı. Bu alanda da çok başarılı oldu, sermayesini büyüttü, askerlik dönüşü de 3 m² büyüklüğündeki bir mağazayı kiralayıp bu sefer toptancılığa soyundu. Abimin yanından ayrılmasından sonra yalnız kalan dayım 1946 senesinde beni İzmir'e çağırdı. Ben de 14 yaşımda İzmir'e geldim ve dayımın yanında çalışmaya başladım. Ama bu da uzun sürmedi, 3 ay kadar dayımın yanında çalıştıktan sonra ağabeyimin yanına geçtim ve orada çalışmaya başladım. Ancak kısa süre sonra babamın rahatsızlıklarının arttığı haberi geldi ve ben apar topar ona yardım etmek üzere tekrar Akseki'ye döndüm.

Babam 1949 sonunda Akseki'deki dükkanı ve evi satarak İzmir'e taşınmamıza karar verdi. Böylelikle ben yine abimin dükkanında çalışmaya başladım. 1950-1962 yılları arasında orada ticareti iyice öğrendim. O yıllarda İzmir'in en büyük toptancısı abim Mustafa Külahçıoğlu'ydu, mağazasında 1500'den fazla çeşit bulunurdu. Ege Bölgesinin her tarafından müşterimiz gelirdi. Gün sonunda o kadar yorulmuş olurduk ki hala o yorgunluğu düşündükçe insan bedeninin buna nasıl dayandığını merak ederim.

Usta-çırak ilişkisi içinde abinizden o yıllarda çok şey öğrenmiş olmalısınız. Kendi işinizi nasıl kurdunuz?

Abim 1962 sonunda Fevzi Paşa Bulvarında çok büyük bir mağaza satın aldı ve orada önce dikiş makinası satışına başladı. Ardından Freezer marka ticari buzdolabı üretim işine girdi ve bu işi çok genişletti. Aynı yıl, toptancılık yaptığı dükkanı da bana devretti. Abime borçlanmıştım ama çok hevesliydim, 30 yaşımda artık kendi işimin başındaydım. Abime borcumu ödemek için 1964'e kadar dükkânda tek başına çalıştım, çok büyük karlar koymadan elimdeki malları hızlıca döndürerek borcumu ödedim.
Daha sonra 1963 senesinde Basmane'de 60.000 lira hava parası vererek çok güzel dekorlu bir mağaza kiraladım ve Galeri Saat ismi altında burada saat ticaretine başladım. Sarraflar içinden tanıdığım, dürüst ve işi bilen bir arkadaşımı %25 kar ortağı yaparak saat piyasasına atıldım. Başarılı da olduk, hem iyi gelirimiz vardı hem de 4-5 yıl içinde kendimize iyi bir yer edinmiştik bu piyasada...

Oldukça cesur adımlar atmışsınız. Gençlere mesajınız var mı bu konuda?

Ticarette iyi gözlem yapmak önemlidir. Piyasayı, hareketliliği incelemek, müşteri ne talep ediyor, ne istiyor, ne alıyor... İşte bunları takip ettikçe cesaretim artmış ve doğru alanlara yatırım yapmıştım. Biz o yıllarda bugünün gençlerine göre daha şanslıydık, çünkü keşfedilmemiş ya da önü açık olan çok alan vardı, biraz piyasanın sokağın nabzını tutuyorsanız, ticari birikiminiz ve ahlakınız varsa başarılı oluyordunuz. Cesareti akılla dengelemek de gerekir. Her işe atılmamak, etrafımızdaki akıl hocalarımızın görüşlerini almak da önemlidir. Bakın o konuyla ilgili bir tecrübemi de anlatayım.

Bahsettiğim yıllarda girdiğim işlerde başarılı oldukça benim de cesaretim artmıştı. Bunun sonucunda 1967'de Basmane'de bir otel işine giriştim ve Otel Kabadayı'yı almak üzere 1.000.000 lira kaparo ve 1.000.000 liralık senet vererek Ahmet Kabadayı'yla anlaştım. Otel Kabadayı o zamanın en iyi otellerindendi, 8 katlıydı, 200'ün üzerinde odası vardı. Aileme konuyu açtığımda hem eşim Gönül Külahçıoğlu, hem de annem Emine Külahçıoğlu bu işe çok sıcak bakmadılar, çekimser oldular ve hem dükkânı hem de oteli yürütmenin zorluğuna beni ikna ettiler. Açıkçası benim de bir yanım gençliğin verdiği hevesle oteli almak istiyor, diğer yanım da hiç deneyimim olmayan bu alanda zorlanacağımı söylüyordu. Sonuçta büyük bir para yatırıyor ve borcum için de senet veriyordum. O geceyi uykusuz geçirdim. Ertesi gün Bayındır'a Ahmet Kabadayı'nın çiftliğine gittim ve ona dürüstçe işlerimin yoğunluğunu anlatıp otel işine zaman ayıramayacağımı fark ettiğimi ve bu işi yapmaktan vazgeçtiğimi, verdiğim parayı uygun zamanda geri almak istediğimi söyledim. Ahmet Bey büyük bir anlayış gösterdi, hiç sorun etmedi, yatırdığım

Fevzipaşa Bulvarı'ndaki dükkanımızda (1985)

kaparoyu 1-2 gün içinde geri verdi. Bana da kendi otelinin yanında daha küçük bir otel olan Nil Otel'i almamı önerdi ama otelcilik işine girmemeye artık kesin kararlıydım. Geriye bakınca çok doğru bir karar verdiğimi düşünüyorum.

Gençlere de tavsiyem, kendi alanlarında işlerine odaklanmaları, çok fazla dağılmamaları ama yeni fırsatları da değerlendirmeleridir. Yeni fırsatları değerlendirmek ile yeni alanlarda dağılmamak arasında ince bir çizgi vardır, bu çizgiyi geçerlerse içlerindeki ses ve çok yakınları onları uyaracaktır, bu uyarıları dikkate alsınlar.

Peki, Kemeraltı yıllarınız nasıl başladı? O yıllarda Kemeraltı nasıldı biraz bahseder misiniz?
Kemeraltı çarşısındaki ilk dükkânımızın adı "İstanbul Mahmutpaşa Ucuzluk Sergisiydi." Kemeraltı Karakolunun 50 m uzağında olan bu sergide İstanbul'dan, Toptancı Leblebici Han'dan aldığımız porselen, esans, vb. yüzlerce çeşit ürün satardık. O dönemde Kemeraltı'nda en lüks mağazaların olduğu bölge de burasıydı. Şadırvan cami ve kuyumcuların olduğu noktadan başlayan ve Konak'a kadar uzanan bu bölümde zamanın ünlü mağazaları vardı. Havra sokağına girişte meşhur ayakkabıcı Özbiçerler; bisiklet, radyo, pompalı gaz ocakları gibionlarca çeşit satan Damlapınar mağazası; pijama, gömlek ve her türlü giyimde bir numara olan Çankaya mağazası; binbir çeşit gıda ürünün satıldığı Karaburun Bakkaliyesi ve meşhur porselenci İstanbul Pazarı hepsi art arda dizili bulunurdu. Bugün olduğu gibi Havra Sokağı'nda daha çok gıda maddeleri satanlar, Hisarönü civarı'nda ise gelinlikçiler vardı. Ayrıca bu yol boyunca işportacılar da çoktu, "batan geminin malları" diye bağırarak çakı, çakmak, gözlük, tırnak makası, vb. satarlardı.

1940'lı yıllarda Kemeraltı'na alışveriş için hep erkekler gelirmiş, ama benim ticarete başladığım yıllarda, yani 1950'lerden sonra kadınlar, çocuklar ve aileler de Kemeraltı'nın vazgeçilmez kalabalığı oldular. Kemeraltı bu dönemlerde İzmir'in en gözde alışveriş yeriydi, dükkanlarımızı sabah 8:00-8:30 gibi açar, karanlık iyice çökünceye kadar çalışırdık. Dükkanımızda hırdavat, tuhafiye, kırtasiye çeşitleri boldu. Satılan bazı ürünleri hala çok iyi hatırlıyorum: dolmakalem çeşitleri (Pelikan, Mon blanc), Tiger güneş gözlükleri, Persol kalın gözlük çerçeve, Sofleks görme gözlükleri, İtalyan oyuncak çeşitleri ve gelin çantaları, kravat maşası, kol düğmesi, damatlık, kemer çeşitleri, ustura, saç kesme makinası, sakal ve diş fırçaları, Çekoslovak malı biblo çeşitleri, Alman malı- Solingen çakı çeşitleri, kaliteli çakmak ve çakmaktaşı, jilet, şemsiye, Hohner mızıka çeşitleri, Optimus lüks gemici feneri, okul çanta çeşitleri, Fransız malı Demse yumak çeşitleri ve taklit mücevherat (bujiteri) ki yalnız bu kalem 600 çeşitten fazla idi.

Akseki'deki bakkal dükkanımız (2017'de yaptığımız Akseki gezisinden)

Anadolu'dan gelen müşterilerimiz her aradığı çeşidi bizde buluyor, hemen siparişini yazdırıyordu. Fazla ise bir sandık yapıp ambarlara gönderiyorduk. Yanında götürebilecek kadar ise hemen koli yapıp veriyorduk. Her yörenin gelir kaynağı vardı. Müşteriye 'Ne zaman hesabı kapatabilirsin?' dediğimizde üzüm, pamuk, türün, zeytin, nohut, mercimek, patates yani ektiği ürünün hasat zamanlarında alacaklarını toplayıp gelip bize olan borçlarını kapatacaklarını söylerlerdi ve hep de böyle olurdu. Söz verdikleri zamanda gelirler, varsa borçlarını kapatırlar, yeniden ihtiyaçları olan çeşitleri alıp giderlerdi. Vade, senet gibi kavramlar henüz yerleşmemişti, her türlü alışveriş peşin para ile gerçekleşirdi ya da ufak not defterimize kurşun kalemle kaydolur, hesap ödenince silinirdi. Bu kadar büyük bir işte uzun yıllar içinde sadece 4 müşterimizle borçlarını ödeyemedikleri için olumsuzluk yaşadık ki bu hiç birşey değil...

Gerçekten hem ticaret ahlakı olarak, hem de üretim-ticaret bolluğu olarak çok güzel bir dönem canlandı gözümüzde... İlişkiler nasıldı esnaf arasında? Günlük hayat nasıl geçerdi?

O yıllarda herkes işine gücüne bakardı. Çoğumuz mallarımızı İstanbul'dan alırdık, o dönemde en büyük ithalatı yapanlar Musevilerdi. Fransa, Çekoslovakya, Almanya, İspanya'dan gelmiş ustura çeşitleri, biblo vb. her türlü ürünü getirtirlerdi. Museviler dışında Ermeni tüccarlardan Hamparsan

Kusukoğlu, Fevzi Ortaçlıgil, Nacaryan (Nacar saatleri), Hisarlıyan (Hislon saatleri ithalatçısı), Fehim Akay (Singer saatleri ithalatçısı) İstanbul piyasasında çok etkiliydiler. Birbirimizi tanırdık, ama kimsenin kökeni, dini sorulmazdı. Hangi etnik kökenden, hangi dinden olursa olsun, hepsi arkadaşımız, hepsi dostumuzdu. Birçoğuyla ailecek de yakın görüşürdük. Çocuklarımız beraber büyüdü. İyi ve ahlaklı ticaret bizim ortak buluşma noktamızdı.
Kemeraltı'nda o dönemde öğle yemeklerini çok güzel ev yemekleri yapan Ekmekçibaşı Lokantası'nda ve Şükran Lokantası'nda yerdik. Ayrıca Mezarlıkbaşı Akman Pasajı'nda Ayhan Usta'nın et, pirzola, ızgara çeşitleri ünlüydü. Günlük koşuşturma içinde çay-kahve alışkanlığımız pek yoktu, vaktimiz de yoktu doğrusu...

Çok yoğun çalışıyormuşsunuz, başarınızı da herhalde buna borçluydunuz. Aileniz bu durumdan yakınır mıydı?

O dönemlerde evlendiğinizde hemen yeni bir eve çıkmaktan çok bir süre anne-baba ve abi-yenge gibi diğer aile fertleriyle bir arada oturulurdu. Biz de İzmir'de uzun yıllar Namazgah'da bütün aile bir arada oturduk. 1965'de ise Hatay'da Hakim Evleri'nde bir apartman katını kiraladım ve eşimle ilk defa kendi evimiz oldu. Eşim bana hem çalışma, hem aile hayatımızda mükemmel bir yoldaş olmuştur. Her zaman işimi kolaylaştırmış, en yakın dert ortağım olarak bana hayat arkadaşlığı yapmıştır. Çocuklarımızın eğitimi, evimizin genel yönetimi hep ondan sorulurdu. Açıkçası bu şekilde bir ortamda ben çok şanslıydım, işime çok daha fazla odaklanabiliyordum. İnsanın akşamları sıcak bir yuvaya gelmesi kadar huzurlu bir şey yoktur dünyada... Ben de eşim sayesinde bu huzuru hep yaşadım. Ona her açıdan olduğu gibi, bu açıdan da minnettarım.
Evet, kiraladığımız bu ilk evimizin olduğu apartman ağır ceza reisi Hakim Nafi Onat'ındı. Nafi bey ile yakın dost da olmuştuk, kendisi 1967'de Ankara'ya Danıştay üyesi olarak atanınca beş katlı bahçeli bu apartmanı ondan satın aldım. Bu, bizim ilk ev mülkümüzdü ve tabi ailecek çok mutluyduk. Aslında çok kısa bir zaman sonra bina için afaki teklifler verenler oldu ama satmayı hiç düşünmedim. Sonradan çok iyi aile dostlarımız da olan Leskay ailesi, Süvarioğlu ailesi, Sarıgöllü ailesi gibi komşularımızla 15 yıl bu apartmanda huzurla yaşadık.

O dönemde apartmanı satın aldıktan sonra kısa sürede yapılan yüksek teklifler beni yeni bir ticari alana, yani emlak, arazi ve arsa işine yöneltti. O yıllarda arsa piyasası gelişime çok açıktı, ben de bu fırsatı iyi değerlendirdim. Piyasa araştırması yaptım, gözüme kestirdiğim kısa ve orta vadede değerlenebilecek yerlerde büyük araziler alarak bunları parselleyip sattım.

Sizin bir de gelinlik alanında dükkanınız vardı?
Evet, o dönemde İpek Pazarı kumaş ve gelinlik bölgesi olarak gelişiyordu. Ben de 1965'de İzmir'in en büyük matbaacısı olan Mustafa Nafiz Delen'den İpek Pazarı'ndaki dükkanımı satın aldım. Amacım, orada ticaret yapmak değildi, kumaş ve gelinlik satışlarında o bölge canlanmaya başladığından yatırım amacıyla bu satın almaya girişmiştim. Bu dükkanı önceleri ofis amaçlı kullandım, arsa ticareti işlerimi hep buradan yürüttüm. Ancak sonra bölgenin daha da canlanmasıyla burada gelinlik dükkanı açmaya karar verdim, büyük bir tadilat yaptım ve Sun-al Gelinlik adı altında dükkanı açtım. Hatta açılışımız o dönemde büyük olay oldu, çünkü mağazanın açılışına, bir tanıdık aracılığıyla, o dönemin en ünlü sanatçışı ve Yeşilçam'ın Sultanı olan Türkan Şoray'ı getirtmiştik. Maalesef bu dükkanın işleri çok iyi gitmedi. Ortağım Bornova'da da aynı alanda mağazası olan biriydi, hatta firmayı onun üzerine yapmıştım ama büyük zarar ettik ve 2 yıl sonra yollarımızı ayırdık. Bu olaydan çıkardığım dersle gelinlik alanında deneyimli bir kadın yöneticiyi yanıma aldım ve onunla yoluma devam ettim.

Peki hep İzmir'de mi çalıştınız? Başka şehirlerde de ticaret ya da yatırım yaptınız mı?

Aslında yaptım. 1967 yılında İstanbul, Tahtakale'de Zazahan'da bir zemin katta hava parasıyla bir dükkan

İstanbul'da dükkanımızın başında duran iş arkadaşımız Ali Rıza Yürür'le (1964)

alarak toptan saat işine başladım. Bu işletmeyi, yanımda çalışan bir başka arkadaşımın üstüne yapmıştım, ancak ortağım başlangıçta işleri gayet iyi takip etse de sonradan bazı önemli yanlışlıklar yaptı. Ticarette en önemli ilkelerden biri de işin başında olmak... Uzaktan iş yürütmek çok zordur, hele o devirde daha da zordu. Neticede ben de durumu fark edince, olaylar ve zarar çok ilerlemeden, 1969 sonunda bu dükkanı kapattım.

Ticarette, örneklediğiniz gibi kazançlar da kayıplar da oluyor... Siz yılmamışsınız, kayıplardan ders çalarak yolunuza devam etmişsiniz.

Tabi öyle olması gerekir. Bunun için de insanın meraklı hevesli olduğu alanlarının olması lazım... Ticaret hayatımda tek bir dükkana bağlı kalmadım. Çok dağılmadan piyasayı hep gözleyerek iyi adımlar atmaya çalıştım.

Açıkçası, arsa ticareti benim iş yaşamımın en dinamik, en karlı işlerinden biri olmuştur. Gelişmekte olan bir alanı çok iyi yakaladığımı ve bu şansı iyi değerlendirdiğimi düşünürüm. Örneğin, 1974'de İzmir Üçkuyular'da 15.343 m² bir arazi satın aldım, 6 ay içinde burayı parselledim ve 8 misli bir fiyata sattım. Birkaç yıl içinde buraya 8 katlı apartmanlar yapıldı ve toplam 442 dairelik bir mahalle oldu.

Bu büyük arsadan sadece tek bir parseli ve toprak komşumla ortak olan 46 m² bir parseli kendimde bıraktım. Hemen ardından o bölgedeki araziler çok değerlendi, nitekim kendime ayırdığım tek parseli, 10 yıl sonra 1984'de Otel Yumukoğlu'nun sahibine tüm araziyi sattığım toplam tutarın 70 misline sattım. Diğer 46 m²'lik hisseyi de yine aynı yıl 60.000.000 TL'ye satarak bu arazinin toplamında kazandığım paralarla yeni bölgelerde arsa işine başladım.

Bu arada İzmir'deki ticaret alanı da Kemeraltı'ndan Basmane'ye, Fevzipaşa Bulvarı'na ve Alsancak'a doğru kayıyordu. Ben de 1982'de Fevzi Paşa Bulvarı'nda beş katlı bir mağaza satın aldım. Mağazanın sahibi İstanbul'daydı, iki kez İstanbul'a giderek işi bitirdim ve 6 ay süren bir dekorasyon işine giriştim. 1982-1999 yılları arasında tam 17 sene çalıştıracağımız Külahçıoğlu-Ege Elektronik mağazası bu şekilde kuruldu. Buradaki faaliyet alanımız, İstanbul-Doğu İşhanı'ndan aldığımız müzik aletleri ve sistemlerini, TV'leri, kamera, saat, oto radyoları ve hoparlörleri satmaktı. Dükkânda 4-5 kişilik bir satış ekibi kurmuştum. ABD'de eğitimini tamamlayan oğlum Abdullah Çetin Külahçıoğlu da yurda döndüğünde, 1990'lı yıllardan itibaren dükkanda yönetimi üstlenerek bize güç kattı. Külahçıoğlu-Ege Elektronik ismi İzmir'de ve Ege Bölgesi'nde kısa sürede tanındı, açıkçası bu işte de güzel başarılar elde ettik. Ekibimiz iyiydi, hepimiz canla başla çalışıyorduk, ahlaklı ticaret yapıyorduk. Yine de her şeyin ötesinde şunu söyleyebilirim: İş hayatında başarılı olmamın en büyük etkeni canım eşim rahmetli Gönül Külahçıoğlu'dur. Eşim çok zeki ve disiplinli bir kadındı, nurlar içinde yatsın, peygamber efendimize komşu olsun. Bana 3 evlat verdi, onlarla benden çok daha fazla hep Gönül ilgilendi. Çocuklarımdan o kadar çok memnunum ki, "Allah herkese onlar gibi hayırlı evlat versin" diyorum. Eşimle en büyük idealimiz, çocuklarımızın iyi eğitim almaları, iyi insan olmalarıydı. Onlar da şükür ki, hayat yollarında bu şekilde ilerlediler ve başarılı oldular. Büyük kızım Şükran seramik sanatçısı, çok sayıda kişisel ve karma sergi açtı. Ferhan ise Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun oldu, şimdi aynı fakültede Profesör Öğretim Üyesi olarak çalışıyor. Abdullah Çetin'de İstanbul Teknik Üniversitesini bitirdikten sonra Amerika Boston Üniversitesinde master yaptı, yurda dönünce Külahçıoğlu-Ege Elektronik mağazamızda yıllarca çalıştı ve ticareti öğrendi. Hobi olarak başladığı tekne işini ise İtalyan Cranchi teknelerinin Türkiye distribütörü olarak büyük bir başarıyla devam ettiriyor.

Eşim Gönül Külahçıoğlu, çocuklarımız Şükran, Ferhan ve Abdullah Çetin ile torunlarımız Belfin ve Barış (2002)

Evlatlarımdan Belfin (36) ve Barış (30) isminde 2 torunum var, onlarda da ticaret tohumlarının olduğunu görüyorum. Belfin, Koç Üniversitesi İşletme Fakültesini bitirdikten sonra Londra'da Queen Mary'de yüksek lisans yaptı. Son 10 yıldır İsviçre'de yaşıyor ailesiyle... Emlak sektöründe çok başarılı ve iddialı olarak kariyerine devam ediyor. Barış'da Kanada McGill Üniversitesinde İşletme yönetimi okudu, o da 11 yıl Montreal'de yaşadıktan sonra şimdi Londra'da Gram Games şirketinde üst düzey yöneticilik yapıyor.

Aksekililiğin verdiği ahlaklı ticaret hevesini, azmi, çalışkanlığı ve topluma yarar ilkesini çocuklarımın ve torunlarımın da taşıdığını görüyorum ve gurur duyuyorum.

FERİT TİCARET

Hırdavat
Nalburiye
İnşaat Malzemeleri
İzolasyon Malzemeleri
Bahçe Ekipmanları
İş Güvenliği Ekipmanları

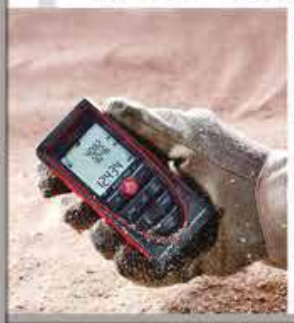

Sika

HER YALITIM SORUNUNA BİR **SİKA** ÇÖZÜMÜ VARDIR!

Yeni Sanayi Sitesi A/2 Blok No: 20-22 Manavgat / ANTALYA Tel : 0242 743 33 33 - 746 07 01 Fax : 0242 743 33 60

Akseki 4.0 Ufku

Oğuz Acar
oguzacar@hotmail.com

Değerli Aksekililer,

Bizler için zorlu geçen bir senenin ardından yeni yıla, yeni umutlar ve yeni heyecanlarla giriyoruz. Bu vesileyle öncelikle 2021 yılının insanlığa, ülkemize ve Akseki'mize hayırlar getirmesini diliyorum.

Evet, bütün insanlık için zorlayıcı olan bu süreç bizlere birçok şey kattı. Belki de insanlık olarak fabrika ayarlarımıza geri döndük. Sağlığın önemini kavradık ve sahip olduğumuz basit nimetlerin bile gerçek değerinin aslında ne kadar fazla olduğunu öğrendik.

2021 yılı içinde salgın sürecinin artık tamamen atlatılmış olacağı tahmin ediliyor. Bu sebeple önümüzdeki sağlıklı ve güzel günler için hazırlıklar yapmaya başlamalıyız. Ümitli olmak hem inançlarımızın gereği hem de sağlıklı bir gelecek projeksiyonu çizebilmek için zaruri bir şarttır. Ne de olsa artık 2020 dün oldu.

Hz. Mevlana'nın bizleri derinden etkileyen ve istikamet veren ifadesiyle; "Dünle beraber gitti cancağızım, ne kadar söz varsa düne ait. Şimdi yeni şeyler söylemek lazım" diyerek bu yazımızda sizin için geleceğe yönelik bir Akseki projeksiyonu çizmek istiyorum.

AKSEKİ 4.0

Sanayi devriminin aşamalarını temsil eden ve en popüler haliyle "Endüstri 4.0" kavramıyla hayatımıza giren **4.0 kavramı** ilgili konuda gelinmiş en üst noktayı temsil etmektedir. Bugün tarım, sağlık, eğitim ve teknoloji alanlarıyla birlikte oldukça popüler olarak kullanılan bu kavramı Akseki markasının gelmiş olduğu ya da gelmeyi hedeflediği seviyeyi tanımlamak amacıyla metafor yapmak suretiyle sizlerle paylaşmak istiyorum.

Geçtiğimiz yıl içinde baskısı tamamlanan ve Aksekili hemşehrilerimizin beğenilerine sunulan "Ticaretin Başkenti Akseki" kitabını da referans alarak Akseki 4.0 kavramını sizin için gelin biraz daha açalım. Bu arada **"Akseki 4.0 Ufkunu"** daha iyi anlayabilmeniz için **"Ticaretin Başkenti Akseki"** kitabımızı Akseki Eğitim Hayratı Derneği (AEHD) İktisadi İşletmesi Yayın Evinden en kısa sürede temin etmenizi şiddetle tavsiye ediyorum. Bildiğiniz üzere yayın evimizin elde ettiği gelirler Akseki Kadın Kooperatifi projesi başta olmak üzere, Akseki'de birçok hayır projesinin geliştirilmesinde kullanılmaktadır.

Akseki 4.0'ı anlayabilmek için elbette öncelikle sırasıyla Akseki 1.0, Akseki 2.0 ve Akseki 3.0'ın temsil ettiği süreçlere ilişkin hafızalarımızı tazelememiz gerekiyor. Kısa başlıklar halinde üzerinden geçeceğimiz bu süreçlerin ardından Akseki 4.0'ın temsil edeceği yeni süreci zihinlerimizde daha iyi canlandırabileceğiz. Kim bilir bugün bir düşünce fırtınası olarak dile getirdiğimiz bu olgu, gelecekte hayat bulacak ve Akseki sosyal, kültürel ve ekonomik değerleri bakımından ülkemizin seçkin cemiyetleri arasındaki yerini korumaya devam edecektir.

Akseki 1.0

Aksekililerin ticaret yolları üzerinde yerleşik olmalarının avantajlarını yaşadıkları ve kullandıkları dönemi temsil etmektedir. 1800'lü yıllardan başlayarak cumhuriyetin ilanı öncesi 1920'li yılları kapsayan bu dönemde Aksekililer zanaatkârlık, tarım, hayvancılık ve ticari faaliyetler yapmışlar ve tüccarlığı bu Akseki 1.0 döneminde kavramışlardır.

Akseki Mahalleleri ve yakın bölgeleri kapsayan sosyal ve ticari hayat artık iyice olgunlaşmış, edinilen tecrübeler böylelikle Akseki sınırlarını aşmış, o tarihlerin kendi iç dinamiklerinin de etkisiyle Akseki 1.0'dan Akseki 2.0'a geçiş Aksekili için bir kader ya da zorunluluk olmuştur.

Akseki 2.0

Cumhuriyetin ilan edildiği 1920'li ve 1930'lu yıllarla beraber Ege Bölgesine ve İstanbul'a göçen Aksekililer, sosyal ve ticari alandaki başarılarını Akseki Ticaret Bankasını kurarak taçlandırıyorlar. Bunun nasıl bir vizyon olduğunu düşünebiliyor musunuz? Yeni bir devlet kurulmuş, kimsenin elinde avucunda bir sermaye yok, yaşadıkları yerleri bırakıp bilmedikleri yerlere göç eden Aksekililer çalışkanlık ve dürüstlük sermayesiyle "sıfır'dan bir'e" adeta ışık hızıyla yükseliş gösteriyorlar. İtiraf etmek gerekirse o zamanlara, yani yüz yıl öncesine geri dönüp rahmetle andığımız büyüklerimizin vizyonlarına şahitlik etmeyi çok isterdim.

Aksekililer için ortak bir banka kurma vizyonu sizce Akseki 2.0'a geçiş için yeterli bir kriter değil mi? Bunu bir an için gözlerinizi kapatıp düşünmenizi rica ediyorum. Bugün için bu vizyonu hayata geçirebilmek gerçekten muhteşem olmaz mıydı?

Akseki 3.0

1960'lı yıllardan günümüze kadar ulaşan süreç içinde, işportacılıktan ticarete, ticaretten sanayiciliğe geçme ve sanayicilikten ulusal ve uluslararası markalar ortaya koyma başarısı, Aksekiliyi, Akseki 3.0 merhalesine taşımıştır. Yine bu dönemde Aksekili Sivil Toplum Kuruluşları da altın çağlarını yaşamışlar, 1967 yılında İstanbul Hilton Otelinde yapılan bir Akseki gecesine ilişkin haberler ulusal basın manşetlerinde yer bulmaya muvaffak olmuştur.

Yakın tarihimizi yaşayan Aksekililer için o günler hala hafızalarda canlı ve taze. Aksekililerin sosyal, kültürel ve ekonomik alandaki başarıları nesilden nesile aktarılmaya devam ediyor. Bu vesileyle bizlere bu sosyokültürel emaneti bırakan büyüklerimizi tek tek rahmetle anıyoruz. Burada emanet kelimesine özellikle dikkatlerinizi çekmek istiyorum.

AEHD Yönetim Kurulu Üyelerinden değerli büyüğümüz Ramazan Apaydın Bey'in ifadeleriyle; "Aksekililik ve Aksekili olmanın bize katmış olduğu değerler bir miras değil, emanettir." Bilirsiniz "ölüm hak, miras helal" ancak bu şekilde düşünmek suretiyle Akseki zenginliğini bir miras olarak kabul edersek, istediğimiz gibi kullanıp tüketme hakkına sahip olabiliriz. Ancak bunu bir emanet olarak görmemiz durumunda alınan emanetin, gelecek nesillere devredilmesi yani emanet olarak teslim edilmesi bir sorumluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

Akseki 3.0 olarak ifade ettiğimiz aşama tahmin edeceğiniz üzere halen devam etmektedir. Günümüzde ilerlemenin bir tercihin ötesinde adeta bir zorunluluk olduğu konusuna bundan önceki yazılarımda sıklıkla değindiğimi biliyorsunuz. Akseki 3.0 dönemini yaşayan Aksekililer olarak bizler, belki daha önce adını koyamadığımız ancak şimdi mecazi olarak Akseki 4.0 olarak nitelediğimiz bu seviyeye geçmeyi bekliyoruz. Ama Nasıl?

Akseki 4.0

Gelişme merhaleleri ilk üç aşamada da gördüğümüz üzere bir anda meydana gelmemişlerdir. Öncelikle bu konuda bir anlaşmaya varalım. Çok iddialı bir yazı başlığı tercih etsek de elimizde bir anda bizi Akseki 4.0 seviyesine taşıyacak bir ilaç yok. Başarı için ilk koşul sabırlı olmak ve sonrasında bizi Akseki 4.0'a taşıyacak her bir girişimin bizi arzu edilen seviyeye taşıması için canla başla çalışmak olacaktır. Başarı adım adım, yavaş yavaş inşa edilir ve başarıya her seferinde bir adım atarak ulaşılır, bunu unutmayalım.

Akseki 1.0'dan 3.0'a giden süreçler bir anda ve kendi kendine olmamıştır. Hepsi belirli bir zaman zarfında, belirli kişi ve kişi grupları tarafından gerçekleştirilmiştir. En azından bu noktada içimizi rahatlatacak bir haber verebilirim, 4.0'a geçişi sağlayacak olan Aksekililer olarak hepimiz buradayız. Geçişin öznesi olmak için bildiğim kadarıyla hazırız. Öyle değil mi?

Akseki 4.0 Ufku

Bugün ister devlet olun ister çok uluslu şirket, bir sivil toplum kuruluşu ya da tek bir birey stratejik hedefleriniz varsa planlama yapmak durumundasınız. Tabi bir hedefiniz varsa da planlamadan önce bu hedefi ilk önce hayal ediyor olmanız gerekir. Bu hayal neye benziyor, size ne hissettiriyor. Bu hayali gerçekleştirdiğiniz zaman nasıl hissedeceksiniz? Her Aksekilinin hayalinin Akseki 3.0'dan Akseki 4.0'a geçmek ve bundan gurur duymak olduğunu biliyoruz. Çünkü Akseki bunu daha önce yaptı ve başardı.

Hayal kurma konusuna tekrar geri dönelim, çünkü bu konu üzerinde özellikle durmak istediğim bir konu. "Hayal gücünüz geleceğinizi belirler" diyen ünlü fizikçi Albert Einstein bu konuda ayrıca "Zekânın gerçek göstergesi hayal gücüdür, bilgi değil" diyor bizlere. Martin Luther King ise "Benim Bir Hayalim Var" diyeli tam 57 yıl oldu. Bu sözün, o günkü etkileri ve halen süren geçerliliği bizlere hayal kurmanın ne kadar önemli olduğuna işaret ediyor. Hadi o zaman, sizin için Akseki 4.0 evresinde bizleri bekleyen heyecan verici başarıların ön izlemesini yapalım biraz.

Güzide iş ve bilim insanlarımızın bir araya geldiği düşünce, inovasyon ve AR-GE kuruluşları gerek yerel gerek ulusal ölçekli proje tekliflerini üretiyor. Projelerin ve hizmetlerin finanse edilmesi yani hayata geçirilmesi noktasında sivil toplum kuruluşlarımız, vakıflarımız, çok ortaklı şirketlerimiz ve kooperatiflerimiz adeta hizmet yarışı içinde birbirleriyle rekabet ediyorlar.

Akseki 4.0 gelişim modeli olarak İsviçre örneğini benimsenmiş. Akseki, popüler bir alternatif turizm destinasyonu olmasının yanında kış turizminde de hak ettiği başarıyı yakalamış. Ancak Akseki 4.0'ın temel dinamikleri sadece turizmden ibaret değil. Sonuçta Ticaretin Başkenti Akseki; bölgesel kalkınmada, ulusal ve uluslararası ölçekte kendisinden söz ettirecek finansal gücünü, fon yönetim şirketleri sayesinde elde etmiş durumda. Akseki merkezli kurulan fon yönetim şirketlerinde toplanan sermaye, girişimciler ve start-up'ların ilgisini çekmektedir. Bu sayede Akseki markası kendi girişimci ve yatırımcı ekosistemini kendi kurmuş durumda.

Bir zamanlar Akseki için bir tehdit olan madencilik faaliyetleri STK'larımızın etkin ve verimli çalışmaları sayesinde çoktan tehdit olmaktan çıkmış durumda. Yine bu dönemde sadece Akseki'yi ve Aksekililer ilgilendiren toplumsal konuların dışında birçok ulusal ve uluslar arası meselede aktif katılımcılığımızla öne çıkmaya devam ediyoruz.

Yine bu evrede Akseki 4.0 denildiği zaman göze ilk çarpan özelliğin inovasyon olduğunu görüyoruz. Dürüstlük, çalışkanlık, sosyal ve duygusal zekânın yanında inovatif (yenilikçi) becerilerimiz de bu dönemde zirveye ulaşıyor. Tabi bu özelliği kazanmak için kurulan inovasyon ve eğitim merkezlerimizi unutmamak lazım. Hepinizin bu ortak ufka doğru baktığını tahmin etmek hiç güç değil. Bu yazımızda kısaca Akseki 4.0 noktasında hayallerimizi ortaya koymayı denedik. Böyle bir Akseki sizce de muhteşem olmaz mıydı?

"Hayal gücünüz geleceğinizi belirler" diyen ünlü fizikçi Albert Einstein bu konuda ayrıca "Zekânın gerçek göstergesi hayal gücüdür, bilgi değil" diyor bizlere. Martin Luther King ise "Benim Bir Hayalim Var" diyeli tam 57 yıl oldu.

Elbette olurdu ve son olarak şunu açıkça söylemek istiyorum ki Akseki 1.0, 2.0 ve 3.0'da olduğu gibi Akseki 4.0 için de ihtiyaç duyduğumuz her şeye sahibiz. Hatta daha fazlasına sahibiz. Bugün vizyon sahibi iş ve bilim insanlarımız, STK gönüllülerimiz zaman ve mekân sınırı tanımadan fikirlerini ve proje tekliflerini paylaşmaya devam ediyorlar.

Akseki 4.0 vizyonuna doğru artık hayallerimizin proje tekliflerine, tekliflerin hayata geçmesine, her uygulanan projenin de bizi adım adım nihai hedefimize doğru ilerletmesine sıra geldi. Yağımız da var, unumuz da var, şekerimiz de var çok şükür. Tek yapmamız gerekenin ne olduğunu artık ariflere söylemeyelim. Son olarak sadece bir ipucu verelim; Şefler mutfakta hazırlıklara devam ediyor haberiniz olsun!

Sağlıkla kalın vesselam.

cembotanik
1974

Balkanlar'ın eşsiz projesi 'Portonovi One&Only hotel and Resort' projesi üzerinde Cem Botanik imzası:

47 senelik tecrübesiyle, dünyanın birçok ülkesinde çeşitli projelere değer katmış olan;
Peyzaj ve Biyolojik Gölet firması Cem Botanik, Karadağ Herceg Novi'de bulunan, Avrupa'nın ilk yedi yıldızlı One&Only oteli olacak projede peyzaj çalışmalarını sonlandırmakta.

Otel projesinin yanı sıra bir lüks konut kompleksi ve yat limanını da barındıran proje, ilk açılışı yapmış olsa da 2021 yılında tamamen bitmesi hedefleniyor.

Merkez Peyzaj Ofisi: Çubuklu Mahallesi Orhan Veli Kanık Caddesi
Eyüp Yavuz İş Merkezi No 39 Kat 4 Daire 5 Beykoz İstanbul
Kapalı Sera Fidanlık:Zerzevatçı Mah. Şehit Aziz Cad.
No 59 Beykoz İstanbul
Üretim Tesisi: Konaklı Mah.Kocayol Küme Evleri
Ödemiş İzmir Tel:+90 216 479 19 80
Fax:+90 216 479 19 90
iletisim@cembotanic.com.tr
www.cembotanic.com.tr

Gıda Takviyelerinin Akılcı Kullanımı:

COVID-19 Sürecinde Nelere Dikkat Etmeliyiz?

Doç. Dr. F. İlkay ALP YILDIRIM
İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi
Farmakoloji Anabilim Dalı

İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesinden 2000 yılında birincilikle mezun olmuştur. Araştırma görevlisi olarak atandığı İ.Ü. Eczacılık Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı'nda 2002 yılında Yüksek Lisans eğitimini tamamlamıştır. Doktora tez çalışmalarını yürütmek üzere 2004-2005 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri Yale Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı'nda bulunmuş ve 2007 yılında Farmakoloji Doktora eğitimini tamamlamıştır. 2008 yılında İ.Ü. Eczacılık Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı'na Yardımcı Doçent olarak atanmıştır. 2015-2016 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri Washington Üniversitesi Tıp Fakültesi Kardiyoloji Departmanında bilimsel çalışmalarda bulunmuştur. 2017 yılında Farmakoloji Doçenti unvanını almıştır. Başlıca temel çalışma alanı Kardiyovasküler Farmakolojidir.

Sağlıklı ve sürdürülebilir bir yaşam için protein, yağ, karbonhidrat gibi makrobesin öğelerine; vitaminler ve esansiyel mineraller (demir, çinko, iyot, selenyum vb) gibi mikrobesin öğelerine ihtiyaç duyarız. Vitaminler ve esansiyel mineraller organizmada pek çok metabolik olayın gerçekleşmesinde aktif rol üstlenmeleri nedeniyle büyük bir önem taşımaktadır.

Vitaminler, pek çoğu vücutta sentez edilemeyen dolayısıyla besinler ile alınması gereken, besinler ile yeterli miktarda alınamadığı veya özel durumlar nedeniyle daha fazla gereksinim duyulduğu durumlarda ise, gıda takviyeleri ile alınması gerekli olan organik maddelerdir. Unutulmamalıdır ki vitamin ve minerallerin en ideal kaynakları sağlıklı ve dengeli bir beslenmedir.

Unutulmamalıdır ki vitamin ve minerallerin en ideal kaynakları sağlıklı ve dengeli bir beslenmedir.

Gıda takviyeleri; 5996 sayılı kanun kapsamında "normal beslenmeyi takviye etmek amacıyla, **vitaminlerin yanı sıra mineral, protein, karbonhidrat, lif, yağ asidi, amino asit** gibi besin öğelerinin veya bunların dışında besleyici veya fizyolojik etkileri bulunan **bitki, bitkisel ve hayvansal kaynaklı maddeler, biyoaktif maddeler** ve benzeri maddelerin konsantre veya ekstraktlarının tek başına veya karışımlarının, kapsül, tablet, pastil, tek kullanımlık toz paket, sıvı ampul, damlalıklı şişe ve diğer benzeri sıvı veya toz formlarda hazırlanarak günlük alım dozu belirlenmiş ürünler" olarak tanımlanmıştır.

Gıda takviyeleri; hastalıkları tedavi etmek, teşhis etmek, önlemek ve iyileştirmek için **onaylanmamışlardır**. Ancak içerdikleri aktif bileşikler nedeniyle organizmada güçlü biyolojik etkilere neden olabilirler ve kombine (birden fazla etken maddenin bir arada bulunduğu ürün) takviyelerin kullanımı ile bu etkiler daha da güçlenebilir.

Vücutta metabolik olayların hızlandığı; gebelik, laktasyon (süt verme dönemi), büyüme (bebeklik ve çocukluk dönemi) ve meslek ya da sportif etkinlik nedeniyle aşırı kas çalışması gibi fizyolojik durumlarda vitamin ve mineral gereksinimi artabilir. Buna ilaveten özellikle yağ emiliminin bozulduğu malabsorpsiyon durumlarında (çölyak hastalığı, safra asit kanalının tıkanması, karaciğer sirozu vs.) veya gastrektomi (midenin bir kısmının ya da tamamının ameliyatla alınması) gibi vitaminlerin biyoyararlanımını (vücut tarafından faydalanımı) olumsuz etkileyen durumlarda, kronik hastalıkları olan ve bu nedenle düzenli ilaç kullanan hastalarda ve bazı genetik anomalilerde vitamin gereksinimi artabilir.

Vitamin ve mineral desteğine ihtiyaç duyabilecek olan başlıca gruplar:

- **Yeterli ve dengeli beslenmeyi sağlayamayanlar** (psikolojik, ekonomik ya da farklı nedenlerden dolayı)
- **Düşük kalorili diyet ile beslenenler**
- **Vejetaryenler** (özellikle hiçbir hayvansal gıda tüketmeyen veganlar)
- **Gebe veya gebe olma potansiyeli olan kadınlar, laktasyon (süt verme) döneminde olan kadınlar** (Demir, folat, B12 vitamini vb.)
- **Menopoz sonrası kemik kaybı fazla olan kadınlar**
- **Yaşlılar (özellikle B12 vitamini ve D vitamini)**
- **Bebek ve çocuklar (D vitamini, demir)**
- **Besin alımını engelleyen alerjik hastalıkları olanlar**
- **Kronik (uzun süreli, düzenli) olarak ilaç kullananlar**

Klinikte uzun süreli kullanımları vitamin/mineral eksikliğine neden olabilen ilaç gruplarından biri halk arasında "mide koruyucu" olarak adlandırılan ve mide asidinin baskılanmasına neden olan proton pompası inhibitörleridir. Söz konusu ilaçlar, özellikle **çoklu ilaç kullanımı olan ve ağrı kesici ilaç kullanımının yaygın olduğu yaşlı hasta grubunda** bahsi geçen nedenlerle mide-bağırsak sistem üzerinde oluşabilecek tahriş edici etkilerinden korunmak amacıyla sıklıkla reçete edilen bir ilaç grubudur. Proton pompası inhibitörlerinin uzun süreli kullanımı organizmada B12 vitamini eksikliğine yol açabilir. B12 vitamini sağlıklı bir sinir sistemi ve beyin fonksiyonlarının etkin bir şekilde gerçekleşebilmesi için çok kritik bir rol üstlenir. B12 vitamini eksikliği öğrenme, dikkat, hafıza, öz yönetim gibi nörolojik fonksiyonların

hali hazırda azalma gösterdiği yaşlı hasta grubunda tablonun daha da ağırlaşmasına neden olabilir. Tip 2 Diyabet tedavisinde kullanılan ve tedavi değeri yüksek bir ilaç olması nedeniyle sıklıkla reçete edilen Metformin'in de B12 vitamini ve B9 vitamini (Folik asit) düzeylerinde eksikliğe neden olabileceği belirlenmiştir. B12 vitaminin ve folik asitin organizmada bazı proteinlerin ve özellikle DNA'nın görevini yerine getirebilmesi için yaşamsal bir öneme sahip olduğu bilinmektedir. Bu hastalar hekim tarafından takip edilmeli ve ihtiyaç duyulması halinde eksiklik takviyelerle giderilmelidir. Doğum kontrol haplarının (oral kontraseptifler) uzun süreli kullanımının da B vitamini (B2, B6, B9, B12), C vitamini ve Çinko eksikliğine neden olabileceği, öte yandan K vitamini, bakır ve demir düzeylerini arttırabileceği ifade edilmiştir. Bu örnekleri arttırmak mümkündür.

Dolayısıyla, her bireyin beslenme planı, yaşı, eşlik eden hastalıkları, kullandığı ilaçlar gibi faktörler göz önüne alınarak o hastaya özgü gereksinimler belirlenmeli ve gıda takviyesi önerilecekse o hastaya uygun bir ürünün sunulması sağlanmalıdır. Bu da ancak hekim ve eczacı danışmanlığında gerçekleştirilebilir.
Gıda takviyeleri kapsamında yer alan bitkisel ürünlerin

Tıbbi bir bitkinin kullanılan kısmının (yaprak, kök, çiçek), toplanma zamanı (hangi mevsim, günün hangi saati), kurutulma şekli ve saklanma koşulları kimyasal içeriğini dolayısı ile tedavide etkililiğini belirleyen özelliklerdir.

akılcı kullanımı da büyük önem taşımaktadır. Tıbbi bir bitkinin kullanılan kısmının (yaprak, kök, çiçek), toplanma zamanı (hangi mevsim, günün hangi saati), kurutulma şekli ve saklanma koşulları kimyasal içeriğini dolayısı ile tedavide etkililiğini belirleyen özelliklerdir. Dolayısı ile bitkisel ürünlerde kalite standartları çok önemlidir. Kalite standartlarındaki yetersizlik, pestisit, herbisit etkili zirai ilaçlar, ağır metaller (kurşun, civa, arsenik) ve mikroorganizmalarla kontaminasyon riski bitkisel ürünler ile ilgili başlıca yaşanan sorunlardır. Ayrıca "doğal mucize" diye pazarlanan pek çok bitkisel üründe ilaç etken maddeleri ile tağşiş olduğu tespit edilmiştir. Zayıflama, cinsel sağlık, cilt hastalıkları ve ağrı kontrolü "mucize arayışları" ile insanların bitkisel ilaçlara en çok yöneldiği alanların başında gelmektedir. Dolayısıyla tağşişlerde kortikosteroidler (kortizon vb ilaçlar), sibutramin (zayıflama tedavisinde kullanılan ama kalp-damar sistemi üzerindeki ciddi yan etkileri nedeniyle artık kullanılmayan bir ilaç, sildenafil (erkeklerde görülen cinsel fonksiyon bozukluğunun tedavisinde kullanılan bir ilaç), tiroid hormonu, ağrı kesiciler en sık karşılaşılan ilaç etken maddeleridir.

Pek çok bitkisel ürün için etkililik-güvenlik, doz-yanıt ilişkisi ve özel toksik tesirlere ilişkin bilimsel veriler yetersizdir. Bitkisel ürünlerin kullanımı ile gelişebilecek potansiyel sağlık risklerinden korumak ve kullanıcıları yanlış bilgilenmesini engellemek üzere ambalaj üzerinde ürün bilgisi açık olmalı, ürünün içerdiği maddeler ve miktarları verilmeli, saklama koşulları ve son kullanma tarihi belirtilmeli, yanlış ve yanıltıcı bilgiler yer almamalıdır. *"Tamamen doğaldır ve zararsızdır"; "Yan etkisi yoktur"; "İlaçlardan daha etkilidir"* gibi yanlış yaklaşımlar nedeniyle hastalar bu ürünleri hekimin reçete ettiği ilaçların yerine kullanabilmekte bu durum tedavi yetersizliğine neden olmaktadır.

Öte yandan bitkisel ürünlerin hekimin reçete ettiği ilaçlarla eş zamanlı kullanılması ciddi ilaç etkileşimlerine neden olabilmektedir. Örneğin antikoagülan adını verdiğimiz ve kanın pıhtılaşıp damarı tıkamasını engelleyici etkisi olan bir ilacı kullanan hasta, takviye olarak eş zamanlı omega-3 yağ asitleri/ balık yağı, Gingko biloba, Ginseng gibi bitkisel ürünleri ya da eklem sağlığı için kullanılan glukozamin/ kondrotin sülfat gibi ürünleri kullanırsa antikoagülan ilacın etkisi artacak ve hastada ciddi kanama riski ortaya çıkacaktır. Öte yandan hasta yüksek miktarda yeşil çay, koenzim Q10 veya melatonin gibi takviyeleri eş zamanlı kullanırsa bu sefer de antikoagülan ilacın etkinliği azalacak ve kan damarlarında pıhtı oluşma riski artacaktır. Bu çarpıcı örnekte görüldüğü üzere "sağlığa faydalı" diye bazı bitkisel çayları, baharatları bile gereğinden fazla kullanmak sağlığı tehdit edebilir. Kronik ilaç kullananlar hastalarda takviyelerle ortaya çıkabilecek etkileşimlerin sorgulanması için eczacı danışmanlığı mutlaka alınmalıdır.

COVID-19 pandemisi ile mücadelede en etkin ve güvenilir yöntem şüphesiz ki aşıdır. COVID-19 pandemisinin sonlandırılabilmesi için toplumun en az %70'nin bağışıklanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Yaygın aşılama başlasa dahi toplumsal bağışıklama sağlanana ve pandemi sona erene dek maske-mesafe-hijyen en basit, en vazgeçilmez ve en etkin korunma seçenekleridir. Bunun yanı sıra yeterli ve dengeli beslenme, düzenli egzersiz ve düzenli uyku COVID-19 ile mücadelede bağışıklık sistemimizi (immun sistem) güçlendirecek en önemli araçlardır. Pandemi nedeniyle bağışıklık sistemini güçlendirmek amacıyla kullanılacak gıda takviyeleri son dönemde en popüler konulardan biridir. Güçlü bir bağışıklık sistem inşa etmekle bağışıklık sistemini gereğinden fazla aktive etmenin farklı şeyler olduğu unutulmamalıdır. COVID-19 enfeksiyonu geçiren hastalarda tablonun ağır seyretmesine, yoğun bakım ihtiyacına ve ölümlere neden olabilen önemli bir sorun "sitokin fırtınası" olarak adlandırılan ve bağışıklık sistemin aşırı aktivasyonu ile karakterize olan kompleks bir olaydır. Bu bağlamda, bağışıklık sistemimiz COVID-19 ile mücadelede en büyük umudumuz iken, bir anda en büyük düşmanımız olabilmektedir.

Dolayısıyla bu süreçte bağışıklık sisteminin aşırı uyarılmasına neden olabilecek bitkisel ürünlerin kullanımından kaçınılması önemli bir husustur. Bu konuda hekim ve eczacıdan mutlaka danışmanlık alınmalıdır.

COVID-19 pandemisi süresince güvenli olarak kullanılabilecek takviyeler arasında D vitamini, C vitamini ve çinko sayılabilir. Bunun dışında önceki kısımlarda belirtilen nedenlerle beslenmeye ek olarak vitamin/mineral takviyesine ihtiyaç duyulan kişilerde gereksinimler bireye özgü olarak uygun ürünlerle karşılanabilir. Yüksek miktarda ve özellikle enjeksiyon yolu ile C vitamini uygulamalarının, COVID-19 karşı koruyucu bir etki sağladığına yönelik bilimsel bir kanıt olmadığı gibi bu uygulamanın aşırı antioksidan etkinlik nedeniyle uzun vadede zararları da olabilir. Çinkonun fazlasının da bakır eksikliğine neden olabileceği unutulmamalıdır.

D vitamini ile ilgili son yıllarda yapılan araştırmalar, kemik sağlığı için önemli bir vitamin olmanın ötesinde diyabet, otoimmun hastalıklar ve enfeksiyonlardan korunma gibi faydalı etkilere de aracılık ettiğini göstermektedir. Gözlemsel çalışmalar, COVID-19 enfeksiyonu geçiren hastalardan yeterli D vitamini düzeyine sahip olanların tablolarının daha hafif olduğuna ve ölüm oranlarının daha düşük olduğuna işaret etmektedir. Bu nedenle bu süreçte yeterli D vitamini düzeyine sahip olmak önemli bir avantaj olarak görülmektedir.

- Türk Endokrinoloji ve Metabolizma Derneği'nin kılavuzlarına göre hedef kan D vitamini düzeyi 30-50 ng/dl'dir. Bunun üzerinde D vitamini düzeyleri hedeflenmesi için bilimsel bir kanıt yoktur. D vitamini düzeyi> 30 ng/ml yeterli, 20- 30 ng/ml yetersizlik, < 20 ng/ml eksiklik, < 10 ng/ml ise ileri derecede eksiklik olarak kabul edilmektedir.
- D vitamini düzeyi 20 ng/ml altında olan yetişkinlere D vitamini yüklemesi yapılmalıdır. Bunun için haftada 50.000 IU olacak şekilde 6-8 hafta süreyle D vitamini yüklemesi yapılır, sonrasında günlük 1500-3000 IU D vitamini uygulaması ile tedavinin devamı sağlanır. D vitamini ile birlikte yeterli kalsiyum alımı da sağlanmalıdır (19-70 yaş: 1000 mg/ gün, >70 yaş: 1200 mg/gün).
- D vitamini düzeyi 20-30 arasında olan yetişkin bireylerde D vitamini yüklemesine gerek yoktur, idame doz 1500-2000 IU ile tedaviye başlanmalıdır.
- D vitamini metabolizmasını hızlandıran ilaç kullananlarda (Glukokortikoidler, epilepsi tedavisinde kullanılan bazı ilaçlar) ve obez (şişman) hastalarda yükleme ve devam dozları normal yetişkinler için verilen dozlardan 2-3 kat daha fazla olmalıdır. Söz konusu hastalarda yükleme haftada 100.000 IU olacak şekilde 6-8 hafta süreyle sağlanır ve 3000- 6000 IU günlük D vitamini dozuyla devam edilir.
- **Hekim tarafından özel durumlarda gereksinim duyulmadığı sürece 300.000 IU D vitamini içeren ampullerin kullanımı akılcı değildir.** Çok yüksek dozda D vitamini kullanımının osteoporoza (kemik erimesi) neden olduğu bilinmektedir.

Birinci basamak sağlık hizmeti sunan ve akılcı ilaç kullanımı konusunda çok önemli bir paydaş olan eczacıların;

- Gıda takviyelerinin akılcı kullanımı konusunda toplumu bilinçlendirmek
- Gıda takviyeleri ile ilgili güncel bilimsel verileri danışanlarla paylaşmak
- Gıda takviyesi kullanan hastalarda yan etkiler ve diğer ilaçlarla/besinlerle etkileşimler nedeniyle ortaya çıkabilecek ve yaşamı tehdit edebilecek etkiler yönünden hastaları izlemek ve bilgilendirmek gibi hususlarda hekim ve diğer sağlık profesyonelleri işbirliği içerisinde önemli sorumlulukları vardır.

ÖZETLE;

- Gıda takviyeleri için gereksinim hastanın tıbbi öyküsü alınarak (beslenme planı, yaşı, eşlik eden hastalıkları, eş zamanlı kullandığı ilaçlar, gebelik, süt verme, ilaç alerjisi vb özel durumlar) kişiye özgü olarak belirlenmelidir.
- Gıda takviyeleri hekim ve eczacı danışmanlığı dışında kullanılmamalıdır!
- Kullanılacak takviyeler kronik hastalığı olan ve bunun için düzenli ilaç alan hastalarda mutlaka ilgili hekim ile paylaşılmalıdır.
- Gıda takviyelerinin gereken dozda ve gereken süreler dışında kullanımı sağlığı tehdit eden bir durumdur.
- Bitkisel ürünler "doğaldır dolayısıyla tamamen zararsızdır" anlayışı yanlıştır.
- Gıda takviyeleri internet üzerinden veya eczane dışı yerlerden (market, aktar vb) temin edilmemelidir.

Teşekkür

AKSEKİ EĞİTİM HAYRATI YAPANLAR
VE YAŞATANLAR DERNEĞİ
olarak ihtiyaç sahibi üniversite
öğrencilerimize şimdiye kadar burs
taahhüdünde bulunan

Ali Metin Duruk
Mahmut Atom Duruk
Mehmet Karagül,
Tayfur Süner,
Dr. Mehmet Çetin Duruk,
Ömer Duruk,
Tevfik Arıburnu,
Latif Bayrı,
Alkan Süzen,
Yiğit Şirin,
Mehmet Küçüksoy,
A. Ünsal Taşkın
ve
Emine Külahçıoğlu
Abdullah Külahçıoğlu
Gönül Külahçıoğlu
İsmail Külahçıoğlu
Mustafa Külahçıoğlu 'na

Katkılarından dolayı teşekkür eder,
değerli hemşehrilerimizden de burs
taahhüdünde bulunmalarını
saygılarımızla bekleriz.

Akseki Eğitim Hayratı Yapanlar ve
Yaşatanlar Derneği ülkemiz ve
yöremizin, kamu yararına önemli bir
mihenk taşıdır.

Ülkemizin ve Akseki'mizin çeşitli
bölgelerinde gayrimenkul bağışı
yapan değerli hemşehrilerimize
içtenlikle teşekkür ederiz.Hayatta
olmayanları rahmetle anıyoruz.

Ömer Duruk
Ömer Faruk Sever
Emine Külahçıoğlu
Esmahan ve Halil Yurtseven
Abdurrahim Aksoy
Hatice ve İbrahim Hakkı Başbil
Perihan Pişkin

Atatürk ve Antalya

Sacide Bolcan

Yirminci yüzyılın başlarında dünya adeta bir toprak pazarlığına sahne olmuştu. Bu yüzyılın öncesinde, en iyi koşullarda yaşanabilen yerlerin hemen tamamını kaplayan köhne imparatorluklar artık sürecini tamamlamı görünse de bu konudaki zorlayıcı sebep elbette İngiltere'nin başını çektiği emperyalist politikalardı.

1914-1918 yılları arasında I. Dünya Savaşı denilen kargaşa dünyanın birçok ülkesini kara günlere sürükledi. Bu yıllar sonrasında sözünü ettiğimiz üç büyük imparatorluk tarihe karışırken haritalar da değişti.

Osmanlı İmparatorluğu da bu sondan nasibini alan en önemli varlıklardan birisi idi. Sözüm ona sava bittiğinde İmparatorluğa imzalatılan "Ateşkes ve Barı" Antlaşması olan Mondros, 1918'de bizim için yeni bir işgal dönemini de başlatmıştı.

15 Mayıs 1919'da İzmir'in kanlı işgali ile başlayan süreç kısa sürede önemli Anadolu bölgelerine yayıldı. Yüzyıllardır bu toprakları vatan edinmi olanlar, öğretilmi bir itaat duygusu ile işgaller karsısında Osmanlı Devleti'nin tutumunu beklediler. Ama baktılar ki "Büyük Devlet" topraklarına sahip çıkmak yerine teslimiyeti seçmi, her bölge kendi çapında savunma geliştirerek işgalcilere karşı koymaya başlamışdır.

Anadolu genelindeki bu diren, Mustafa Kemal ve arkadaşları önderliğinde bir milis kimliği kazandığında, vatan sevgisi ve cesaret bu gücü kısa zamanda işgalcileri zorlayan bir şekle dönüştürdü. Ezelden beri cazibe merkezi olan, o gün de bugün de sahip olunmak istenen bölgelerin başında da işgalciler için batı ve güney Anadolu geliyordu. Antalya yöresi, daha önce yapılan paylaşım planı gereği İtalyanların işgaline bırakılmış, batı Anadolu'da kan döken Yunan kuvvetleri gibi olmasa da daha insani davranan İtalyanlar buraların müstakbel sahibi olmuştu.

Antalya yöresi de diğer yöreler gibi üzerlerine düşen savunma için örgütlenirken, bir yandan da daha acil savunma gereken yerlere kuvvet takviyesi yapmaktan geri kalmamıştı. Bu örgütlenmeyi yönetenlerin başında da Kurtuluş Savaşı boyunca ve Cumhuriyet döneminde birçok hizmette en önlerde gördüğümüz Aksekili Mehmet Rasih Kaplan geliyordu. Akseki, Rasih Kaplan gibi düşünenlerin yolunda ülke savunmasında üzerine düşeni yapıyordu.

Bir yandan hiç de savunmadan yana olmayan İstanbul yönetimi ile, diğer yandan işgalcilerle mücadele eden Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşları için bu desteklerin önemi tartışılamaz elbette...

Nihayet zafer kazanılıp Cumhuriyet ilan edildiğinde de en az Mustafa Kemal Paşa kadar toprakları ellerinde kalan yöreler de bu mutluluğu doyasıya yaşadılar.

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren her bölge milli kurtarıcı Atatürk'ü ağırlamak ve O'nunla kurtuluş coşkusunu yakından paylaşmak adına yörelerine davet için adeta sıraya girdiler.

Antalya da bu isteğini Ata'ya defalarca ileterek davetini yineledi. Atatürk'ün bu sebeple Antalya'ya üç ziyareti gerçekleşmiş, ilkinde bir hafta kalarak tüm bölgeyi gezip incelemek ve dinlenmek olanağı da bulmuştu.

İlk gelişinde, 6 Mart 1930'da yanında İçişleri Bakanı Şükrü Kaya ve diğer arkadaşları ile İzmir'den karayolu, ikincisinde Ege Vapuru ile çıktığı Akdeniz gezisinde 10 Şubat 1931'de, üçüncüsünde de yine Ege Vapuru ile İstanbul'dan yola çıkarak geldiği 16 Şubat 1935'te Antalya'ya gelmişti Atatürk...

Antalyalılar diğer şehirlerin çoğunda olduğu gibi Ata'larına şehre geldiğinde kalması için bir köşk tahsis ettiler. Üç gezisinde de Ata'ya büyük bir özlem ve coşkunun göz önünde olduğunu söylemek mümkündür.

Hatta şehri temsilen Şair Baki Süha Ediboğlu Atatürk'e bir şiirle seslenmişti;

İçimizde doğuyor altın rengi bir bahar
Coşuyor hislerimiz, içimiz sellere eş
Sevin Antalya sevin,
En büyük konuğun var,
Gözlerin aydın anam,
Gözlerin aydın kardeş

Antalya'daki Atatürk köşkü, ölümünden sonra İl Özel İdaresi'ne tahsis edilerek, Akşam Kız Sanat Okulu, Kız Enstitüsü ve Tarım Bakanlığınca da Ziraat Müdürlüğü gibi amaçlarla kullanılmıştır.

Antalyalılar halen Atatürk'ün şehirlerine ilk gelişi olan 6 Mart gününü her yıl "Atatürk Günü" olarak kutlayıp anmaktadırlar.

Ne mutlu ki Antalya bugün, Atatürk ve Cumhuriyetin sekiz dönem milletvekilliğinde Antalya'yı temsil eden Rasih Kaplan gibi vatanseverler sayesinde dünyanın gözdesi bir Türk yurdudur...

GÜNDOĞDU GRUP

Arçelik & Mondi Home Mağazaları

'Alışverişte Kalite ve Güven...'

Akseki Arçelik Mağazası

Demirciler Mh. Rasih Kaplan Cd. No:44/B Akseki / Antalya 0 (242) 678 11 13

Akseki Mondi Home Mağazası

Demirciler Mh. Aşağı Çarşı Cd. Akseki / Antalya 0 (242) 678 11 13

Varsak Arçelik Mağazası

Ayanoğlu Mh.Süleyman Demirel Blv. No:32A/9 Kepez/Antalya 0(242)417 66 33

Dokuma Mondi Home Mağazası

Yükseliş Mh. M.Akif Cd. No:90 Kepez / Antalya 0 (242) 345 07 01

arçelik / gundogdugrup07

markagiller.com.tr
Online Alışveriş Sitesi

www.gundogdugrup.net

mondihome

Akseki Eğitim Hayratı Derneği İktisadi İşletmesi Yayınevinden

Ben Akseki'yim
"Ben Akseki'yim" projesi 22 Nisan 2013 tarihinde başlamış ve üç yılda tamamlanmıştır. Bu proje kapsamında oluşturulan beş kişilik proje ekibi ile Akseki platosunda, dağlarında, Toroslarda binlerce km yol yaptık, yüzlerce mekana misafir olduk, güler yüzlü Aksekililerle uzun sohbetler, sevgi dolu masalar, düğünler, geleneksel törenler, eğlenceler, keyifler, hüzünler, hayata dair her türlü anı ve duyguyu paylaştık. Kayıtlar yaptık, binlerce fotoğraf çektik, belgeler topladık. Akseki'ye her açıdan derinlemesine bakmaya, incelemeye çalıştık.

Saha çalışmasının akabinde çok uzun ve özenli bir ön editöryel çalışma yapıldı. 32 farklı başlık altında, kendi alanında en iyi akademisyenlerle, fikir önderleri ve entellektüellerle çalıştık. Bütün bu hummalı çalışmanın ışığında Akseki'yi 41 yazar, 596 sayfa, 1 müzik CD'si ve Akseki haritası eşliğinde anlatmaya çalıştık. Fotoğraf çekimleri ise belgesel fotoğrafçılıkta dünyaca tanınmış fotoğraf sanatçısı Attila Durak tarafından gerçekleştirildi.

Ben Akseki'yim / I'm Akseki
2015 yılında Akseki Eğitim Hayratı Derneği, değerli sponsorlarının da desteği ile 3 yılda tamamlanan "Ben Akseki'yim" kitap projesini yayına sunmuştu. Kitap beğeni kazanmış, Akdeniz Üniversitesi Çevre Hizmet ödüllerinde Antalya ölçeğinde "Çevre Hizmet Ödülü 2015" ile ödüllendirilmişti.

Bu projeden beş yıl sonra; "Ben Akseki'yim" kitabımızın en önemli konu başlıklarından oluşan Türkçe/ İngilizce dillerinde çevirileri yapılarak 10 cilt halinde kitaplara dönüştürüldü. 10 ciltten oluşan kitabımızın yanında özenle hazırlanmış ve yörenin önemli detaylarını içeren harita/ broşürümüzün de önemli bir işlev göreceğine inanıyoruz.

Ticaretin Başkenti Akseki
Ticaretin Başkenti Akseki (Akseki'nin ve Aksekililerin Ticaret Tarihi) kitabı özetle Aksekililerin kuşaktan kuşağa aktarılan ticari yetenek ve vasıflarını Türkiye İktisat tarihiyle paralel olarak anlatıyor. Bu kitabı okuyanlar, Osmanlı ve Cumhuriyet döneminde ticarette başarılı olmuş Aksekililerin öykülerinin yanı sıra bu başarı öykülerine zemin hazırlayan dönemin ekonomik koşullarına dair de bilgi sahibi olacaklardır.

Anılarla Akseki ve Ticaretin Dili Akseki
Kitapta 1938 doğumlu İbrahim Ekmekçi'nin anılarıyla paralel bir şekilde Akseki'nin geçmişi ve dolayısıyla ilçenin ticaret tarihi de anlatılıyor. Akseki'ye büyük katkıları olan isimlerin portrelerinin de yer aldığı kitabın önemli bir bölümünü ise adından da anlaşılacağı üzere Akseki ticaret dili oluşturdu.

İbrahim Ekmekçi bu bölümde Akseki ticaret diliyle ilgili tanık olduğu, okuduğu, büyüklerinden duyup dinlediği her şeyi okuyuculara ve daha önemlisi gelecek kuşaklara aktarıyor.

Proje yönetimini Attila Durak, kitap editörlüğünü yazar Murat Toklucu, kitap tasarımını Abdullah Yaşar, proje koordinatörlüğünü Rasih Kaplan üstlenmiştir. Projeye maddi ve manevi destek veren iş insanı Ali Metin Durak'a teşekkürlerimizi bir borç biliriz.

Akseki'yi ve Aksekilileri anlatan değerli eserleri almak isteyenlerin;

Banka hesabına aşağıda belirtilen kitap bedelini ödeme yaptıktan sonra, dernek görevlisi Zeynep Yıldırım'ın mail adresine, zeynepyildirim@aksekidernek.org banka dekontu, fatura bilgisi, adres ve telefon numarası iletmeleri ya da 0535 205 02 07 no'lu telefondan Zeynep Yıldırım'la irtibata geçmeleri rica olunur.

"Ben Akseki'yim" 210 TL
"Ben Akseki'yim / I'm Akseki" 10 kitaptan oluşan Türkçe/ İngilizce Set 160 TL
"Ticaretin Başkenti Akseki" 110 TL
"Anılarda Akseki, Ticaretin Dili Akseki" 45 TL
"Broşür/ Harita" 5 TL

Fiyatlarımıza KDV ve kargo ücreti dahildir.

Banka Hesap Numarası:
AKSEKİ EĞİTİM HAYRATI DERNEĞİ İKTİSADİ İŞLETMESİ
Vakıfbank TAO Ataköy İstanbul Şubesi
TR88 0001 5001 5800 7304 2148 55

Değerli Hayırseverler,

Akseki Eğitim Hayratı Derneği ülkemiz ve Akseki yöremizin, kamu yararına önemli bir mihenk taşıdır.

Derneğimiz, maddi ve manevi desteğe ihtiyacı olan toplam 260 civarında üniversiteli öğrencimize her yıl karşılıksız burs vermektedir. Eğitim desteği dışında yöremizin sosyal, kültürel yaşam biçiminin şekillenmesinde ve desteklenmesinde derneğimiz önemli bir olgu taşımaktadır. Siz değerli hemşehrilerimizden de burslarımıza destek beklemekteyiz. Üniversite öğrencilerimize destek olmak isteyen hayırsever hemşehrilerimiz bize aşağıdaki iletişim adreslerinden ulaşabilirler.

Eğitim döneminde her öğrenci başına 200 TL (aylık) 9 ay üzerinden burs verilmektedir. Burs ödemenizi öğrenci başına (aylık) 150 TL'den burs yatırım başlangıcından ititbaren 12 ayda ödeyebilirsiniz.

(Dernek, Bakanlar Kurulu'nun 28/04/1967 tarih ve 6/8115 sayılı kararı ile kamu yararınadır)

Banka hesap numarası:
AKSEKİ EĞİTİM HAYRATI YAPANLAR VE YAŞATANLAR DERNEĞİ
Vakıfbank TAO Ataköy İstanbul Şubesi
TR73 0001 5001 5800 7305 2553 53

Doğanın tüm güzelliklerini içinde barındıran ve
Türkiye'nin en berrak denizlerinden birine ev sahipliği yapan Kaş'ın Çukurbağ
bölgesinde, unutulmaz anlar vaat eden bir butik otel
Suna Sun Otel

Çukurbağ Yarımadası - Kaş - Antalya Tel: 0544 836 16 35

www.sunasunhotel.com

Robotik Kodlama Atölyesi

Akseki Kaymakamlığı, Akseki Belediyesi, Akseki Eğitim Hayratı Yapanlar ve Yaşatanlar Derneği arasında imzalanan protokol ile ilçemizdeki Emine - Ahmet Büküşoğlu Ortaokulu bünyesinde "Robotik - Kodlama Atölyesi" çalışmalarında sona yaklaşıldı. Öğrencilerin analitik ve eleştirel düşünme, problem çözebilme, kendi oyunlarını ve robotlarını yaratabilme, tasarım odaklı düşünme gibi önemli becerileri kazandırmayı amaç edinen Robotik - Kodlama Atölyesi, öğrencilerimizin 21. yüzyılın getirmiş olduğu teknolojik gelişmelerle birlikte bilişsel, sistematik ve algoritmik düşünme becerileri gelişmiş, üreten bir birey olabilmelerine katkı sağlamak için oluşturulmuştur. TÜİK verilerine göre 6-15 yaş arası çocuklarda bilgisayar kullanma yaşı ortalama 8 iken 6-10 yaş grubunda ortalama bilgisayar kullanmaya başlama yaşı 6'dır. 11-15 yaş grubunda ise 10'dur. Aynı araştırmaya göre 6-15 yaş arasındaki çocuklarımızın yaklaşık % 45,6'sı hemen hemen her gün internet kullanmaktadır. Çocukların ağırlıklı olarak ödev yapmak, oyun oynamak ve sosyal medya ortamlarına katılmak için internet kullandığı bilinmektedir. Araştırma sonuçlarında da görüldüğü üzere 6 yaşında bilgisayar kullanmaya başlayıp zamanının çoğunu bilgisayar oyunu ile geçiren çocukların; bu zamanı kendi isteğiyle eğlenerek öğrenmeye ayırması, bilgisayar karşısında tüketici olmaktan çıkıp üretici konuma öğrencilerin bilgisayar programlama ile tanışması amacıyla kaymakamlığımız koordinesinde hayata geçirilen bir faaliyettir.

Bu etkinlik ile birlikte öğrencilerimiz üzerinde amaçlanan ilkeler;

Gelişen teknoloji ile iç içe yaşayan yeni neslin bu teknolojileri daha iyi anlayabilmesi için onlara kod okuryazarlığı bilincini kazandırmak ve bu çerçevede öğrencilerimizi kod okuryazarı haline getirmek.

Zamanının çoğunu bilgisayar oyunu ile geçiren çocukların; bu zamanı kendi isteğiyle eğlenerek öğrenmeye ayırmasını sağlamak. Böylece öğrencilerin bilgisayar kullanma alışkanlıklarına yeni bir boyut kazandırmak.

Öğrencilerimizin sebep sonuç ilişkisi kurmalarını ve takım halinde çalışma yeteneklerinin gelişmesini sağlamak.

Matematik, fen bilgisi gibi müfredatlar arası disiplinlerle bağlantı kurarak, öğrenilen ama gerçek hayatta uygulama imkânı bulunamayan bazı bilgileri somutlaştırma şansı vererek eğitimlerine (ders başarılarına) katkıda bulunmak.

Scratch - Small Basic - Kodu Game Lab vb. programları kullanarak; - Kendi oyunlarını yazabilmelerini, - Derslerini destekleyen eğitim yazılımlarını oluşturabilmeleri, - Yaşadıkları çevreyi tanıtan animasyonlar hazırlayabilmeleri - Sık kullanılan bazı uygulamaları örneğin; hesap makinesi programı programlayabilme gibi öğrencilerimizin özgün projeler üretmelerini sağlamak.

İlçe genelindeki yetenekli öğrencilerin okul yönetimleri tarafından kodlama atölyesine yönlendirilerek, ders dışındaki zamanlarda programlama eğitimi almasını sağlamak.

Dünya müthiş bir değişim ve dönüşümün içerisinde. Bu değişime ayak uyduran nesiller yetiştirebilmek için çağdaş eğitimin gereklerini yerine getirmek zorundayız. Her şeyin dijitalleştiği bir dünyada kodlama ve tasarım bilen bireyler daha çok söz sahibi olacaklar. Evlâtlarımızın bu gelişmelere ayak uydurmasını önemsiyor; geleceğin teminatı öğrencilerimizin yarını kodlamasına öncülük etmek için ilçemizin bütün imkânlarını kaymakamlığımız koordinesinde belediyemiz ve derneğimizle birlikte kullanmaya devam etmek için çalışılmalarımızı sürdürmeye devam edeceğiz

Tarihi Kervan Göç Yollarının Onarımı

Akseki Kaymakamlığının proje sahipliğini yaptığı, Batı Akdeniz Kalkınma Ajansının maddi desteği ile Akseki kaymakamı Murat Beşikçi'nin Yüksek Mimar Hakime Yılmaz'ın koordinatörlüğü ve teknik desteği ile başlatılan "Tarihi Kervan Göç Yolu Restorasyonu ve Alternatif Turizme Kazandırılması" projesinin I. etabı olan "Akseki ile Sarıhacılar" arasındaki kısmı geçtiğimiz yıllarda onarılarak alternatif turizme kazandırılmıştır. Projesinin II. etabı olan Akseki kaymakamı Muhammed Emin Nasır'ın Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı arasında 2018 yılında imzalanan sözleşme kapsamında Yüksek Mimar Hakime Yılmaz'ın koordinatörlüğünde başlatılan Mimar Eyüp Doğan ve Sanat Tarihçisi Asuman Korkmaz'ın teknik desteği ile başlatılan "Belenalan, Bucakalan, Hüsamettin Mahallesi arasında güzergah" ise Akseki Kaymakamı Volkan Hülür'ün önderliği ve Kaymakamlık personelinin desteği projenin uygulanmasında sona gelinmiştir. Akseki'nin birçok bölgesinde tespit edilen taş döşemeli "Tarihi Kervan Göç Yolu" projesinin II. etabının uygulamasında öncelikle yol boyunca kaybolan bölümlerin ve bozulmaların tespiti ile doğru müdahale kararlarının belirlenmesi için mevcut yol taranarak belgelenmiş, restorasyona yönelik projeler hazırlanmıştır. Antalya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu kararı ile hazırlanan projesinin onaylanmasından sonra alan çalışmalarına başlanmış, "Tarihi Kervan Göç Yolu"nun var olan özgün mimari dokusu tamamen korunarak onarılıp sağlamlaştırılması yapılmış, dolgu altında kalan bölümleri açığa çıkarılarak özgün dokusuna uygun olarak onarılarak kaybolan ve/veya algılanamayan yol güzergâhının sürekliliği sağlanmıştır.
Günümüze ulaşan düğmeli evleriyle adeta birer açık hava müzesi niteliği taşıyan; "Tarihi Kervan Göç Yolu" projesinin II. etab uygulamasında; Sarıhacılar ve Belenalan mahalleleri arasındaki "Tarihi Kervan Göç Yolu"nun onarımı ve sağlamlaştırılması gerçekleştirilmiş, Ocak ayı itibariyle de hazırlanan proje doğrultusunda onarım çalışmaları tamamlanmıştır. Yolun onarımının yanı sıra yol güzergahı boyunca aydınlatma elemanları, yönlendirme levhaları, duraklama – seyir noktaları oluşturularak Akseki Kaymakamı Volkan Hülür'ün önderliğinde yolun alternatif turizme kazandırılması sağlanmıştır.

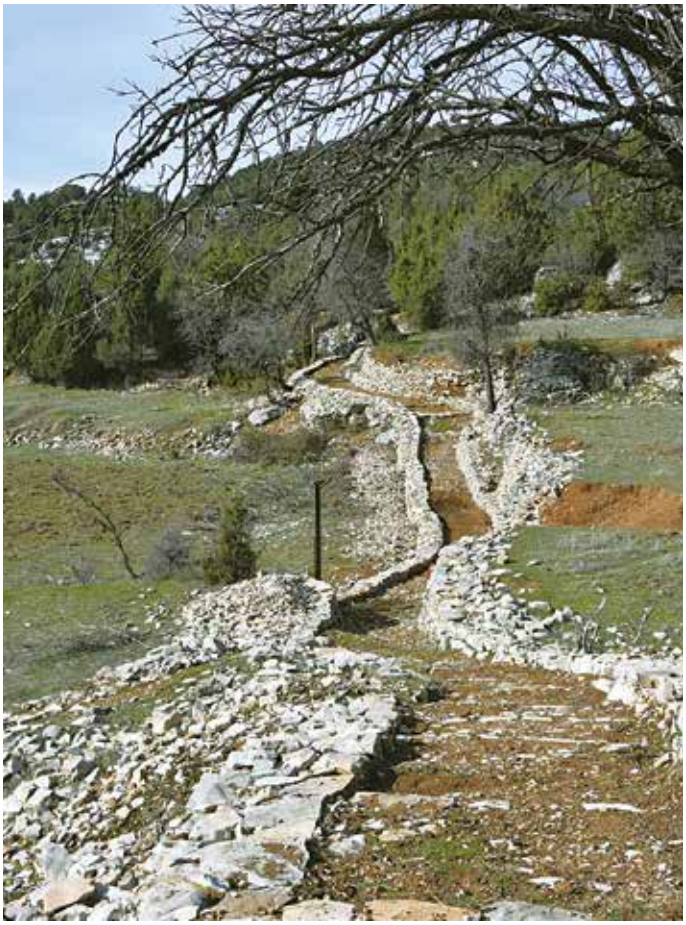

Artık istegelsin 'deyiz!
#çoksüpermarket
istegelsin
"Her gün İstanbul'un Her yerinde"
Backhaus
"Hemen sipariş verin."
backhaus_tr

Artık getir 'deyiz
getir
getiryemek
getirbüyük
getir anında
Kapınıza getirsin
Backhaus
getir

Fimak ile kolaylığın tadına varın

Fırın ve gastronomi makinaları sektöründe yeniliklerin öncüsü Fimak, teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek ürünlerinde en iyiyi, en güzeli gerçekleştirmenin arayışı içinde.

FiMAK®
Fırın ve Gastronomi Makinaları
www.fimakmakina.com.tr

sales@fimakmakina.com.tr | info@fimakmakina.com.tr